Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 37 (1856) 1985 RUGSĖJIS-SEPTEMBER 10 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Iškilmės ir kasdienybė

Mūsų gyvenimas — kaip medalis; turi dvi puses — iškilmingąją ir kasdieninę. Iškilmingoji pusė švysteli tiktai retkarčiais, tam tikromis progomis, o kasdieninė nuolat painiojasi ir kartais darosi įkyri. Iškilmingoji pusė — tai mūsų gyvenimo poezija, o kasdienybė — pilkoji proza. Bet tos abi gyvenimo pusės mus nuolat lydi — ir viena, ir kita. Jos keičiasi ir daro mūsų gyvenimą spalvingesnį, įvairesnį ir žmoniškesnį. Jei panorėtume gyventi vien tiktai kasdienybe, surūgtume kaip jogurtas, pasidarytume irzlūs, rūgštūs, kaip laukinis obuolys. O jeigu panūstume gyventi vien šventiškai, poetiškai, tai poezija taptų kasdienybe ir nebebūtų poezija tikrąja prasme. Juk pvz. karaliaus gyvenimas puošniuose rūmuose darosi kasdieniškas, proziškas, dingsta įprastinio iškilmingumo įspūdis. Jam poetiškiau atrodo vargšo lūšnelė, pilna romantikos. Taigi žmogaus gyvenime reikalinga savotiška iškilmių ir kasdienybės dialektika. Tai matome visų tautų gyvenime, tai patiriame ir savame išeiviškame lietuvių gyvenime. Visi gyvename kasdienybe, jos rūpesčiais, vargais, bet ateina įvairių švenčių bei iškilmių metas, kuris ištraukia mus iš kasdienybės ir pakelia tarytum į aukštesnę pakopą.

GIRDĖTI priekaištų, esą mes rengiame daugybę iškilmių, švenčių, daug paraduojame, o mažai dirbame. Eina viena sukaktis po kitos, vos praėjo viena iškilmė, žiūrėk, jau rengiama kita. Žinoma, per didelis pasinešimas į dažnas iškilmes nėra girtinas dalykas, nes tada iškilmės praranda savo iškilumą, tampa kasdieniškais reiškiniais, šventės praranda savo šventiškumą. Tačiau dabartinio tempo gyvenime, kai kasdienybė darosi vis slogesnė, ir šventiškumas darosi reikalingesnis. Dirbantis žmogus ilgisi jo kaip tam tikros atgaivos. Jei kasdienybėje vyrauja tik duonos, profesijos ir dolerio rūpesčiai, tai šventinėje iškilmėje atsiskleidžia idėjinis veidas, asmens ar organizacijos nuopelnai visuomenei, tautai. Štai pvz. Čikagoje įvyko ateitininkijos kongresas, šventęs 75-rių metų veiklos sukaktį. Didelė tai buvo iškilmė, sutelkusi šimtus dalyvių. Jie visi suvažiavo iš amerikietiškos, kanadietiškos, australiškos, braziliškos, vokiškos, itališkos kasdienybės, kad iškilmėje pajustų ne duonos, o idėjos rūpesčius. Ir tai jie labai ryškiai pergyveno. Kongrese ištisas keturias dienas dvelkė idėjinė dvasia, skleisdama šventišką nuotaiką ir keldama dalyvius į aukštesnę gyvenimo pakopą.

IŠKILMIŲ paskirtis nėra sunaikinti kasdienybę. Ne. Jeigu kas ir norėtų tai padaryti, neįstengtų. Iškilmių paskirtis yra taurinti kasdienybę, kad ji netaptų darbo vergija, paglemžiančia žmogų į kietas savo reples. Kai žmogaus rūpestis prasideda vien kasdieniniu darbu ir juo baigiasi, jo gyvenimo akiratis darosi labai siauras, paverčiantis jį kasdienybės vergu. Įvairios iškilmės, kongresai, suvažiavimai, paskaitos, svarstybos iškelia žmogų idėjinėn plotmėn, praplatina jo akiratį. Tiesa, su tuo iškyla ir nauji rūpesčiai, bet jie kelia visuomenę, ją kultūrina ir išvaduoja iš pavojingos primityvumo grėsmės. Be to, iškilmės, ypač platesnio masto, paskatina žmogų neužsikasti savo kasdienybėje ir dalyvauti visuomeninės reikšmės darbuose. Pvz. kad ir ką tik pasibaigęs ateitininkų kongresas Čikagoje, kur kai kuriuose renginiuose dalyvavo per 1000 tautiečių. Tai nebuvo tik tuščiaviduris paradas, bet iškilmė, skatinanti dalyvius į uolesnę visuomeninę veiklą, į kasdienybės suidėjinimą. Tokia yra ir visų panašių iškilmių paskirtis. Jos niekur stebuklų nepadaro, bet atlieka giliai humanišką misiją. Tos misijos neatlieka tiktai grynai pramoginiai renginiai, kurie pasitenkina linksmybės lašais. Bet tai nėra iškilmės tikrąja prasme, o tiktai kasdieniškas patriukšmavimas. **Pr. G.**

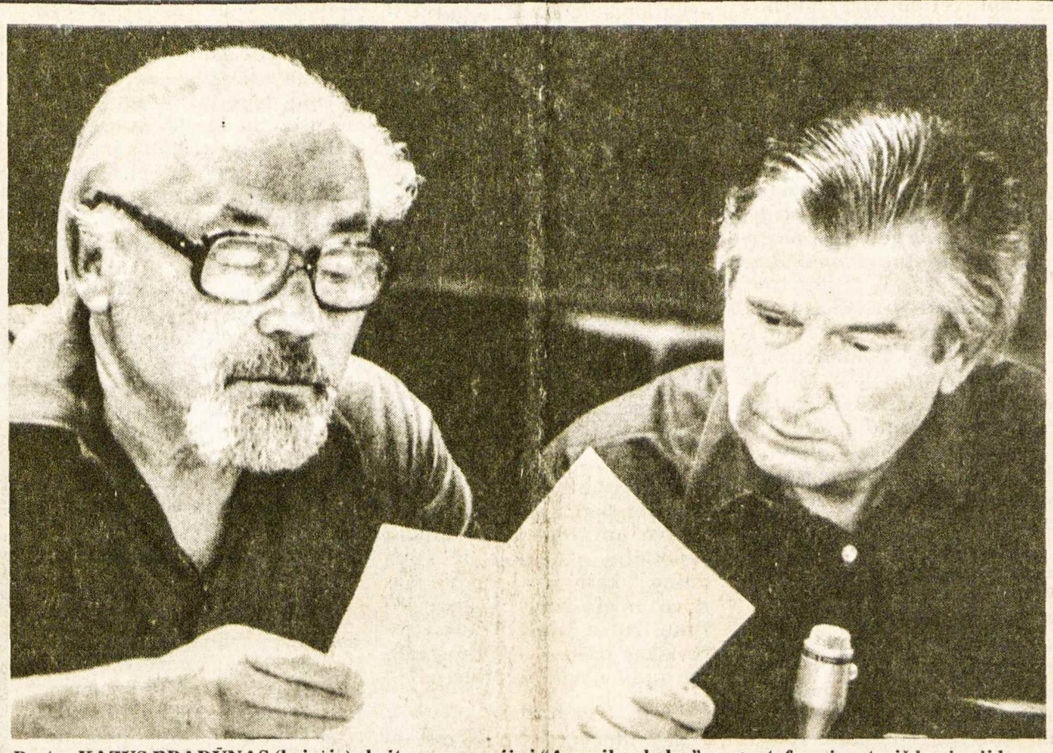

Poetas KAZYS BRADŪNAS (kairėje) skaito savo poeziją į "Amerikos balso" magnetofono juostą, iš kurios ji buvo perduota pavergtai Lietuvai. Dešinėje — "Amerikos balso" pareigūnas žurnalistas VL. BUTĖNAS. Nuotrauka daryta LFB stovykloje Dainavoje

Nuotr. V. Maželio

Naujos orientacijos kongresas

Deimantinė ateitininkijos sukaktis atšvęsta Čikagoje 1985 m. rugpjūčio 30 – rugsėjo 2 dienomis. Dalyvavo atstovai, svečiai bei viešnios ir suinteresuoti ateitininkai – apie 1000 asmenų. Sveikino Šv. Tėvas Jonas-Paulius II ir JAV prezidentas Ronald Reagan

Pirmosios kongreso kregždės Čikagoje pasirodė rugpjūčio 30 d. Ateitininkų namuose (Lemonte). Po registracinių formalumų įvyko pirmasis posėdis, skirtas grynai organizaciniams reikalams. Padarė pranešimus Ateitininkų federacijos sąjungų valdybos: jaunučių, moksleivių, studentų ir sendraugių. Tenai pasireiškė ir naujos orientacijos idėjos veiklai. Visiems buvo aišku, kad ateitininkijos principai yra nesenstantys, tačiau veiklos būdai keistini. Po 75-rių metų veiklos, ypač išeivijoje, reikia organizacinio, metodinio ir gal struktūrinio atsinaujinimo. Pvz. ateities veikla galėtų remtis ne tiek įprastinėmis kuopomis ar draugovėmis, kiek atskirų darbo sričių vienetais. Naujom idėjom svarstyti numatyta nepaprasta konferencija 1986 m. pavasarį ar vasarą.

Pirmasis vakaras

Rugpjūčio 30 vakaras buvo skirtas kongreso dalyvių susipažinimui. Jaunimo centro salė, talpinanti apie 800 asmenų (su balkonu) buvo pilnutėlė kongreso dalyvių. Visi domėjosi menine programa — žodžio ir muzikos vakaru. Jį pradėjo Agnė Kižienė sveikinamuoju ir informaciniu žodžiu. Iš jos sužinojom, kad programoje negalės dalyvauti amerikiečių teatriniame gyvenime pasižymėję — Ingrida Blekytė ir Vytas Ruginis.

Visą programą atliko jaunimas. Vitas Laniauskas deklamavo B. Brazdžionio "Jaunystės vainiką", Saulius Kubilius skaitė savo eilėraščius ir deklamavo Kazio Bradūno kūrybos, Laima Šulaitytė-Day skaitė Antano Vaičiulaičio "Apie Vilniaus dulkę", smuikininkas Aras Lapinskas, akompanuojamas savo tėvo Dariaus Lapinsko, pagrojo Kreislerio ir Monti kūrinių, solo dainavo Dalia Polikaitytė, akompanuojama Manigirdo Motekaičio, čelistas Marius Gražulis, akompanuojamas Vido Neverausko, atliko Haydno kūrybos, kanklininkės Mirga ir Auksė Bankaitytės pateikė Alfonso Mikulskio "Jaunystės žaismą".

Po pertraukos grupė jaunų aktorių (Vincas Olšauskas, Vitas Laniauskas, Laima Šulaitytė-Day, Viktoras Radvilas) suvaidino Vinco Ramono ištrauką iš romano "Kryžiai". Režisavo Laima Lapinskienė, muziką paruošė Darius Lapinskas.

Po meninės programos vyko pramoginė dalis bei šokiai, kuriuose dalyvavo daugiausia jaunimas.

Vyskupo žodis

Rugpjūčio 31, šeštadienio rytą, Jaunimo centro koplyčioje susirinko pastovieji kongreso dalyviai Mišioms, kurias atnašavo vysk. P. Baltakis drauge su gausiu būriu kunigų. Savo pamoksle vyskupas trumpai priminė nueitą ateitininkų garbingą ir skausmingą kelią, pabrėždamas reikalą stiprinti religinį pradą ateitininkų gyvenime kaip atramą prieš visokias neigiamas įtakas. Esą jaunimo domesys religijai didėja. Iš lietuvių jaunimo irgi jau girdėti balsų, kad ateitininkų stovyklose būtų daugiau dėmesio skiriama religijai, bent nemažiau, kaip kitų sričių užsiėmimams.

Himnas su išraiškos judesiais

Oficialus kongreso atidarymas įvyko tuoj po Mišių Jaunimo centro salėje, kuri buvo pilnutėlė dalyvių — jaunučių, moksleivių, studentų ir sendraugių. Atidaromąjį žodį taręs kongreso rengėjų komisijos pirm. dr. J. Meškauskas, perdavė vadovavimą tarybos pirmininkui, einančiam Federacijos vado pareigas J. Polikaičiui. Pastarasis, taręs sveikinimo žodį, skatinantį ištikimybę ateitininkų principams, pakvietė vėliavas į sceną, priminė didelį a.a. kunigo St. Ylos įnašą į ateitininkijos veiklą ir pradėjo ateitininkų himną. Jį giedant, kelios mergaitės judesiais ryškino idėjinius himno bruožus. Tai buvo naujas dalykas tokioje iškilmėje, paruoštas G. Čepaitytės.

Vyskupui V. Brizgiui perskaičius invokaciją, buvo pakviestas prezidiumas: pirmininkais — A. Barzdukas, V. Kleiza, dr. O. Gustainienė (iš Kanados), sekretoriais — M. Bankaitytė, I.Čuplinskaitė (iš Kanados), G. Liulevičius. Taip pat buvo sudarytos komisijos: mandatų bei vado rinkimų ir rezoliucijų. Pirmininkaujantis A. Barzdukas supažindino su kongreso taisyklėmis ir tuo baigė įžanginę iškilmės dalį.

"Ateitininkija kryžkelėje"

Šia tema paskaitą skaitė kun. dr. V. Cukuras, ilgus metus profesoriavęs amerikiečių kolegijoje, nuo seno dalyvaujantis ateitininkų veikloje ir tapęs Federacijos dvasios vadu po kun. St. Ylos mirties.

Savo paskaitoje kalbėtojas priminė, kad ateitininkai yra piligrimai, keliaujantys jau 75-rius metus. Pasiekus kryžkelę, jiems tenka sustoti ir patikrinti kelionės kryptį bei prasmę. Tokių kryžkelių yra buvę ir praeityje. Dabartinę kryžkelę sudaro senieji principai ir naujos gyvenimo sąlygos išeivijoje. Principai nesikeičia, bet jų pritaikymas dabarčiai nuolat keičiasi. Iki šiol ateitininkija gyveno daugiausia tradiciniuose organizacijos rėmuose, žvelgdama į praeities laimėjimus, per mažai dėmesio kreipdama į naujas sąlygas, kuriose formuojamos naujos kartos. Ateitininkija, gimusi Rusijos carų laikais ryžosi kovoti prieš tuometinį ateizmą, nihilizmą, stiprinti tautinį atgimimą ir pasukti lietuvių tautos gyvenimą krikščioniškąja V. Europos linkme. Dabar Lietuvai gresia ateistinis komunizmas, rusinimas ir vergijos letena, o išeivijoje lietuviams tenka susidurti su humanistiniu sekuliarizmu bei kitomis ideologinėmis srovėmis ir nutautimo problema. Pvz. jaunimui labai aktuali identiteto problema.

Turint galvoje jaunąsias kartas ir tenka planuoti ateities veiklą, neatsisakant pagrindinių savo principų. Ateitininkų būriai turi tapti krikščioniškai lietuviškais židiniais, kurių ateities vizijoje spindi rezurekcinis Kristus, reiškiantis ir Lietuvos pergalę. Pajudėti ta linkme skatina ir netolima Lietuvos krikščionybės sukaktis.

Tokias mintis išsamioje paskaitoje dėstė kun. dr. V. Cukuras. Tos mintys buvo svarstomos atskiruose sąjungų posėdžiuose.

Naujas vadas

Ateitininkų federaciją sudaro keturios sąjungos, turinčios atskiras savo valdybas. Jas visas jungia federacijos taryba su savo pirmininku, o or-

(Nukelta į 2-rą psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

Likviduojamas bankas

Kanados vyriausybė nutarė likviduoti dešimtą vietą užėmusį banką "Canadian Commercial Bank", kuris buvo įsteigtas 1975 m. birželio 11 d. Vankuveryje. Bankas pradėjo veikti 1976 m. liepos 20 d., kai jo centras buvo perkeltas Edmontonan. Prieš šešis mėnesius bankas susilaukė valdžios parūpintos $255 milijonų paskolos savo operacijoms sustiprinti. Jo finansiniai ištekliai tada siekė $3,1 bilijono. Ministerė Barbara McDougall, tvarkanti finansinius bankų reikalus, pranešė, kad valdžios parama šiam bankui sustabdoma ir kad valdžia sieks teismo sutikimo šiam bankui likviduoti. Šios operacijos metu bus stengiamasi apsaugoti klientų taupymo sąskaitas. Jas iki $60.000 padengs valdžios įsteigta bendrovė. Tiems, kurie turi didesnę pinigų sumą, jos grąžinimas užtruks ilgesnį laiką. Paskutinį kartą bankas Kanadoje buvo likviduotas 1923 m. Net 62 metus bankai buvo pajėgūs sutvarkyti savo finansinius įsipareigojimus. Į ekonominius negalavimus yra patekęs ir Kalgario bankas "Northland Bank". Ministerė B. McDougall jam davė laiko susirasti finansinės paramos, susijungti su kitomis finansinėmis institucijomis.

Suėjo vieneri metai, kai Kanados parlamento rinkimus laimėjo B. Mulronio vadovaujama konservatorių partija. Didžiulė atstovų persvara jam leido pradėti visas galimas reformas. Šiandien konservatorių populiarumas yra nukritęs iki 40%, liberalų pakilęs iki 33%. NDP socialistus remia 26%. Spaudoje teisingai pastebimas ministerio pirm. B. Mulronio neryžtingumas. Jis žadėjo pakeisti Kanados užsienio politiką, tačiau pats šiuo klausimu sprendimo nepadarė. Užsienio reikalų ministeriui J. Clarkui leidžia ieškoti kanadiečių nuomonės. Sprendimo laukia ir Vašingtono pasiūlyta laisva prekyba su Amerika, kurios didžiulė

(Nukelta į 8-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

PRANEŠIMUOSE IŠ V. VOKIETIJOS KELIAS SAVAITES BUVO daug rašoma apie prasidėjusią šnipų krizę Bonnoje. Ją atnešė šnipų gaudytojo H. J. Tiedgės staigus pabėgimas R. Vokietijon. Atrodo, jis pabėgo dėl asmeninių priežasčių, kuriomis tenka laikyti žmonos mirties atneštą nervų sukrėtimą, beviltišką įsiskolinimą iki $83.600, nuolatinį girtavimą. Pabėgėlis gali padaryti daug žalos, nes jis žinojo V. Vokietijos šnipus, dirbančius R. Vokietijoje, ir pastarosios šnipus, įkinkytus V. Vokietijos tarnybon. Į skandalą yra įsivėlusių nemažai moterų sekretorių. Liepos 30 d. staiga dingo eknonomijos ministerio M. Bengemanno sekr. Sonja Lueneburg. Buvo suimta ir, sakoma, šnipinėjimą prisipažino V. Vokietijos prez. R. von Weizsackerio sekr. Margarete Hoeke, didelę sumą pinigų gavusi iš R. Vokietijos agento Danijoje. Tų dingusių ir įtariamų sekretorių yra daugiau. Opozicija pradėjo reikalauti, kad kancleris H. Kohlis atleistų vidaus reikalų ministerį F. Zimmermanną. H. Kohlis ministerį laiko nekaltu, bet atleido žvalgybos viršininką H. Hellenbroichą, vadovavusį Konstitucijos apsaugos įstaigai. Taip yra vadinamas šnipų kontrolės centras. Jo vadovu dabar paskirtas V. Vokietijos ambasadorius Atlanto sąjungai H. G. Wiekas. Nuostolių susilaukė ir R. Vokietija, kai iš Argentinos pabėgo jos diplomatas M. Winkleris, šnipinėjęs V. Vokietijai. Jis, matyt, bijojo, kad jį gali išduoti R. Berlynan pasitraukęs šnipų gaudytojas H. J. Tiedgė.

Nauja taktika

Įtampą tarp Vašingtono ir Maskvos sukėlė nauja taktika sekti amerikiečiams Maskvoje ir aplamai Sovietų Sąjungoje. KGB agentai pradėjo naudoti šnipų dulkėmis vadinamus chemikalus, kurie nematomi paprasta akimi, bet juos išryškina specialus aparatas. Tos dulkės padedamos automobiliuose ir kitose vietose, kur prie jų prisiliečia amerikiečių rankos. KGB agentai, pasinaudodami specialiu aparatu, tada gali nustayti, kur tas amerikietis buvo nuvykęs, su kuo susitiko. JAV valstybės departamentas apkaltino Sovietų Sąjungą, kad tos chemikalų dulkės gali sukelti vėžį. Maskvon buvo atsiųsti keturi vėžio specialistai mestam kaltinimui ištirti. Vėžio pavojaus jie, matyt, nesurado, bet KGB saugumiečiai buvo viešai perspėti amerikiečių sekimui nenaudoti chemikalų.

Pasitraukė žudikas

Kambodijos okupaciją nuo 1979 m. gali užbaigti buvusio komunistinio režimo vado Pol Poto pasitraukimas iš partizaninių kovų. Dėl jo atnešto žiauraus teroro Kambodiją okupavo 180.000 Vietnamo karių. Pol Poto įsakytas miestų iškraustymas, civilinės sistemos sugriovimas, priverstinis darbas ryžių laukuose dėl bado ir sunkių sąlygų pareikalavo 2 milijonų gyvybių. Vietnamiečiai okupuotoje Kambodijoje įvedė švelnesnį komunistinį režimą. Partizaninę kovą už Kambodijos laisvę vedė trys grupės: Pol Poto komunistai, princo N. Sianouko šalininkai ir buvusio premjero S. Sanno tautinis frontas. Vietnamas seniai norėjo pasitraukti, bet negalėjo sutikti, kad valdžią Kambodijoje vėl perimtų komunistinės Kinijos remiamas žiaurusis Pol Poto režimas. Su jo pasitraukimu greičiausiai bus užbaigta Kambodijos okupacija ir partizaninės trijų grupių kovos Tailandijos pasienyje.

Surado "Titaniką"

Amerikiečių ir prancūzų ekspedicija, vadovaujama dr. R. Ballardo, surado 1912 m. balandžio 14-15 d.d. naktį nuskendusį moderniausią keleivinį britų laivą "Titanic". Jis buvo surastas šiaurės Atlante, apie 600 km nuo Niufaundlandijos krantų. Suradimui buvo panaudota robotinė televizijos kamera "Argo", nuskendusio laivo vaizdų nuotraukas padariusi kelių kilometrų gylyje. "Titanikas" tada buvo laikomas nepaskandinamu laivu. Kapitonas nekreipė dėmesio į perspėjimą, kad į numatytą kelionės liniją yra prasiveržę ledkalniai. Laivą paskandino ledkalnio pramušta didelė skylė. Gelbėjimosi laivelių buvo nepakankamai, jie buvo nuleisti nepilnai užpildyti keleiviais. Atplaukę laivai išgelbėjo tik 711 žmonių. "Titanikas" į jūros dugną nusinešė 1.513. Dr. R. Ballardo vadovaujama ekspedicija neplanuoja iškelti "Titaniko" ar jo turėto turto. Tą vietą masinėmis kapinėmis galėtų paskelbti Jungtinės Tautos. Kiti vis dar svajoja apie staigų praturtėjimą — seife užrakintų brangakmenių iškėlimą ir pardavimą. Iš tikrųjų dokumentai liudija, kad "Titanikas" neturėjo pervežamo aukso bei kitų brangiųjų metalų. Laivo iškėlimas iš beveik 4 kilometrų gylio yra komplikuotas, bet įmanomas atlikti dabartine technika. Nuotraukos liudija, kad laivas yra gerai išsilaikęs, stovi normaliai ant jūros dugno, tik jam trūksta iš keturių dūmtraukių turėto pirmo dūmtraukio ir užpakalinės dalies, kuri nulūžo skendimo metu.

Šiame numeryje:

Iškilmės ir kasdienybė
Tai dvi mūsų gyvenimo pusės – abi reikalingos
Naujos orientacijos kongresas
Sukaktuvinis ateitininkijos kongresas Čikagoje ir jo renginiai
Laisvės ir taikos žygis
Jame dalyvavusio "Tėviškės žiburių" korespondento įspūdžiai
Persekiojamų tikinčiųjų gynėjų kongresas
Įvairių tautų atstovai gvildeno religijos persekiojimus
Liaudies Bažnyčia
Prof. A. Maceina atskleidžia išlaisvinimo teologų užmojus
Nuotykiai prie naftos šaltinių
Lietuvis inžinierius, nuvykęs darbuotis arabų krašte
Turistai ir komunistai Portugalijoje
Vasarotojo pastabos iš socialinių problemų krašto
Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas
Pranešimas iš Australijos, kur rengiamas šeštasis jaunimo kongresas
Vilniečio liudijimas Otavoje
Knygos autorius Riwash apie karo nusikaltėlius
"Žiemos teologija"
Naujasis poeto Nykos-Niliūno eilėraščių rinkinys

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — $20, pusmetinė — $11, rėmėjo — $25 (Amerikoj – JAV doleriais).
Pavieniai numeriai – 50 ct.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $20.00 per year, $11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

Naujos orientacijos kongresas

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ganizacijos viršūnėje stovi visų renkamas federacijos vadas. Jais yra buvę: prof. Pr. Dovydaitis, prof. St. Šalkauskis, prof. K. Pakštas, dr. A. Damušis, prof. S. Sužiedėlis, dr. J. Girnius, prof. J. Pikūnas, dr. P. Kisielius, J. Laučka, dr. K. Pemkus. Pastarasis, nebaigęs savo kadencijos, pasitraukė iš pareigų prieš pat kongresą. Oficialiai nebuvo skelbiama kodėl taip atsitiko, bet iš patikimų šaltinių patirta, kad tai įvyko ne dėl principinių dalykų, bet dėl nuomonių skirtumų praktinės veiklos klausimais. Pasitraukusio vieton slaptu balsavimu buvo išrinktas ligšiolinis federacijos tarybos pirm. Juozas Polikaitis, gavęs daugiau balsų už antrąjį kandidatą Pilypą Narutį.

Rinkimų komisiją sudarė: pirm. dr. A. Norvilas, G. Čepaitytė, J. Kuprys. Buvo pasiūlyta, kad balsuotų visi kongreso dalyviai, nes federacijos vado pozicija yra visiems reikšminga, bet posėdžiui pirmininkaujantis V. Kleiza išaiškino, kad to neleidžia daryti federacijos konstitucija ir organizacinės taisyklės. Balsavo tik atstovai, kurių buvo per 120.

Krikščionybė ir marksizmas

Popietiniame posėdyje po naujo vado rinkimų scenoje pasirodė prof. dr. Kęstutis Skrupskelis su tema: "Krikščionybės ir marksizmo konfrontacija" (taip įrašyta kongreso leidinyje). Jis pradėjo vaizdu iš Putino romano "Sukilėliai", kuriame vaizduojamas sukilėlis kun. Mackevičius, kovojęs liaudies pusėje ir reikalavęs socialinių reformų. Tų reformų aktualumas Europoje padidėjęs XIX š. iškilus pramonei. Šioje srityje anksčiau už kitus pasižymėjo Marksas su savo idėjomis. Katalikų Bendrijos vadovybė į socialinę sritį atkreipė dėmesį žymiai vėliau. Dėl to idėjinė kova buvo sunki. Daug darbininkų nuėjo į socialistinį sąjūdį. JAV-se K. Bendrija neteko apie 15 mil. ateivių.

Dabartiniu metu krikščionybės ir marksizmo konfrontacija aštria forma reiškiasi ypač P. Amerikoje, kur pramonės nešama revoliucija tik prasideda. Ten krikščionys stengiasi atlaikyti savo pozicijas, kovodami už liaudies gerovę. Tam tikslui yra sukurta vadinamoji "išlaisvinimo teologija", kuri, kovodama su marksizmu, neišvengia marksistinės įtakos ir priekaištų iš krikščioniškų sluoksnių bei Vatikano.

Ir aplamai dabartinė krikščionybė gerai mato socialinio pobūdžio problemas, stengiasi jas suprasti ir spręsti krikščioniškų principų šviesoje. Prievartinė revoliucija jai nepriimtina, nes veda į diktatūrinę santvarką, skriaudžiamos liaudies pavergimą. Priimtina socialinė demokratija, respektuojanti žmogaus laisvę, socialinį teisingumą visiems ir krikščioniškus principus. Toks turėtų būti ir ateitininkų kelias.

Šios mintys buvo svarstomos atskiruose sąjungų posėdžiuose. Sendraugių posėdyje, kuriam vadovavo dr. A. Damušis, iškeltos mintys rado gyvą atgarsį. Kai kurie kalbėtojai marksizmą vadino barbarybe, neverta kultūros vardo (Č. Masaitis). Plačiau buvo iškelta ir išlaisvinimo teologija, kurią plačiai gvildena prof. A. Maceina "Tėviškės žiburiuose". Deja, paskaitos autorius negalėjo dalyvauti diskusijose ir duoti papildomų paaiškinimų.

Tėvynės vakaras

Bene įspūdingiausias ir originaliausias kongreso renginys buvo erdviame seselių kazimieriečių sode. Ten buvo įrengta platoka pakyla su garsiakalbiais, pristatyta daug kėdžių, kurių toli gražu neužteko, nes susirinko minia — apie 1500. Vakaras buvo skirtas pagerbti žuvusiems bei nukankintiems ateitininkams Lietuvoje ir kitur, partizanų kovoms, sibiriniams trėmimams ir kitiems tragiškiems lietuvių tautos momentams.

Pakyloje išsirikiavo būrelis jaunimo: Vija Bublytė, Rūta Girdauskaitė, Alma Lelytė, Rima Polikaitytė, Linas Rimkus, Linas Udrys. Vadovaujami J. Polikaičio, jie skaitė paruoštus tekstus, primenančius skaudžiuosius tautos momentus ir juos palydėjo atitinkamo turinio dainomis, į kurias jungėsi ir visa publika.

Jau sutemus, išsirikiavusi procesija su kryžiumi ir ateitininkų vėliavomis pradėjo žygiuoti į Marquette Parko lietuvių šventovę, giedodama giesmę "Šventas Dieve". Per Čikagos gatves nutyso ilga ilga procesija, kuriai gatves saugojo vietinė policija.

Kai pirmieji maldininkai pradėjo žygiuoti į Marijos gimimo šventovę, pasigirdo vargonų ir kelių pučiamųjų instrumentų muzika, triumfališkai sutinkanti maldininkus. Tai buvo įžangos muzika – "Entrata festiva" F. Peeterso, o po jos "Džiaugsmo giesmė" G. F. Haendelio-J. Haydno.

Prie dviejų pulpitų sustojo skaitovai – I. Čuplinskaitė, A. Kazlauskas, A. Tijūnėlis. Jie pakaitomis skaitė D. Bindokienės paruoštus poetinio-istorinio pobūdžio religinius tekstus, susietus su lietuvių tautos kančiomis ir viltimis. Skaitymų metu daugelio rankose mirgėjo žvakutės.

Apeigos baigtos Švenčiausiojo palaiminimu, kurį atliko vysk. P. Baltakis. Paskui vėliavas žygiavo iš šventovės dvasiškiai ir visi gausūs dalyviai, lydimi vargonų, pučiamųjų kvarteto ir timponų muzikos, aidint Mendelsono "Šventas Viešpats Dievas".

Taip baigtas įspūdingasis Tėvynės Lietuvos vakaras, specialiai paruoštas šiam kongresui.

(Bus daugiau)

Laisvės ir taikos žygis

Jame dalyvavusio įspūdžiai iš Danijos, Švedijos, Suomijos

STASYS DALIUS
Mūsų korespondentas

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Paskirtu laiku traukinys švilpteli ir išrieda, stotyje palikdamas atvykusius išlydėti bemosuojančius rankomis. Netrukus pasiekiam jūros sąsiaurį Helsingborgą, per kurį traukinys užvažiuoja ant laivo, kuris per pusvalandį perkelia į kitą pusę jau Švedijoje. Laive dar daugelis suspėja nueiti į kantiną ir nusipirkti alaus tolesnei kelionei. Po to jaunimas dar linksmai klega savo vagonuose, lankydami vieni kitus, kol vėliau visi sukrinta į patogias lovas užtarnautam nakties poilsiui. Nutyla juokas ir kalbos, nes greit ateis rytas ir vėl laukia pilna programos diena.

Stockholme

Traukinys dunda per naktį mažai kur sustodamas ir po devynių valandų kelionės pasiekiam pagrindinę Stockholmo stotį.

Stockholmas yra senas miestas, įsteigtas XIII š., turįs daug puošnių su kolonomis bei skulptūromis rūmų ir 1,3 mil. gyventojų. O visoje Švedijoje yra 8,3 mil. gyventojų.

Iš stoties pėstute nueinam į Estų namus netoli stoties, o lagaminai nuvežami į uostą prie laivo.

Estų namai — tai didžiulis kelių aukštų pastatas, kur įsikūrusios estų organizacijos, laikraščio redakcija, muziejus, skaitykla, valgykla ir salės parengimams. Čia prisiglaudusi ir centrinė baltiečių organizacija. Estų valgykloje visi dalyviai gauname pusryčius ir po to esame laisvi iki 6 v.v.

Išnaudodami laisvą popietę, abu kanadiečiai pasileidžiam pasižvalgyti po Stockholmo miesto centrą. Prieš išeinant į miestą, dalyviams buvo išdalinti lapeliai, atspausdinti švedų kalba, nušviečią šios jaunimo taikos ir laisvės kelionės tikslus. Na, ir visi tą pareigą sąžiningai atliko, — ne tik praeinančius gatvėse žmones apdalino, bet ir ant stovinčių automobilių langų užkišę paliko.

Bedalindami lapelius, pereinam didelį tiltą ir atsiduriame sename mieste, visai netoli karaliaus rūmų. Čia leidžia publiką į kai kuriuos kambarius ir sales. Taigi turėjom progą apžiūrėti puošnius švedų karalių rūmus bei stebėti iškilmingą vidurdienio sargybų pasikeitimą.

Grįžę į Estų namus, išklausėm paskaitą "Sovietų taikos diplomatija", kurią skaitė dr. V. Germanis, latvių istorikas, gyvenąs Švedijoje.

Į laivą

Šeštą valandą vakaro rinkomės uoste, kur prie krantinės pririštas laukė "Baltic Star" laivas ir gausi minia keleivių. Atrodė tūkstantinė minia. Ir kaip ji sutilps į laivą?

Vėliavos ir plakatai aukštai iškelti. Skamba latvių, lietuvių ir estų dainos. Protarpiais ant grindinio atliekami tautiniai šokiai, groja akordeonas ir armonika. Mūsų vadovai latviai ir lietuviai vis bėgioja iš vieno krantinės galo į kitą per garsiakalbius pranešinėdami, o oficialios komiteto merginos, persirišusios per petį juostas, kad visi galėtų jas atskirti toje minioje. Jau 7 val. ir vis neleidžia į laivą. Kantriai laukiam, o aplinkui vis nepertraukiamai skamba visų tautybių dainos, plevėsuoja vėliavos.

Krantinėje matyti daug policijos, kai kurie net su šunimis kažką tikrina ar ieško. Pagaliau po užtrukusio laukimo pradeda leisti į laivą pirmiausia žurnalistus, kurių tarpe ir man su pirmaisiais tenka įeiti laivan ir nusinešti lagaminą į paskirtą kajutę. Skubame atgal ant denio vieni su foto aparatais, kiti su filmavimo — užfiksuoti belipančių į laivą. Pasirodo, krantinėje pasilieka gana daug atvykusių išlydėti latvių ir estų su savo vėliavomis. Dabar vieni su kitais laive ir krantinėje esantieji mosuoja vėliavomis. Lietuvių jaunimas, laive susispietęs į būrelį, prieš laivui pajudant sugiedojo Lietuvos himną, kuris gana darniai skambėjo. Tik 8.45 v.v. laivas pajudėjo į Baltijos jūrą.

Vakarienė laive

Dar laivui tebestovint krantinėje, pradėjo šaukti keleivius vakarienei, nes 400 žmonių suskirstyti į dvi grupes. Bet kur tau, kas eis tuo laiku valgyti, nes visi stebi laivo pajudėjimą kelionei. "Baltic Star" gan didelis kelių denių laivas, tad pradžioje ne vienas klaidžiojom iš vieno koridoriaus į kitą, kol pataikydavom į savo denį. Prie stalo sėdime du kanadiečiai, G. Giedraitytė iš Čikagos ir inž. L. Grinius iš Vašingtono. Pastarasis, VLIKo vicepirmininkas, papasakoja apie kai kuriuos užkulisius, organizuojant tribunolą bei parenkant teisėjus. Padavė paskaityti jo paruoštą kaltinimo medžiagą teismui, kur vien tik šaltinių panaudota per 90! Tai daug laiko, pasišventimo pareikalavęs darbas, kurį atliko vienas žmogus.

Himnų repeticija

Vakare laivas ramiai plaukia jau atvira jūra, vis tebelydimas žuvėdrų. Vadovaujant latviui muzikui, buvo padarytos repeticijos sugiedoti visiems kartu trijų tautų ir Suomijos himnus. Lietuvos ir Latvijos himnai nesunkiai sekėsi, bet Estijos jau sunkiau davėsi, o Suomijos himno, kurio muzika yra Sibelijaus parašyta ir šiaurietiškai sunki, visai nesidavė apvaldoma. Po himnų repeticijų skambėjo ir kitos dainos, kaip ir Lietuvoje būdavo. Ir čia buvo balsingų vyrukų, kurie mielai traukė lietuviškas dainas. Po vidurnakčio nuėjom nakties poilsio.

Pamaldos

Sekantį rytą 7 v. buvo memorialinės pamaldos, kurias atliko latvių liuteronų kun. M. Kiršons, kuris buvo suimtas Helsinkio ir Madrido konferencijų metu, ir estų kunigas. Lietuvio kunigo nesant, ištrauką iš Šventraščio paskaitė Kanados lietuvaitė Bersėnaitė. Tačiau prieš tai buvo didelė problema, kol buvo sumedžiotas lietuviškas Šventraštis, iš kurio reikėjo skaityti.

Viena giesmė visų buvo pagiedota bendrai. Trys latvės dar kanklėmis atliko keletą giesmių. Vainikas, papuoštas trijų tautų vėliavomis, ir trimituojant trimitu buvo nuleistas į Baltijos jūrą žuvusiųjų atminimui. Po to visiems buvo išdalinta po gyvą gėlę, kurią vienas po kito eidami susikaupę numetėm į Baltijos jūrą, kad jos bangos nuneštų mūsų pasveikinimą ir skundą, jog negalime laisvai aplankyti savo gimtųjų namų, iš kurių prieš 40 metų buvome raudonojo teroro išblaškyti po visus pasaulio kampus.

Latvių ryšiai su Švedija

Po to latvis Leonids Silinš, gyvenąs Švedijoje, papasakojo, kaip buvo organizuojami slapti keliai susisiekti per Baltijos jūrą su Vakarų pasauliu. Pirmieji ryšiai buvo užmegzti vokiečių okupacijoje 1943 m. Reguliarūs ryšiai iš Švedijos su pogrindžiu Latvijoje buvo pradėti 1944 m. sausio mėn. iš Gotlando salos laiveliais su Latvijos pajūriu. Reikėjo didelio pasišventimo ir drąsos su nedideliais žvejų laivais kovoti su audringa jūra, vokiečių karo laivais ir sovietų povandeniniais laivais bei minomis. Šios slaptos kelionės tęsėsi iki 1944 m. liepos mėn. pabaigos, kai pirmas 58 latvių pabėgėlių būrys buvo paimtas iš Latvijos pakrančių į Gotlando salą. Toliau evakuacijos metu iki 1945 m. latviai panaudojo 22 žvejų laivus, iš kurių 9 buvo pražudyti ir išgelbėjo per 2.400 asmenų pergabendami į Švediją.

Sugriauta tylos siena

Šioje laivo kelionėje laikas buvo gan griežtai paskirstytas paskaitoms, diskusijoms bei grupiniams pokalbiams. Pirmąjį rytą Baltijos jūroje estų žurnalistas, gyvenąs Švedijoje, A. Kung kalbėjo apie tarptautinę tylą baltiečių klausimu, kurią buvo labai sunku pralaužti. Pokarinė partizanų kova buvo ilgiausia ir labai kruvina, tačiau Vakarai to nematė ir tylėjo. Dabar, po Afganistano ir kitų sovietų ėjimų, daugiau tai išeina į viešumą ir spauda informuoja. Kai estas teisininkas pabėgo, tai švedų spaudoje jau buvo per 400 pranešimų apie tai — daugiausia negu bet kada. Pas švedus esą paliko gėdos ir skolos jausmas dėl išdavimo baltiečių belaisvių ir uždarymo jų pasiuntinybių. Jaunoji švedų karta betgi nejaučia gėdos ir atsakomybės jausmo.

Švedijoje didėja dėmesys Baltijos tautom. Jei prieš 10 metų retas žurnalistas žinojo apie Lietuvos sostinę Vilnių, tai šiandien padėtis yra žymiai pagerėjusi. A. Kungas priminė: kai žydai kolonizuoja dešinį Jordano upės krantą, tai spauda aliarmuoja, bet kai rusai kolonizuoja Baltijos kraštus, spauda tyli. O turėtų būti visiems vienodas standartas.

Tyla naudinga pavergėjams

Per Ahlmark — švedas žurnalistas, parlamento narys, keliaująs laivu, pareiškė, kad Švedijoje padidėjo domesys baltiečiams. Ypač tribunolas ir ši kelionė Baltijos jūra niekad nebus pamiršti. Tribunolas davė balsą tiems, kurie yra pavergti ir negali dabar kalbėti. Tylėjimas niekad nepagelbsti pavergtiems, bet tik pavergėjams. Ryga, Talinas, Vilnius dabar vakariečiams laisvai nėra pasiekiami, lyg jie būtų kitoje planetoje. Niekad istorijoje nebuvo atvejo, kur demokratinės valstybės būtų visiškai pavergtos ir pamirštos. Jos nebus pamirštos. Mes dabar netylėsim apie jų likimą! Ilgi plojimai palydėjo švedo kalbą.

Klausimuose buvo iškelta, kodėl švedai taip greit pripažino okupaciją ir panaikino pasiuntinybes? A. Kungas atsakė: jeigu tos valstybės būtų buvusios tuolaikinėje švedų padėtyje nekitaip būtų pasielgusios, nes politinė padėtis labai sunki buvusi ir švedam. Su tuo reikėjo skaitytis.

Venclovos žodis

Popietiniam pranešime kalbėjo dr. T. Venclova apie Helsinkio procesą Baltijos kraštuose. Jis liudijęs tribunole ir susidaręs nuomonę, kad dauguma liudininkų labai pesimistiškai nušvietę reikalą. Padėtis tuose kraštuose nėra tokia beviltiška, nes tos tautos yra gyvos, atsparios ir pajėgs pergyventi bolševizmą. Sovietų konstitucija leidžia kai kurias laisves, tad tuo pasinaudojant buvo įsteigta Helsinkio grupė, kuri buvo tuojau panaikinta. Dabar padėtis yra blogesnė, negu buvo prieš 10 metų, kai buvo šiek tiek daugiau laisvės. Baltiečių komitetas buvo įsteigtas po Venclovos išvažiavimo 1977 m. vasarą. Netrukus jo nariai buvo suimti. Pogrindžio rašytojų Lietuvoje nėra tiek daug, kiek Lenkijoje ar Čekoslovakijoje.

Po šių kalbų buvo pranešta, kad pro šalį plaukia prekinis rusų laivas. Ėjome į viršutinį denį stebėti. Kai kas manė gal ir karo laivas pasirodys.

(Bus daugiau)

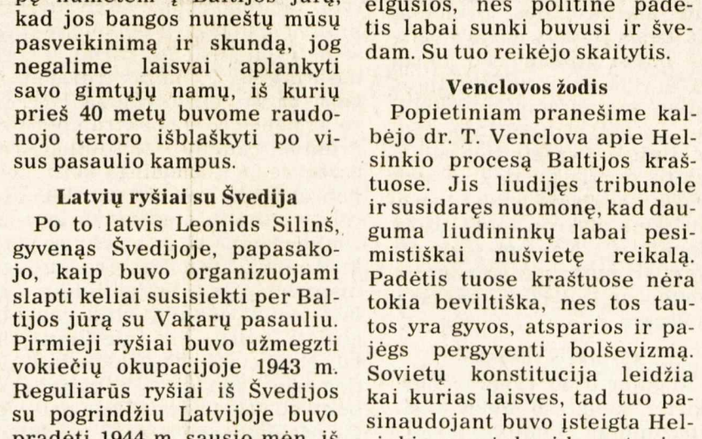

Švedijos laivas "Baltic Star", kuriuo plaukė baltiečiai — Laisvės ir taikos žygio dalyviai Baltijos jūra ir sveikino savo tėvynes Nuotr. St. Daliaus

Stockholme prieš išlipant iš laivo: dr. T. Venclova, dr. A. Štromas, V. Rakauskaitė-Štromienė Nuotr. St. Daliaus

A†A
ANDRIUI MORKŪNUI
mirus Lietuvoje,

jo brolį VACLOVĄ su žmona LIUDA nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

S. A. Kalūzos

Vieną seselė brolelį rengė,
Antra seselė žirgą balnojo,
O ta trečioji – pati jaunoji
Vartus atkėlė ir palydėjo.

Liūdinčius netekus
MYLIMO BROLIO
– mielą draugę AKVILINĄ MUSTEIKIENĘ-LUOMONAITĘ, jos vyrą ANTANĄ, dukrą DANUTĘ su šeima ir sūnų RIMĄ nuoširdžiai užjaučiam –

Marija Stankuvienė
ir dukra Rita

A†A
JUOZUI VAŠKEVIČIUI
mirus,

jo žmonai MONIKAI ir sūnui JUOZUI su šeima reiškiame nuoširdžią užuojautą –

Marija Gudienė
Teodora Čipkienė

A†A
JADVYGAI AMBROZAITIENEI
mirus,

jos vyrą muziką ALEKSĄ, sūnų ir jo šeimą nuoširdžiai užjaučiame –

Aleksas Dudonis ir šeima

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
Atstovas – St. Prakapas.
Tel.233-4486

Mohawk Furniture Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

★ Elektros reikmenys
★ Televizijos aparatai
★ Skalbiamosios mašinos
★ Vaikų baldai
★ Įvairūs kilimai
★ Šaldytuvai
★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
★ Siuvamos mašinos
★ Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Brangiam vyrui ir tėvui
A†A
ROMUI DRAUDVILAI
mirus,

nuoširdžią ir gilią užuojautą reiškiame jo žmonai ELENAI, sūnui KĘSTUČIUI, dukrai GINAI su šeima ir visiems giminėms –

S. O. Dačkai *J. G. Šulcai*
J. Danisevičius *S. V. Vaitkai*

Persekiojamų tikinčiųjų gynėjų kongresas

Lietuvos katalikų padėtis rado stiprų atgarsį kongreso renginiuose

Vyskupo Kindermano įsteigti ir garsaus premonstratiečių vienuolio Werenfriedo van Straateno praplėsti Susitikimo namai (Haus der Begegnung) Koenigsteine, netoli Frankfurto, V. Vokietijoje, yra žinomi ne tik Vokietijos, bet ir pasaulio lietuviams. Kai nuo 1952 m. čia buvo pradėti rengti persekiojamos tikinčiųjų Bendrijos kongresai, lietuviai dalyvavo bene kiekvienais metais, ypač tada, kai Vasario 16 gimnazija dar turėjo daug mokinių ir stiprią tautinių šokių grupę. O dar tik prieš kelerius metus čia įvyko ir visa eilė Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso renginių, subūrusių dalyvių iš daugelio Vakarų valstybių.

Dalyviai

Šiemet 35-tojo persekiojamos Bendrijos kongreso dalyvių skaičius buvo vidutiniškas — 490, bet už tai buvo atstovaujami 25 kraštai ar tautos. Jų tarpe buvo čekų išeivių vyskupas dr. Dominik Kalata, slovakų — Paulius Hnilica, ukrainiečių — dr. Platon Kornyljak ir Mainco vyskupo generalvikaras Martin Luley. Kongreso dalyvius sveikino kardinolas Agostino Casaroli — Šv. Tėvo vardu, Bavarijos krikščionių unijos pirmininkas ir Bavarijos premjeras Franz-Josef Strauss, naujasis Hildesheimo vyskupas Josef Homeyer. Ypatingai stipriai šiemet buvo atstovaujama jaunoji karta — buvo net keturios grupės; viena iš Olandijos, dvi iš Austrijos ir viena Vokietijoje prieglobstį radusi krikščionių chaldėjų grupė.

Tautinės mažumos

Kongresas prasidėjo rugpjūčio 7 d. su jaunimo diena. Po pasveikinimo ir vakarienės jau buvo ir pirmasis referatas, kuriame dr. Rudolfas Grulich kalbėjo apie naujai atrastas tautines mažumas Europoje. Sekantį rytą, po Limburgo vyskupo pagalbininko Gerhard Pieschl atnašautų Mišių, Berlin-Dahlem klebonas dr. Herbert Gillessen aiškino jaunimui tautinio ir religinio identiteto išlaikymo pagrindus, kuriuos sudaro tiesa, kantrybė, skaistybė, išmintis ir Dievo malonė.

Bene svarbiausia bendrosios kongreso dalies paskaita ir buvo pati pirmoji, kurią skaitė buvęs Vokietijos Darbo rūmų pirm. prof. Josef Stingl. Jis kalbėjo apie tikinčiųjų Bendrijos reikšmę tautų ir taikos tarnyboje. Jeigu Senojo Testamento tauta ir buvusi ypatinga, išrinktoji, tai Jėzus Kristus peržengė tautinį žydų ribotumą ir apreiškė, kad tas pats vienas Dievas yra ir visų tautų bei kalbų Viešpats.

Ne tik teologijos profesoriai, bet ir mokančiosios Bendrijos atstovai iki šiol nedavę aiškios tautos sąvokos aptarties, tačiau praktikoje Bendrija labai pasitarnavusi daugeliui tautinių mažumų, ypač nuo Laterano susirinkimo 1215 m. iki dabartinių popiežių — Jono XXIII, Pauliaus VI ir Jono-Pauliaus II.

Paskaitininkas priminė ispaną domininkoną Las Casas, kuris XVI š. pirmoje pusėje labai stengėsi apsaugoti indėnų teises nuo ispanų nukariautojų sauvalės Pietų Amerikoje. Ir tarptautinės teisės pagrindus padėjo ne kas kitas, kaip ispanas Pranciškus Suarez. Priminęs prieš 10 metų pasirašytą baigminį Helsinkio konferencijos aktą, paskaitininkas nurodė, kad taika neįmanoma, kol nebus įgyvendintos religinių ir tautinių grupių teisės.

Įvairios temos

Kongreso tema — "Bendrija, tauta ir taika" buvo toliau gvildenama penktadienio ir šeštadienio paskaitose bei pokalbių grupėse. Ypač daug vietos šiemet buvo skirta tiems penktadienio ir šeštadienio popiečių pokalbiams. Štai jų temos: 1. Slavų apaštalai Kirilas ir Metodijus — nežinomieji Europos globėjai, 2. Šventieji sujungia tautas, 3. Sovietijos trečios klasės piliečiai — tikintieji tarp prievartinio surusinimo ir subedievinimo, 4. Ortodoksų Bendrija ir tautybės pietryčių Europoje, 5. Karo pabaiga ir deportacijos 40 metų perspektyvoje, 6. Užsieniečiai darbininkai Fed. Vokietijoje ir jų sielovada gimtąja kalba, 7. Tautybių konfliktai Azijoje: ar gali Bendrija tarpininkauti ir padėti juos sušvelninti? Aštuntosios pokalbių grupės tema buvo: Bažnyčia ir tautinis atgimimas Bohemijoj bei Moravijoj.

Lietuvių įnašas

Lietuviai pasirinko 3-čiąją temą. Ir neveltui. Viena pokalbio dalyvė rusė išreiškė pasipiktinimą temos formulavimu. Girdi, Sovietų Sąjungoj visi tikintieji ateistų vienodai persekiojami ir savo tarpe vienodai solidarūs, nežiūrint tautinių ir kalbinių skirtumų. Lietuvis dalyvis pastebėjo, kad tikinčiųjų solidarumas sovietų kalėjimuose ir koncentracijos lageriuose tikrai yra didelis, peržengiantis tautines ir kalbines ribas, tačiau "blatniakai" jau ir tose kančios ir paženiminio vietose I klasės žmonėmis pripažįsta tik rusus, II — ukrainiečius, o visų kitų tautybių ir tikybų atstovus laiko vos III klasės piliečiais.

Pasak minėto lietuvio, joks eilinis padorus rusas negali nė įsivaizduoti tos priespaudos, kurią caro laikais patyrė lietuvių tauta XIX š. antroje pusėje, kai caro valdžia buvo uždraudusi ne tik lietuviškas pradžios mokyklas, bet ir lietuvišką spaudą. Esą aišku, kad nei Černenka, nei Gorbačiovas negali pergyventi ar suprasti surusinimo priespaudos, nes jie rusai. Bet rusifikacijos priespaudą ir paženiminą skaudžiai pergyvena gudai ir ukrainiečiai, visai nekalbant apie estus, latvius ir lietuvius. Todėl bent jau šitos trys Baltijos tautos ir neturinčios kito pasirinkimo, jei nenori pražūti, kaip likti Sovietijoje trečios klasės piliečiais, kol pasikeis aplinkybės. Lietuvišką diskusijų indėlį palydėję dalyvių plojimai parodė, kad jie baltiečių padėtį supranta ir atjaučia.

Penktadienio vakarą buvo maldos valanda už persekiojamus tikinčiuosius įvairiose pasaulio šalyse. Nors, palyginus su Kinija, Baltijos tautos labai mažos, bet ir už Lietuvą, ir už Latviją ir už Estiją sukalbėta po atskirą maldą. Lietuvių maldininkų šiemet vėl buvo pilnas suolas, tai ir "Sveika Marija" skambėjo pakankamai garsiai.

Žmogaus teisių draugija

Didžiosios kongreso salės priemenėje šiemet buvo ypatingai daug vaizdinės-plakatinės medžiagos apie Lietuvą. IGFM — Internationale Gesellschaft fuer Menschenrechte (Tarptautinė žmogaus teisių draugija) dalyviams siūlė vieną mašinraščio puslapio dydžio skrajukę su kunigų Alfonso Svarinsko ir Sigito Tamkevičiaus atvaizdais, kitą — su dr. Vytauto Skuodžio atvaizdu, taipgi siuntimui paruoštą ir jau adresuotą atviruką su protesto ir prašymo tekstu, reikalaujant geologą ir tikinčiųjų teisių gynėją paleisti iš lagerio. Kunigų skrajukės (Flugblatt) antroje pusėje išspausdintas ne tik vokiškas protesto — paleidimo prašymo tekstas, bet ir rusiškas. Nepaslaptis, kad daug tūkstančių vokiečių, buvusių rusų nelaisvėje, rusų kalbos nėra pamiršę, o ne vienas buklesnis turistas iš V. Vokietijos ir dabar pasistengia pramokti kalbą to krašto, į kurį važiuoja ar praleidžia atostogas. (R. Vokietijoje rusų kalba yra įtraukta į mokyklų programą). Be to, dr. V. Skuodžio skrajukės antroje pusėje atspaustas gana aiškus Baltijos kraštų žemėlapis ir Mordovijos koncentracijos lagerių išdėstymo planas su nuoroda, kuriame kalinys laikomas.

Krikščionių solidarumas

Nemažiau dėmesio vertas ir CSI — Christian Solidarity International (Tarptautinis krikščionių solidarumas) 8 psl. žiniaraštis, kurio tris pirmus puslapius užpildo vaizdinė medžiaga ir informacija apie Baltijos kraštus. Visą pirmą puslapį užima Kryžių kalno fotografijos padidinta detalė, į kurią įkomponuotos kun. S. Tamkevičiaus ir Janio Rožkalnio nuotraukos. Sekantis puslapis turi dvi antraštes: "Pamiršti Baltijos kraštų krikščionys" ir "Lietuva jau 4 dešimtmečius kenčia antikrikščionišką terorą". Remiantis "LKB kronika", pateikta lietuvių tautos ir K. Bendrijos istorijos santrauka nuo pirmos bolševikų okupacijos iki sovietinių galiūnų "niet!", kai popiežius 1984 m. vasarą Šv. Kazimiero 500 metų sukakties proga buvo pasiryžęs — ir pasiruošęs! — aplankyti Lietuvą. Antro puslapio apačioje matyti viso Kryžių kalno vaizdas.

Įspūdingi vaizdai

Bene įspūdingiausiai Lietuvą liečianti medžiaga buvo išdėstyta atskirame stende — lentoje, kuri iš abiejų pusių buvo nusagstyta gerai išskaitomais vokiškais tekstais ir fotografijomis su trumpais paaiškinimais. "Lietuvai mes reikalingi" — didelėmis raidėmis užvardinta visa užpakalinė lentos dalis. Visą dešinę pusę užėmė puslapis mašinėle rašyto teksto, bet kelis kartus padidintas, todėl lengvai išskaitomas, su konkrečiais nurodymais, ką ir V. Vokietijos gyventojai gali padaryti Lietuvai ir jos tikintiesiems. Tai malda, laiškų ar bent pasveikinimų rašymas kaliniams, protestų siuntimas įstaigoms ir aukštiems pareigūnams. Antrinė antraštė kairėje pusėje primena, kad daug šventovių ir koplyčių Lietuvoje yra komunistų valdžios pagrobtos. Tvirtinimas aiškiai paremtas padidintomis Šv. Kazimiero ir Vilniaus katedros nuotraukomis, Klaipėdos šventove, kaip ji atrodė ką tik užbaigta ir dabar — su nugriautu bokštu, paversta koncertų sale.

Kitomis antraštėmis ir nuotraukomis pavaizduota sovietinė priespauda Lietuvoje, ateistų užmojis sunaikinti tikinčiųjų Bendriją, kuri ir vėl atgyja, išvardinti katalikų pageidavimai sovietinei valdžiai, iškeliama lietuvių tauta, kuri nori gyventi ir būti laisva, pateikiami faktai vaizdais. Pridėtas vertimas šio eilėraščio:

Vėjas kalbasi su debesiu,
Medis kalbasi su paukščiu,
Senas galulaukės kryžius — su akmeniu.
Mažas tėviškės langas kalbasi su saulėlydžiu.
Slenkstis — su žingsniais nutolusiais.
Aš kalbuosi su peršautu paltu, kurį mano tėvas paliko.

Šie gūdūs žodžiai išversti į vokiečių kalbą ir pailiustruoti į Kauną įžygiuojančių raudonarmiečių fotografija bei skaičiais: 50.000 žuvusių; 400.000 deportuotų.

Antraštė "Rusinimas" pailiustruota Juliaus Sasnausko, Antano Terlecko ir Gintauto Iešmanto nuotraukomis su paaiškinimais. Ir pagaliau stambios raidės klausia: "Kaip dar ilgai?"

Šiame kongrese Lietuvos byla buvo labai ryškiai iškelta, kaip niekad iki šiol.

Dalyvis

Prof. VYTAUTAS VARDYS, gavęs Ateitininkų federacijos skiriamą St. Šalkauskio vardo kūrybinę premiją $1,500 už savo veikalus apie Lietuvą anglų kalba. Šalia jo — visuomenės veikėjas ir žurnalistas J. KOJELIS. Nuotrauka padaryta LFB stovykloje Dainavoje **Nuotr. V. Maželio**

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174. Lietuviams pensininkams 10% nuolaida iki š. m. spalio 31 d.

Bookbinding Studio
"SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas – lietuvis.
Telefonas **625-2412**
P. O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Newman Club TOURS 1985

Įspūdingiausia gyvenimo kelionė - Tol. Rytai
2 savaitės — $2,895.00. 1985 m. spalio 5-19
Tokijo, Singapūras, Hong Kongas, Honolulu

Kelionė į Šv. Žemę ir Romą. Kalėdos Betliejuje
2 savaitės - $2,495.00. 1985 m. gruodžio 21 - 1986 m. sausio 4
Amanas, Petra, Jeruzalė, Betliejus, Nazaretas ir Galilėja, Haifa, Karmelio kalnas, Cezarėja, Jafa, Tel-Avivas, Jerichas, Mirties jūra, Jordano upė, Betanija, Roma ir Vatikanas

Smulkesnių informacijų teirautis:
Rev. Father J. Cullen, C.S.B., c/o St. Michael's College School, 1515 Bathurst St., Toronto, Ont. M5P 3H4. Tel. (416) 653-3180
arba:
GIDEON TRAVEL AGENCY
60 St.Clair Ave. East, Toronto, Ont. M4T 1N5
Tel. (416) 923-7337

ANTANAS MACEINA

Liaudies Bažnyčia

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

4. Politinis pobūdis

Tačiau ne tik Šventraštį išlaisvinimo teologija aiškina politiškai. Visa liaudies Bažnyčia jai esanti perskverbta politinio prado. "Liaudies Bažnyčia, — sako P. R. Oliveira, — yra daugiau, negu tik grynai bažnytinis faktas (Gegenbenheit); ji yra plačiausia prasme visuomeninė bei politinė tikrovė".[91] Įsipareigojusi vargšams, Bažnyčia savaime jungiasi į jų padėtį ne tik žmogiškąja prasme apskritai, bet ir politine skirtinai ir tuo pati tampa politine, dalyvaudama išlaisvinimo sąjūdyje ir jo siekyje pakeisti visuomeninę sąrangą. Nuosekliai tad "išlaisvinimo teologija, pasak A. G. Rubio, apmąstydama savo praktiką, pabrėžia politinį sandą **kaip vidurkį** žymiai griežčiau, negu europinė politinė teologija" (op. cit. p. 416). Politinė Europos teologija (J. B. Metz) nori būti daugiau senosios teologijos **pataisa** (Korrektiv) ar papildu, keldama aikštėn visuomeninį tiek išganymo, tiek Bažnyčios pobūdį. Gi išlaisvinimo teologija išvysto šią pataisą ligi **visuotinumo** ir skelbia: "Teologija, kiekviena teologija, kaip ir tikėjimas, yra politinio matmens".[92] Pataisa bei papildas čia virsta visuma.

Išlaisvinimo teologija esą įžvelgusi, kad žmogus visa savo būtybe yra persunktas politinio prado ir kad išimties čia nedaranti nė Bažnyčia. Bažnyčia, ypač P. Amerikoje, visados yra buvusi surišta su valdančiąja sistema; ji visados yra turėjusi politinio vaidmens. Kolonializmas ir kapitalizmas yra visados ėję ranka rankon su Bažnyčia. Todėl dabar, kai Bažnyčia reikalauja nesikišti į P. Amerikos politinius konfliktus, ji yra pergyvenama kaip palaikanti esamą šių kraštų santvarką, vadinasi, kaip vykdanti **politiką** par excellence (plg. P. R. Rubio, p. 410-411).

Šisai politinis Bažnyčios pobūdis žymi visą jos veiklos lauką. Visa Bažnyčios sielovada esanti politinė, kadangi jos objektas — žmogus — yra politinė būtybė (zoon politikon). Visi, kurie atsideda sielovadai (kunigai, vienuoliai, pasauliškiai), "lydi liaudį, įsijungę į politinį jos sąjūdį"; sielovadoje vargšai randa "dvasiškai religinės jėgos, kuri juos įgalina dalyvauti revoliuciniame vyksme".[93] Šis gi vyksmas galįs būti, pasak P. Richardo, vaisingas tik tada, kai "liaudis suvoks revoliucinę krikščionybę"; kai ji įžvelgs, jog susvetimėjusią religiją "galima pakeisti išlaisvinimą nešančiąja religija" (p. 447). Būdama ilgus amžius suaugusi su valdančiąja klase, krikščionybė tapo svetima liaudžiai kaip prislėgtajai klasei. Nūnai betgi liaudis pradeda suvokti, kad pačioje krikščionybėje esama revoliucinės galios, kuri "išaukština pažemintuosius" (Lk 1,52). Štai kodėl Tikėjimo kongregacija ir sako, kad išlaisvinimo teologijoje "ir Magnificat yra skaitoma politiškai" (X, 5).

Politiniu savo sandu Bažnyčia kaip tik ir priartėja prie vargšų klasės, toldama nuo valdančiosios turtingųjų klasės ir ryškindama revoliucinį savo uždavinį. Tai ji daro visur ir visados. "Kiekvieną kartą, — sako L. Boffas, — kai Bažnyčia skelbia Evangeliją, ji skelbia taip pat ir politinę programą, kylančią iš Evangelijos (p. 57). Abejingumo čia nėra. Kiekvienas turi savo vietą. Tik kai kurie nesuvokia šios vietos" (p. 58). Todėl "šiandien, pasak Boffo, yra būtina įsisąmoninti politinį Evangelijos ir tikėjimo matmenį . . . Šis matmuo juk ir yra Evangelijos skelbimo objektas. Jis toks yra ir sakykloje, ir šv. Mišių metu".[94] Politika išlaisvinimo teologijoje virsta **sakraline kategorija,** ir L. Boffas kalba net apie "politinį šventumą" su "tikra prasme kankiniais" ir jų garbinimu.[95]

Tai nėra kokia išlaisvinimo teologų aikštis. Tai nuosekli išvada iš sampratos, kas yra Dievo tauta, kaip ją yra pabrėžęs Vatikano II susirinkimas (plg. konst. "Lumen gentium" nr. 8-9). L. Boffas kritikuoja **dabartinę** Dievo tautos sampratą todėl, kad ši virtusi "grynai metaforine", nes netekusi ryšio su istorija ir savaime suformalėjusi: "tai pakrikštytųjų visuma", bet be tikrovinio turinio. O be turinio ji esanti todėl, kad nesanti **politinė tikrovė.** Dievo tauta visados remiasi politine tauta.

Šventraštis tai patvirtinąs, pasak Boffo, labai aiškiai. "Kad Izraelis taptų **Dievo tauta** (teologinėj plotmėj), jis visų pirma turėjo tapti **tauta** (istorinėj plotmėj). Iš Egipto išėjo palaida izraelitų masė. Ir tik kovos su Kanaano gyventojais, tik sąjungos su pačių izraelitų gentimis, tik valstybės kūrimasis padarė aną palaidą masę tauta. "Ir šis tautos atsiradimas buvo medžiaginis pagrindas Dievo tautos atsiradimui . . . Chronologiškai visados yra visų pirma tauta, kuri paskui tampa Dievo tauta . . . Teologiškai žiūrint, Dievas nori savos tautos iš pat pradžių. Tačiau kad šis jo noras įvyktų, žmonės turi jam sukurti istorines prielaidas . . . Ir tik šiuo būdu Izraelis virto sakramentu (ženklu, Mc.) to, kas gali ir privalo įvykti su visomis tautomis: ir jos taps Dievo tauta".[96]

Šia prasme P. Amerikos vargšai tampa irgi Dievo tauta tuo, kad jie politiškai organizuojasi ir sąmoningėja si. Politinė jų sąmonė bei veikla yra sąlyga religinei jų vietai Bažnyčioje. Tad kunigų bei vienuolių (vyrų ir moterų) darbas liaudies bendrijose pirmoje eilėje ir krypsta į vargšų padėties sąmoninimą ir jų organizavimą. Politinis švietimas, darbo unijų klausimai, išlaisvinimo būdai, priespaudos ir išnaudojimo problemos yra net rekolekcijų tema vienuoliams bei vienuolėms, dirbantiems tarp vargšų.[97] Šie asmenys vykdą "pranašiškąjį vaidmenį", nes kaip kadaise Senojo Testamento pranašai žadinę Izraelio tautos sąmonę, ypač ištrėmimo metais, taip dabar vienuolių būreliai žadina P. Amerikos vargšų sąmonę; kaip Izraelio pranašai kritikavę turtuolius bei išnaudotojus, taip dabar liaudies bendrijų vadovai (animadores) kritikuoja kapitalistus ir fabrikų bei žemių savininkus. Tai vyksta ne tik žodžiu, bet ir šventovių užėmimu jėga. Vyskupai, tiesa, smerkia tokius žygius, tačiau "liaudis vis labiau įsitikina, kad Dievo namai pirmiausia turi vykdyti pranašiškąjį kaltinimą (prophetische Anklage)".[98] Politinis liaudies Bažnyčios pobūdis reiškiasi įvairių įvairiausiais būdais, taip kad "vargšų Bažnyčioje, — sako P. Richardas, — nėra jokios nepolitinės tikrenybės".[99]

Šisai politinis požiūris į Bažnyčią padaro, kad dabartinių teologų ginčas, kas sudaraș sielovados centrą: **kerygma** (Dievo žodžio skelbimas) ar **sakramentai,** išlaisvinimo teologijos yra sprendžiamas kerygmos naudai. Juk jei skelbti Evangeliją, kaip sakėme, reiškia tuo pačiu skelbti ir tam tikrą politinę programą, tai kerygma tokiu atveju savaime atsiduria pirmoje vietoje, kadangi vargšų laisvinimas, paskelbtas Bažnyčios pareiga, yra galimas tik politinėmis priemonėmis ir tik politinio sąmoningumo dėka. Išlaisvinimo teologija laiko sakramentinę praktiką "artima buržuazijai" (C. Floristan), kadangi ji priklauso nuo kunigiškosios tarnybos, vadinasi, nuo valdančiosios klasės.

Vargšams gi tetinkąs kitas sielovados modelis, kurį C. Floristanas šitaip aprašo: "Evangelijos skelbėjams (o šie nebūtinai turi būti kunigai, Mc.) įsipareigojimas laisvinti yra pirmaeilis dalykas; Bažnyčia jiems yra pranašiškoji bendruomenė; Jėzus yra žmogus, visiškai atsidavęs kitiems; Dievas kviečia žmones statyti jo karalystę; tikėjimas yra laisvinimo praktika; krikščioniškoji meilė yra visuomeninė bei politinė veikla; viltis yra išeities taškas keisti pasaulį".[100]

Būdinga, kad L. Boffas kalba net apie **macrocaritas,** į kurią skatinąs krikščioniškasis tikėjimas (plg. Kirche, p. 239). Visa tai betgi galima vargšams išaiškinti tik kerygma, vadinasi, tik **skelbimu,** pritaikant Evangeliją kiekvieną sykį konkrečiam atvejui. Reikią vargšams parodyti, kad Kristaus Evangelija "keičia ne tik asmenį, bet ir struktūrą" (L. Boff, op. cit. t.p.).

Sakramentinė praktika to padaryti nepajėgianti, kadangi ji pridengianti visuomeninį išganymo pobūdį **asmens** išganymu ir tuo būdu nukreipianti žmogų nuo istorijos reikalavimų. Sakramentų šviesoje Bažnyčia esanti, anot C. Floristano, "išganymo ženklas, Jėzus — Tėvo sakramentas, Dievas — begalinė Meilė, tikėjimas — gyvenimo prasmė, meilė — asmeninis atsidavimas, viltis — pasitikėjimas Viešpaties pažadu" (t.p.). Tai esą žvilgsnis į anapus, o ne į šiapus, kur vargšai šaukiasi išlaisvinami.

Išlaisvinimo teologija sakramentų **neneigia.** Ji tik sielovados svorį perkelia nuo sakramentinės praktikos, kuri pabrėžia asmens tobulinimą, į kerygmą, kuri aiškina visuomeninę istorijos padėtį ir tuo vykdo nuprivatintą išganymą. C. Floristanas mėgina nusakyti santykį sakramento su kerygma tokia formule: "Viskas yra politiška, bet viskas yra persunkta simbolių ir sakramentų" (t.p.). Tai reiškia: sakramentas liaudies Bažnyčioje yra palenktas klasių sąmonės aštrinimui kaip simbolinė šios sąmonės išraiška. Štai kodėl Tikėjimo kongregacijos instrukcija ir mini, kad liaudies bendrijų sueigose "kai kurios liturginės praktikos, pvz. Eucharistija, yra paverčiamos klasių kovos vaizdu, nors joje dalyvaujantieji ir nevisados tai supranta" (IX, 1).

5. Kolektyvinis pobūdis

Liaudies Bažnyčios supolitinimas savaime veda išlaisvinimo teologiją į Bažnyčios sukolektyvinimą — ne tik jos veiklos kaip bendrijos, bet ir jos tiesos bei tikslo. Jau pradžioje esame sakę, kad politinė J. B. Metzo teologija mėgina nuprivatinti išganymą ir tuo būdu tapti "pataisa vienašališko dabartinės teologijos polinkio išganymą privatinti" (PTh, 403). J. B. Metzas prikaišioja naujųjų laikų teologijai, esą ji, atveikdama į viduramžių "metafizinę teologiją", nagrinėjusi visuomeninį krikščioniškosios Naujienos matmenį — slaptai ar atvirai — **kaip antraeilį;** ji suprivatinusi patį Evangelijos branduolį, "pavesdama tikėjimo praktiką atskiro asmens apsisprendimui be atodairos į pasaulį" (t.p.). Todėl politinė teologija ir skelbianti: "Išganymas, kurio tikisi krikščioniškoji religija, nėra privatinis išganymas (PTh, 405) . . . Dievo žodis yra visuomeniškai sąlygotas pažadas" (PTh, 404). Šiuo atžvilgiu politinė Metzo teologija virsta priešingybe ir net neiginiu šv. Augustino pažiūros, išreikštos žinomu jo posakiu: "Deum et animam scire cupio. — Nihilne plus? — Nihil omnino — Aš trokštu pažinti Dievą ir sielą. — Argi nieko daugiau? — Visiškai nieko" (Soliloquia II, 7). Dievo pažinimas ir santykis su juo politinėje teologijoje yra randamas nebe atskiro asmens sieloje, bet visuomeninėje žmogaus aplinkoje arba sambūvyje su kitais (Mitmenschlichkeit).

(Bus daugiau)

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

DARBO NORMOS

Kanados darbininkai kovoja už trumpesnes valandas ir didesnį atlyginimą, o "Tiesoje" rašoma, kad Utenos mėsos kombinato dešrų skyriaus darbininkės paprašė, matyti kompartijos verčiamos, jų darbo normą pakelti 20%.

RENKA VAISTAŽOLES

Pasak "Valstiečių laikraščio", pernai Lietuvoje buvo surinkta 332 tonos vaistažolių. Daugiausia pasidarbavo moksleiviai, pririnkdami 182 tonas gydomųjų augalų. Švenčionių vaistažolių farmacijos įmonė skelbia vaistažolių konkursą. Laimėjusiem išmokama 10-13 tūkstančių rublių. Krašte yra 65 punktai, kurie nuo gegužės ir lapkričio mėnesio superka vaistažoles. Tuose punktuose gaunama ir informacija, apie vaistingųjų augalų rinkimą, paruošimą ir jų paklausą. Ne visos vaistažolės kiekvienais metais vienodai perkamos.

SPORTO DIENA

"Tiesa" rašo, kad rugpjūčio 10 d. buvo fizkultūrininkų diena. Tūkstančiai žmonių stadionuose ir aikštėse stebėjo dienai skirtus renginius, pamatė mėgstamų komandų žaidynes. Dabar krašte yra 37 stadionai, 923 sporto salės, 38 plaukimo baseinai. Užsiimti ir praktikuotis galima bet kuriuo metu ir bet kokiame ore. Esą dabar Lietuvoje 1.400.000 žmonių reguliariai dalyvauja mankštose ir pratybose. Esamomis sąlygomis galėtų pasinaudoti ir daugiau žmonių, bet kai kurių stadionų administratoriai, veikiami siaurų interesų nenoriai priima į patalpas ne savo sporto draugijas. Tokie administratoriai geriau laiko patalpas užrakintas. O turėtų būti skatinama, kad kuo daugiau žmonių pasinaudotų sporto priemonėmis. Svarbu sporte siekti ne tik pergalių. Ir eilinis sportavimas ugdo charakterį, stiprina sveikatą, ilgina gyvenimą.

NAUJI ŽVĖRELIAI

Į Lietuvą 1954-1956 m. buvo atgabenti švelnaus kailio žvėreliai — ondatros, panašūs į bebrus, tik žymiai mažesni. Jų tėvynė — šiaurinė Amerika. Jie greitai pritapo ir Lietuvoje. Jų urvus galima rasti stačiuose ežerų ir upių krantuose, o "trobeles" balose ir lėkštuose ežeruose. Tos trobelės — įvairių vandens augalų kupolai. Įėjimas į "trobeles" po vandeniu. Temperatūra jose net ir žiemą nenukrinta žemiau nulio, o atodrėkiais pakyla iki 10-15 C laipsnių. Ondatros ėda beveik visus vandens augalus, bet labiausiai mėgsta nendres, asiūklius, švendres, viksvas, plūdes. Suradusios gardžią šaknį, ondatros nešasi į tam tikras vietas — valgyklas, kur yra patogu ir saugu. Be valgyklų jos pasidaro ir sandėliukus, kuriuose laiko augalų šaknis bei ūgius. Veda 2-3 kartus per metus po 7-8 jauniklius. Jie po mėnesio gali savarankiškai gyventi. Ondatros turi ir priešų — tai nendrių lingės, lapės, ūdros, bet didžiausias priešas — šalta žiema.

KUPIŠKIO MARIOS

Prie Kupiškio užtvenktas Lėvuo apsemdė 828 hektarų plotą. Žuvautojų ir medžiotojų Kupiškio skyrius į marias paleido milijoną jauniklių karpių. Žadama dar auginti karšių ir kitų žuvų.

DIRBA MOKSLEIVIAI

"Tiesos" korespondentas rašo, kad Čekiškės kolūkio laukuose prie Dubysos trylika kombininkų pjauna miežius, kviečius ir rugius. Kombininkų padėjėjai yra Čekiškės vidurinės mokyklos mokiniai. Jie kombainus vairuoja ir taiso. Tos specialybės jie pramoko mokyklos mechanizatorių būrelyje, kuriam vadovauja inžinierius. Kviečiant moksleivius kombininkų padėjėjais, norima juose sukelti norą, baigus mokyklą dirbti ūkyje.

BLOGI PAPROČIAI

"Tiesos" skaitytojas nusiskundžia, kad jo apylinkę kamuoja keisti papročiai. Pvz. kai vyras sužino, kad jo žmona pagimdė sūnų ar dukrą, būtinai turi pasigerti. Už tuos pinigus galėjo žmonai nupirkti dovanėlę. Negeriau esą ir per laidotuves. Geriama, kol pradedama dainuoti. Geriama be saiko ir kitomis progomis: naujus baldus nusipirkus, gavus butą ar paskyrimą automobilio. Laisto džiaugsmą, laisto ir skausmą.

NAUJOS ĮMONĖS

"Valstiečių laikraštis" skelbia, kad pokario metais Lietuvoje pastatyta 229 įmonės. Atsirado naujos pramonės šakos: staklių ir prietaisų gamybos, laivų statyba, elektronikos, radijo technikos, chemijos ir statybinių medžiagų įmonės. Neseniai pradėti naftos perdirbimo ir pirmieji atominės energijos bandymai. Stiprėja maisto ir medžio apdirbimo pramonė. Nusausinta 77% drėgnų plotų, įrengta kultūrinių pievų ir ganyklų, išauginta jaunų girių.

SENIAUSIA GYVENTOJA

Plungės rajono gyventoja Barbora Jasaitė neseniai paminėjo 130 savo gimtadienį. Seniausias žmogus Lietuvoje. Gimė ir augo Rietavo apylinkėse. Viena iš seserų sulaukė 100 metų amžiaus. Būdama 99 metų įtojo į Rietavo rajono "Pergalės" kolūkį — ravėjo daržus, verpė siūlus. Prieš dešimt metų ją priglaudė sesers duktė ir globoja. Dar mato ir pavaikščioja. Praėjusią žiemą ją pirmą kartą aplankė gydytojas.

SUŠAUDĖ ŽUDIKĄ

Aukščiausiojo teismo baudžiamųjų bylų kolegija paskyrė mirties bausmę 35 metų amžiaus P. Bukinui, kuris, būdamas girtas, Šalčininkų rajono Baltosios Vokės gyvenvietėje iš chuliganiškų paskatų ypatingai žiauriai nužudė žmogų. P. Bukinas jau anksčiau buvo nužudęs kitą žmogų. Atlikęs 12 metų bausmę ir išėjęs laisvėn, nesiėmė jokio darbo, girtavo. Teismas, įvertinęs visus surinktus įrodymus, pripažino ypatingą teisiamojo pavojingumą visuomenei ir paskyrė mirties bausmę. Malonės prašymą atmetė vilniškės aukščiausiosios tarybos prezidiumas.

"Vilniaus" paviljoną Winnipege tautybių savaitės — Folkloramos metu aplankė ir Manitobos provincijos premjeras HOWARD R. PAWLEY, Q.C. Sėdi iš kairės: paviljono karalaitė E. SAMULAITYTĖ, prel. J. BERTAŠIUS, premjeras su savo šeimos nariais; stovi: paviljono burmistras R. STANKEVIČIUS, dainininkai iš Toronto — V. VAIČIŪNAS, L. DAMBRAUSKAITĖ, P. VITAS, R. UNDERYS Nuotr. A. Jančiukaitės

Sėkmingas daugelio rankų renginys

Folkloramos festivalis Winnipege rugpjūčio 11-17 d.d. ir lietuvių paviljonas

Šis kas metai rengiamas tautybių festivalis prasidėjo dideliu paradu kelių kilometrų ilgumo. Jame dalyvavo įvairios tautybės su savo muzika, šokiais, dekoruotais vežimais ir vėliavomis. Gaila, kad tą penktadienio vakarą pasitaikė šalčiausia šios vasaros diena su šaltu ir stipriu vėju — net skandinavų — vikingų imitacinis laivas buvo apverstas ant kieto gatvės cemento. Šaltas ir lietingas oras buvo visą savaitę šio festivalio metu.

Lietuvių paviljonas buvo įrengtas Šv. Kazimiero šventovėje: viršuje — paroda, parengta Leonos Samulaitytės, apačioje — salėje — meninė programa ir užkandžiai, paruošti gabių šeimininkių, vadovaujamų J. Barkauskaitės.

Paviljono šeimininkai — Rolandas Stankevičius ir princesė Erika Samulaitytė sutikdavo svečius ir gražiai, kaip ir daugelyje kitų parengimų, atstovavo mūsų tautinei grupei. Ten pat salėje A. Jančiukaitė aiškino lietuviškų juostų audimo meną ir patarnaudavo norintiems tų juostų įsigyti. Organizacija ir tvarka bei darbų paskirstymu savanoriams rūpinosi šio renginio koordinatorė — Joana Razmaitė.

Muzikinę programą daugelį kartų kas vakarą atliko dainos mėgėjų grupė iš Toronto: Vaidotas Vaičiūnas, Ramūnas Underys, Laima Dambrauskaitė ir Paulius Vytas. Laima keletą vakarų nedainavo, nes buvo kamuojama stiprios slogos. Nors dainų repertuaras nebuvo labai gausus, bet atsilankiusiems svečiams jų dainavimas patiko. Linksmos dainų melodijos su dažnu rankų plojimu bei įterpiamu sąmojumi traukdavo kiekvieną svečią aktyviai prisidėti.

Paskutinį šio festivalio vakarą jie sukūrė muziką iš čia gyvenančios A. Razmienės išleistos eilėraščių knygos "Aš tau priminsiu ramųjį kaimą" dainai "Tėviškė". Ir tą dainą padainavo visiems, kaip atsidėkojimą Winnipegui ir winnipegiečiams už jų vaišingumą. Pagirtinas taip pat jų puikus lietuviškų žodžių ištarimas ir punktualumas.

Tarp daugelio atsilankiusių svečių buvo visa valdžia: miesto burmistras, provincijos premjeras, provincijos gubernatorė ir daugelis kitų. Tai stebina mus, nes čia lietuvių yra mažai ir politiniuose reikaluose nežymiai tesireiškia.

Tarp kitų svečių buvo ir Winnipego vyskupas A. Exner. Jam šia proga buvo įteikta dovana — du portretai. Viename buvo nuotrauka jo paties labai gražiuose rėmuose, o kitame — jis kartu su mūsų naujuoju prelatu kun. J. Bertašiumi.

Mūsų paviljone lankėsi ir kitų grupių karalaitės bei jų atstovai, meniniai vienetai.

Nors, kiek girdėti, net blogam orui esant visuose paviljonuose buvo daug žmonių bet labai mažas susidomėjimas šiuo festivaliu vietinėje spaudoje bei televizijoje. Ir iš žmonių vienas kitas pasisakė prieš Folkloramos rengimą. Bet aš tikiu, kad tai yra gera proga ne vien tik garsinti savo tautos vardą, meną ir muziką, bet ir jauniems pasireikšti ruošiant, organizuojant, pasirodant ir priimant svečius. Be to, tai yra pasiruošimas ateičiai, kai vyresnioji karta iškeliaus.

Paskutinį šeštadienio vakarą paviljono koordinatorė J. Razmaitė padėkojo ne tik atsilankiusiems svečiams, bet ir visiems talkinusiems rengiant šį festivalį ir jo metu. O jų buvo apščiai ir daug (V. Urniežius, J. Barkauskaitė ateidavo anksti rytą ir išeidavo namo paskutiniai — po vidurnakčio). Ji kai kuriems įteikė ir po kuklią dovanėlę atsiminimui. Gaila, kad ji, būdama pavargusi ir slegiama daugybės rūpesčių, užmiršo padėkoti daug nemiegotų naktų ir vargo turėjusiam prel. J. Bertašiui, kurio butu ir vaišingumu dažnai daugelio buvo naudotasi. Jis tiek daug ir taip kukliai dirba, kad kartais neįmanoma suprasti ir įsivaizduoti, kad jo gali nebūti.

Folklorama pasibaigė rugpjūčio 18, sekmadienį, miesto suvažiavimų salėje koncertu ir šių metų karalaitės iš graikų paviljono išrinkimu.

Ev. Fedaras

Hamilton, Ontario

VYSK. M. VALANČIAUS LITUANISTINĖS MOKYKLOS registracija ir pamokos prasidės šeštadienį, rugsėjo 21 d., 9.30 v.r., Šv. Juozapo katalikų mokyklos patalpose, 270 Locke S. Pamokos baigsis 12.30 v.p.p.

MOKYKLOS MOKYTOJAI dalyvaus mokytojų pasiruošimo seminare, rugsėjo 14, šeštadienį. Seminarui vadovaus profesorė iš Ontario Institute for Studies in Education Toronto.

AUKŠTESNIEJI LITUANISTINIAI KURSAI prasidės rugsėjo 10, antradienį, 5 v.p.p., ir truks iki 8 v.v. Šv. Marijos gimnazijos patalpose, 1400 Main W. Studentai galės gauti gimnazijos įskaitas. Miesto švietimo vadyba šiems kursams reikalauja 15 studentų skaičiaus.

Calgary, Alberta

VERONIKA GRIGGS (Grigienė) atšventė 80 metų sukaktį. Atvykusi į Kanadą 1928 m., apsigyveno Kalgario mieste. Visą laiką palaikė artimas pažintis su Lethbridge, Coleman, Brooks, Edmontono lietuviais. Už ateivių globą ir kultūrinę veiklą, yra gavusi žymenį iš Albertos provincijos daugiakultūrių reikalų ministerio. Kartu su vyru J. Griggs yra apvažinėjusi Kanados ir Rytų Amerikos lietuvių vietoves. Skaito lietuvių spaudą ir gerai pažįsta organizacinį lietuvių gyvenimą. Po karo keletą kartų lankėsi Lietuvoje ir turi atsvežusi gimtosios Biržų žemės žiupsnelį. Sukakties proga gavo daug sveikinimų. Suneštines vaišes pas A. Karpienę organizavo Morta Vanagaitienė ir Adelė Karpienė. Sukaktuvininkę pasveikino visų Kalgario lietuvių vardu adv. J. Snith, papasakodamas svarbesnius jos gyvenimo įvykius ir palinkėdamas ilgiausių metų. Julija Vyšniauskienė sveikino KLB Kalgario apylinkės vardu, Allan Wanagat — Kalgario lietuvių draugijos vardu. Didžiulį sukaktuvinį tortą iškepė Ellie Kern. Visiems lietuviams, svečiams ir organizatoriams nuoširddžiai padėkojo Vera Grigienė. Ji pasidžiaugė, kad tokia proga susirinko beveik visi vietos lietuviai, o gauta dovana — laikrodėlis primins jai praleistą laiką, rūpinantis savųjų tautiečių reikalais.

KALGARIO LIETUVIŲ DRAUGIJOS metiniame susirinkime išrinkta nauja valdyba: pirm. Allan Wanagat, ižd. Ted Kern, sekr. Morta Vanagaitienė. Apie praėjusių metų veiklą pranešė pirm. A. Wanagat Piniginė apyskaita yra siunčiama Albertos provincijos draugijų registracijos įstaigai peržiūrėti. Draugijos narių skaičius laikosi pastoviai. Po susirinkimo buvo narių gegužinė gražioje Ted ir Elie Kern sodyboje. **Kor.**

Dainos vienetas iš Toronto, dainavęs "Vilniaus" paviljone Winnipege tautybių savaitės — Folkloramos metu. Iš kairės: Ramūnas Underys, Laima Dambrauskaitė, J. Razmaitė — winnipegietė, paviljono koordinatorė, Vaidotas Vaičiūnas, Vitas Paulius Nuotr. A. Jančiukaitės

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata – $20, JAV-se – $20 amerikietiškų. Naujam skaitytojui – $15.00.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO ŠALIS

AUDRA Travel

Kviečia keliauti kartu!!!

1985 metų

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Išvyksta	Grįžta
Rugpjūčio 12	Rugpjūčio 28
Rugsėjo 3	Rugsėjo 11 ar 17
Spalio 4	Spalio 20
Gruodžio 20	Sausio 5

Gauta papildomų vietų ekskursijai liepos 16 dienai. Norinčius vykti kviečiame skubiai registruotis.

Kelionės į kitas pasaulio šalis

AUSTRALIJA - gruodžio 19 - sausio 11

BRAZILIJĄ, ARGENTINĄ - datos bus skelbiamos

* * *

Mūsų įstaigoje

- Sutvarkomi dokumentai iškvietimams.
- Tarpininkaujama suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą nuperkant **automobilius, kooperatinius butus** bei tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia
AUDRONĖ arba JŪRATĖ adresu:
1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 22 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	5%	nekiln. turto pask.	10%
santaupas	6¼%	asmenines paskolas	12%
kasdienines palūkanas už santaupas	5¾%	*Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.*	
term. indėlius 1 m.	9¼%	*Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000.*	
term. indėlius 3 m.	10%		
reg. pensijų fondo	7¾%		
90 dienų indėlius (minimum $5.000)	8¼%	*Nemokama asmeninių paskolų drauda iki $10.000.*	
Reg. pensijų 1 m.	9¼%		

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybėse

Čikagos Marquette Parko lietuvių šventovėje liepos 28 d. pamaldomis prisimintas buvęs šios parapijos vargonininkas Vladas Baltrušaitis, miręs Čikagoje 1975 m. liepos 27 d. Velionis gimė 1912 m. liepos 14 d. Žindaičių kaime prie Jurbarko, mokėsi Jurbarko gimnazijoje ir Kauno konservatorijoje. Dainavo Kauno ir Vilniaus operose, atlikdamas baritono vaidmenis. Pokario Vokietijoje buvo įsijungęs į lietuvių pastatyto G. Rossinio "Sevilijos kirpėjo" spektaklius. Velioniui taipgi teko būti Čikagos lietuvių operos pradininku. Apreiškimo parapijos šventovėje Brukline vargonininku dirbo 1958-66 m. Čia jis suorganizavo ir dabar tebeveikiantį vyrų chorą "Perkūnas". Velionies pagerbimą mirties dešimtmečio proga Niujorko lietuviai planuoja surengti šį rudenį, kai jo našlė dr. Elena Baltrušaitienė išleis jo plokštelę.

Kun. Viktoro Dabušio auksinė kunigystės sukaktis liepos 21 d. paminėta Šv. Kazimiero lietuvių parapijos šventovėje Patersone, N.J. Šioje parapijoje jis vikaru ir klebonu dirbo 19 metų, kol pagaliau pradėjo pensininko dienas Floridoje. Šv. Kazimiero parapijai dabar vadovauja administratorius kun. Antanas Bertašius. Sukaktuvines Mišias kun. V. Dabušis koncelebravo su Petersono vysk. F. Rodimeriu, mūsų vysk. P. Baltakiu, grupe lietuvių kunigų. Tarp celebrantų buvo ir Apreiškimo parapijos Brukline klebonas kun. Jonas Pakalniškis, kuriam teko būti sukaktuvininko vikaru Lietuvoje, ir kun. Vytautu Pikturna, studijų bendrakursiu Kauno kunigų seminarijoje. Kun. V. Dabušis 1939 m. buvo paskirtas Kauno arkivyskupijos katalikų veiklos centro vadovu, kur jam teko dirbti su pavasarininkais, ateitininkais, kitomis katalikiškomis organizacijomis. Pokarinėje Vokietijoje sukaktuvininkui teko būti Pinnebergo baltiečių universiteto kapelionu. 1950-62 m. dirbo "Darbininko" redakcijoje, dalyvavo atgaivinto "Ateities" žurnalo leidyboje.

Mons. Audrys J. Bačkis, Vatikano viešųjų reikalų, tarybos pasekretoris, trumpas atostogas praleido pas tėvus Vašingtone. Liepos 27 d. jis grįžo Vatikanan pavaduoti arkiv. Silvestrinio, išvykstančio į Helsinkio akto dešimtmečio sukakties iškilmes Suomijoje. Rugpjūčio 9 d. mons. A. J. Bačkis dalyvavo tarptautiniame eucharistiniame kongrese Kenijoje ir rugpjūčio 19 d. su popiežiumi Jonu-Paulium II grįžo į Vatikaną.

Venezuela

Bronius Deveikis, dosnus spaudos rėmėjas, finansavęs vietinio biuletenio "Tėvynėn" dviejų numerių išleidimą, neseniai atšventė deimantinę savo amžiaus sukaktį. Jis yra gimęs 1909 m. gegužės 12 d. Raguvoje.

Julius Guiga, visuomenės veikėjas, sutiko padovanoti Lietuvių Bendruomenei žemės sklypą kalnuose (už Junquito, pakeliui į Colonia Tovar). Sudaryta komisija tiria, ar tas sklypas gali būti panaudotas Lietuvių namų statybai.

Brazilija

Poeto Venancijaus Ališo (prel. Aleksandro Armino) mirties dešimtmečio sukaktis š. m. birželio pradžioje paminėta Maua mieste. Birželio 6 d. minėjimai įvyko Maua mokyklose, ypač velionies įsteigtoje kolegijoje, birželio 9 d. — pamaldose šventovėje, kur dalyvavo vysk. Dom Jorge, taręs jautrų žodį apie velionį kun. A. Arminą ir dabar kenčiančią Lietuvą. Velionies brolis kun. Albinas Arminas, negalėdamas atvykti Brazilijon, sveikinimo telegramą atsiuntė iš Lugano, Šveicarijos. Tą sveikinimą pamaldų dalyviams lietuviškai perskaitė Halina Mošinskienė, portugališkai — BLB krašto valdybos pirm. Jonas Tatarūnas. Žodį tarė kun. Pr. Gavėnas, SDB, primindamas, kad velionies pilnai nesupranta ne tik brazilai, bet ir jo tautiečiai lietuviai. Dėl to jis pasiūlė bendromis pastangomis paruošti ir portugalų kalba išleisti Venancijaus Ališo rinktinių eilėraščių knygą.

Urugvajus

Marija Andruškevičiūtė liepos 1 d. baigė Montevideo universiteto medicinos fakultetą ir gavo gydytojos diplomą. Jaunoji gydytoja kadaise buvo viena geriausių ansamblio "Ąžuolynas" šokėjų.

Kenija

Tarptautinis eucharistinis kongresas įvyko Kenijos sostinėje Nairobyje. Iš viso pasaulio buvo susilaukta apie 50.000 dalyvių. Kongresan buvo atvykę ir Lietuvos atstovai. Jiems vadovavo Kauno ir Vilkaviškio apaštalinio administratoriaus padėjėjas vysk. Juozas Pareikšas. Delegacijon buvo įjungti šeši kunigai: Vilniaus Kalvarijos klebonas ir arkivyskupijos patarėjas kun. Julius Baltušis, Kauno arkivyskupijos kancleris kun. Antanas Bitvinskas, Plungės klebonas ir Telšių vyskupijos patarėjas kan. Kazimieras Gaščiūnas, Panevėžio vyskupijos kancleris kun. Jonas Juodelis, Kaišiadorių vyskupijos kancleris kun. Jonas Jonys ir Kauno kunigų seminarijos vicerektorius kun. Vytautas Vaičiūnas. Narobio oraustyje juos sutiko Kenijos kardinolas Otunga, Šv. Sosto pronuncijus arkiv. Faccani ir iš Romos atskridęs Vatikano viešųjų reikalų vicesekretorius prel. Audrys Bačkis. Tai buvo jau antras tarptautinis eucharistinis kongresas Afrikos žemyne. Pirmasis įvyko 1930 m. Kartaginoje, Tunizijos valstybėje.

Britanija

A. a. Antanas Baranauskas, 85 metų amžiaus, mirė birželio 8 d. Bradfordo ligoninėje. Velionis yra gimęs Gelgaudiškyje, Šakių aps. Anglijoj giminių neturėjo. Lietuvoje liko trys sūnūs ir dukra. Palaidotas birželio 13 d. West Bowling kapinėse.

A. a. Vladas Steponavičius, gimęs 1918 m. gruodžio 19 d. Šiaulių aps., mirė birželio 26 d. Velionis priklausė DBLS Rochdale skyriui. Liepos 4 d. vietinių lietuvių palaidotas Mančesterio Mostono kapinėse. Laidotuvėmis rūpinosi Liegų šeima, apeigas atliko kan. V. Kamaitis.

Lenkija

Tradicinis Lenkijos lietuvių sąskrydis prie Dariaus ir Girėno paminklo buvusiame Soldino miške (Pščelnike) įvyko liepos 14 d. Dalyvavo apie 400 lietuvių, lenkų ir jaunų vokiečių ekskursantų, atvykusių iš R. Vokietijos. Garbės sargyboje prie paminklo stovėjo lenkų skautai, kai Štetino lietuvių ratelio pirm. Valdas Pliuškys pasveikino dalyvius ir pakvietė pagrindinį kalbėtoją Antaną Suraučių, LVKD centro valdybos narį. Meninę programą atliko sol. Adomas Butrimas ir lietuviškas liaudies dainas atlikęs "Rūtelės" ansamblis. Sąskrydžio metu buvo surengta paveikslų ir spaudos iškarpų paroda, veikė šaltų užkandžių bufetas. Lietuviškų pamaldų šiemet prie paminklo nebebuvo. Dalis lietuvių ir lenkas girininkas stovyklavo dvi paras miške pastatytose palapinėse.

Vokietija

Europos kraštų LB ir Jaunimo sąjungų metinis pirmininkų suvažiavimas įvyko Vasario 16 gimnazijoje rugpjūčio 10-11 d.d. Posėdžiuose dalyvavo dešimties bendruomenių ir aštuonių Jaunimo sąjungų atstovai: PLB valdybos vicepirm. dr. Tomas Remeikis, DBLS pirm. Jaras Alkis, Italijos LB atstovė Marija Žemaitytė, Prancūzijos LB atstovas Ričardas Bačkis, VLB krašto valdybos pirm. Juozas Sabas, VLB atstovė Marija Šmitienė, Vasario 16 gimnazijos direktorius Andrius Šmitas, VLB atstovai Justinas Lukošius ir Arminas Lipšys, Britanijos lietuvių jaunimo sąjungos pirm. Romas Juozelskis, Prancūzijos lietuvių jaunimo sąjungos — Vytautas Bačkis, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos atstovas Tadas Bakšys, Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos pirm. Inga Bitautaitė ir atstovas Joakimas Freteris. Darbotvarkėn buvo įtraukti PLB valdybos, kraštų LB ir jaunimo sąjungų valdybų pranešimai. Taipgi aptarti Vasario 16 gimnazijos reikalai ir dabaritnė būklė lituanistikos katedros Ilinojaus universitete. Dr. T. Remeikis skaitė paskaitą "Išeivijos tautinė sąmonė ir Lietuva". PLB valdybos vicepirm. dr. T. Remeikis pranešė, kad šį rudenį įvyks korespondencinis PLB seimas, kuris ne tik praęs PLB valdybos kadenciją, bet ir papildys jos narių sudėtį. Suvažiavimo dalyviai nutarė: visuose Europos kraštuose rinkti aukas Vasario 16 gimnazijai, mėginti surengti Europos lietuvių dienas V. Vokietijoje, stiprinti informaciją ir ryšius Europoje, sudaryti sąlygas Europos lietuvių jaunimui dalyvauti VI-jame pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Australijoje, siekti tikro VLIKo ir PLB bendradarbiavimo.

Bostono lietuviai ONA IR STASYS GRIGANAVIČIAI savo 50 metų vedybinės sukakties iškilmėje Šv. Petro šventovėje. Kairėje — klebonas kun. A. KONTAUTAS, atlikęs tos iškilmės apeigas

Nuotykiai prie naftos šaltinių

Lietuvio inžinieriaus laiškas iš Saharos dykumų

Ši vieta nėra pažymėta žemėlapyje, nors Si Amal oazė yra pats geriausias naftos laukas visoje Libijoje. Jis yra 250 km į pietus nuo Viduržemio jūros ir 2 valandas vokišku "Fokker-26" lėktuvu nuo Tripolio. Pagal mano planą, čia teks praleisti 10 dienų planuojant atgaivinti du apleistus naftos laukus. Jie abu toli nuo oazės — 50 ir 73 km. Ten nėra kelio, o visa dykuma yra kaip didžiulis užšalęs ežeras ir padengtas sniegu. Čia dykuma padengta daugiau ar mažiau pustomu smėliu, tad galima važiuoti kur nori. Kai pažiūri aplink, horizontas baigiasi smėliu. Abiejuose laukuose nafta susitelkusi smėlainio formacijose, 11,000 ir 2,700 pėdų gilumoje.

Iš giliausio šulinio nafta plaukia į viršų varoma kadaise jūros vandens, susigėrusio į smėlį. Vienuolika tūkstančių pėdų storumo sluoksniai yra suformuoti jūros nuosėdų, sunešto dykumos smėlio ir vėl grįžusios jūros į dykumą. Dabar čia vėl dykuma, po kurią aš važinėju džypu.

Kelionė džype

Rytą atsikėlęs ir pavalgęs nuo eksploracijos žemėlapio paėmiau kryptį ir pagal kompasą su kitu bendradarbiu leidomės į kelionę pasiėmę vandens ir raketoms iššauti pistoletą. Jei po penktos valandos vakaro nebūsim grįžę stovyklon, jieškos lėktuvu. Pamačius lėktuvą, reikia iššauti raudoną su parašiutu raketą, kad paklydusius lakūnai pamatytų.

Čia surinktą naftą planuojam atskirti nuo jūros vandens, kad apsaugotume vamzdžius nuo korozijos. Per 60 km ilgumo naftos vamzdžius nafta bus surinkta didesnėje stotyje ir iš ten apie 300 km 30 inčų storumo vamzdžiu bus pompuojama į Viduržemio jūros uostą eksportui.

Šių laukų nafta gera — mažai turi sieros, lengva, ir daug galima iš jos padaryti gazolino, aviacijos kuro, kerosino petrocheminei pramonei; mažai dyzelio ir sunkaus industrinio kuro, kuris yra pigus.

Mes su bendradarbiu mėgstam tokias keliones ir projektus, — jis vairuoja o aš seku kompaso rodyklę. Ten nieko nėra, kas patrauktų akį, o tik keli naftos šulinių įrengimai, vadinami "Christmas Trees".

Gyvenimas stovykloje

Laimingai pasiekę tikslą ir apžiūrėję įrengimus, patraukėm per pustomą smėlį atgal į Amal oazę. Stovykla moderni, yra maudymosi baseinas, teniso aikštelės, kiekvienam gyventojui kambariukas kaip mažame motelyje. Pavalgę vakarienę, vieni žaidžia tenisą, kiti plaukioja baseine, treti eina bilijardo žaisti. Bet dauguma eina žiūrėti "video" kasečių filmų.

Man ši vieta labai patinka, nes čia dirba nemažai austrų, labai išsilavinusių žmonių, su kuriais galima vesti įdomius pokalbius įvairiomis temomis. Sutikau vokietį, kuris daug žino apie lietuvių gimnaziją Vokietijoje. Čia yra vokietis inžinierius iš Rytprūsių, su kuriuo galima ilgas valandas diskutuoti. Tai sielos žmogus, skirtingai išauklėtas, gilus krikščionis, daug žinąs apie Lietuvą. Kelios dienos, praleistos šioje oazėje, gerokai praturtina vidinį gyvenimą.

Šiandien rytą turėjome oazėje svečių. Pro pat stovyklą prajėjo nemaža banda laukinių kuprių. Jų tarpe buvo nemažas prieauglis, gal tik kelių mėnesių kupriukai. Išdidžiai pakėlę galvas, lėtais, ilgais žingsniais praslinko pro stovyklą. Jie yra dar žmogaus nepavergtos būtybės, todėl yra laisvi, eina per dykumą, sustodami ten, kur yra augmenijos. Netoli mūsų stovyklos, prie pat kariuomenės pašto, kareiviai įrengė didelį lovį jiems atsigerti. Kupriai paprastai užuodžia vandenį ir praeidami visada pasuka prie vandens atsigerti. Patraukliai atrodo jauni, tik kelių mėnesių kupriukai su kiaušinio formos kūnu, ilgu, lankščiu kaip gulbės kaklu, plonom ilgom kojom, panašiais į balerinas judesiais.

Garsusis persų XII š. poetas Hafez vienoje savo poemoje taip sako: "Laikas slenka greitai ir tyliai, kaip dykumoje kuprių karavanas".

Sumindžiojo fotografą

Prieš mano atvažiavimą į šį dykumų kraštą prie šios stovyklos įvyko nelaimė. Pamatę praeinančių kuprių bandą naftos laukų darbuotojai su dviem džypais pradėjo juos blaškyti. Atskyrė dvi kupres su mažiukais ir baugino tol, kol mažiukai nebegalėjo pabėgti. Tada iššokę iš mašinos ir priėję arti pradėjo fotografuoti tuos pavargusius ir išgąsdintus gyvulėlius. Staiga kuprė šoko ant fotografo, jį negyvai sumindė, griebė antrą bebėgantį džypo link, griebė už kelnių dugno, pakėlė aukštyn ir pradėjo purtinti. Jo laimei, arti buvo mašina, tad nukritęs ant smėlio spėjo palįsti po džypu ir tokiu būdu išvengė savo draugo likimo. Kitoje oazėje gyvenąs mahometonų dvasiškis (mulah), sužinojęs apie kuprių gąsdinimą, labai pasipiktino jų elgesiu, o kai sužinojo apie vieno mirtį, padaręs rūstų veidą pasakė: "Enshalah" (tokia buvo Alacho valia).

Sudegino gitaras

Kiekviena valstybė palaiko tvarką savo teritorijoje. Tam yra įstatymai, teismai, kalėjimai. Jei esamais įstatymais negalima ypatingais atvejais tvarkos palaikyti, įstatymų leidėjai tuojau papildo įstatymus, kad galėtų tvarką atstatyti. Bet kartais, kai staigiai iškyla nenumatytas atvejis, tvarkos palaikymo organai elgiasi savo nuožiūra.

Tokią staigią žandarų akciją aš su nusistebėjimu patyriau "Žaliosios aikštėje" prie turkų tvirtovės, arti Tripolio uosto. Važiuodamas iš darbo, aikštės kampuose pastebėjau dideles žmonių grupes. Aišku buvo, kad į aikštės vidurį neleido jų baltom uniformom apsirengę, automatais ginkluoti žandarai. Prie pat turkų tvirtovės stovėjo keli maži sunkvežimiai. Iš vienos tokios mašinos žandarai rideno į aikštę lyg ir kerosino statinę. Man sustabdžius savo džypą, žandarai griežtais mostais parodė kuo greičiausiai iš čia pranykti. Prieš dvi dienas turėjo baigtis mahometonų pasninkavimo mėnuo, vadinamas Ramadan. Visi ruošėsi tom šventėm.

Pastaruoju metu čia pradėjo veistis, panašiai kaip ir Kanadoje, televizijoje ir nakties klubuose velnių balsais šaukiantys gitarininkai. Kad jie nedrumstų Ramadano iškilmingumo bei rimties, žandarai iš anksto suplanavo dar prieš jo pradžią juos likviduoti.

(Nukelta į 9-tą psl.)

Turistai ir komunistai Portugalijoje

K. BARONAS

1962 m. spalio mėn. rašydamas "TŽ" savo įspūdžius iš Portugalijos sostinės, pažymėjau, kad daugelio Lisabonos namų sienos yra "papuoštos" įvairių spalvų patriotiniais šūkiais, kaip pvz. "Angola es terre de Portugal", "Tegyvuoja Solazaras" ir t.t. Mat tuo metu Angoloje ir Mozambikoje vyko tų kraštų gyventojų išlaisvinimo kovos.

Nepriklausomą gyvenimą Afrikos tautos pasiekė, tačiau vidaus kovos Angoloje vyksta ir toliau. Taigi tikros laisvės buv. kolonijiniai kraštai dar neturi — iš portugalų priespaudos pateko į komunistinę.

Vargani gyventojai

Ir Portugalijos beveik 15% gyventojų nesupranta komunizmo pavojaus, atiduoda savo balsus komunistų partijai. Jie šioje sistemoje mato tikrą rojų, siūlomą Maskvos. Neturtinga Portugalija ir vargani jos komunistų partijos nariai be Kremliaus paramos negalėtų savo centro laikyti moderniame vidurmiesčio Avenida da Liberdada (Lasivės alėjoje) trijų aukštų pastate. Atsidėkodami už finansinę paramą, komunistai, šalia plevėsuojančios Portugalijos vėliavos, iškėlė ir raudonąją su kūju bei pjautuvu. Be PSD (Partido Social Democratico), UDP ir kt. partijų įvairių spalvų dažais išrašytų šūkių, ryškiausiai matoma komunistų partijos propaganda. Štai mažas pavyzdys: "Vota PCP — Venceramos" (balsuok už Portugalijos komunistų partiją — laimėsime); pridėtas kūjis ir pjautuvas.

Komunistuose pastebima didelė neapykanta JAV. Prezidento Reagano apsilankymo proga beveik kas antras namas arba senos mūrų sienos buvo pilnos šūkių. Dar ir šiandieną matyti angliški ir portugališki įrašai: "Reagan go home", "Reagan nazi, inao te quere aqui" (Naci Reaganai, niekas čia tavęs nenori), "Reagan faro de Portugal" (Reaganai, lauk iš Portugalijos), "Reagan assasino" (Reaganas žudikas) ir t.t.

Gausūs komunistų partijos plakatai. Štai Lisabonos gyventojai yra kviečiami į Eduardo VII vardo parką, kur manifestacijoje kalbės kompartijos gen. sekretorius Alvaro Cunhal. Vėl, jaunimo metų proga "juventude communista portuguese" (Portugalijos komjaunimas) kviečia dalyvauti jaunimo festivalyje — žaidynėse ir tuo pačiu skelbti pasauliui taiką. Suprantama, plakatas papuoštas balandžiu.

Arba vėl kaip išaiškinti ant žvejų laivo matytą užrašą: "Deus me proteja" — (Dievas tesaugo mane) ir apačioje raudonais dažais išpaišytą... kūjį ir pjautuvą?!

Taigi 1962 m. tautines aspiracijas šiandieną pakeitė partinė propaganda. Ir, kaip minėjau, ją labai ir labai gerai neturtingųjų tarpe išnaudoja kompartija.

Šuolis į demokratiją

Viešbučiuose, paplūdimyje išsikalbėjau su įvairaus luomo ir amžiaus Portugalijos gyventojais (puiki vertėja buvo už vokiečio ištekėjusi portugalė iš Diuseldorfo). Po trijų savaičių pats galėjau susidaryti bendrą šio Iberijos krašto gyvenimo vaizdą. Padariau tokią išvadą: po Salazaro pašalinimo Portugalija blogai suprato demokratinę santvarką, pereidama jon ne mažais žingsniais, bet staiga šokdama į jos viršūnes. Juk vienu metu neturtingi ūkininkai, inspiruojami komunistų, patys pradėjo dalinti dvarų žemes, darbininkai — imti iš savininkų į savo rankas fabrikus ir t.t. Dėkui Dievui, kad šį staigų kairėn posūkį sustabdė karininkija, atstatydama gyvenimą į tvarkingesnį kelią. Tačiau profsąjungos ir toliau paliko komunistų rankose.

Uždarbiai

Gyvenimas nėra lengvas. Darbininkų uždarbiai siekia 25.000—35.000 eskudų į mėnesį (apie 200 dol.), tarnautojų — 40.000—50.000 eskudų. Tuo tarpu kiek geresnio trijų kambarių buto nuoma beveik 12.000—15.000 eskudų. Tiesa, daržovės, ir vaisiai, duona (tik balta!) žuvys, transportacija yra pigūs. Tačiau mėsa brangoka. Daug elgetų miesto gatvėse. Valstybė į prieglaudas ima tik tuos vargšus, kurie neturi jokių giminių. Jeigu yra vaikai, vaikaičiai ar kt. giminės — jų pareiga šiuos vargšus išlaikyti.

Avenida Liberdada yra taip pat "laisva" seniausios pasaulio profesijos atstovėms. Pro pirštus vakare į jas žiūri policija, leisdama baltos ir juodos rasės atstovėms viliojančiais žvilgsniais kviesti vyrus į savo namus...

Sostinėje

Į Lisaboną vykome traukiniu. Apie 350 km nuvažiavom per 5.30 val. Portugalijos sostinę bei įdomesnes jos vietas aprašiau 1962 m., tad tų pačių įspūdžių nekartosiu, tik pažymėsiu, kad Lisabonoje atsirado dar daugiau nugriovimui skirtų namų. Manding, žmonės juose gyveno, matyt, mokėdami mažą nuomą. Aš bijočiau įžengti į tokius namus.

Vasaros metu daug turistų, jaunimo su kuprinėms (iš Olandijos, Vokietijos, Prancūzijos), tačiau 95° temperatūroje nėra malonu Lisabonoje gyventi. Mano Jūratei Lisabona, Atėnai, Roma, Paryžius ar Madridas — panašūs miestai.

Per tris dienas spėjome aplankyti Lisabonos apylinkes. Ypač gerą įspūdį paliko Cintra (Anglijos klimatas!) ir Estoril su karaliaus rūmais ir geru vynu.

Krašto vaizdai

Matyti vaizdai nuo pietinės Portugalijos iki Lisabonos (atgal grįžome autobusu) buvo monotoniški: alyvmedžiai, nuo saulės pageltonavę laukai. Turtingesni ūkininkai turi įrengę dirbtinį drėkinimą, tad ten žaliuoja apelsinų ir figų sodai, pomidorų ir saulėgrąžų laukai, o namas apsodintas oleandrų gėlių krūmais. Visi namai nudažyti baltai.

Turistus portugalai moka labai gerai išnaudoti, nes mano, kad jie turi maišus pinigų. Be to, kai kurie turistai vaidina milijonierius, duodami padavėjams gausius arbatpinigius. Skaičiau vokiškame laikraštyje, kad 15% vokiečių savo atostogas kiekvienais metais apmoka skolintais banke pinigais...

Nepaisant daugelio minusų, Portugalija yra geras kraštas vasaros atostogoms prie smėlėtos Atlanto pakrantės.

Autobuse važiavusių olandų jaunuolių grupėje dvi mergaitės sunkiai sulaikė iš nosies bėgantį kraują. Tuo tarpu, autobusas neturėjo net ir paprasčiausios, mažos medicininės dėžutės su tvarsčiais, jodu, vata! Vokietijoje kiekvienas autovežimis privalo turėti pirmąją medicininę pagalbą. Policija, tikrindama dokumentus, labai dažnai prašo parodyti pirmosios pagalbos dėžutę ir perspėjimo ženklą, pastatomą prie autovežimio sugedus motorui.

Daug anglų

Monte Gordo vasarvietėje būna labai daug anglų. Eidamas į paplūdimį, labai dažnai užsivilkdavau pirmosios Kanados lietuvių dainų ir tautinių šokių šventės su angliškų įrašu marškinius. Kaimynai anglai, pastebėję mano marškinius ir užrašą, klausė, ar esame iš Hamiltono; esą jie ten turi keletą pažįstamų. Be to, atrodo, aš esąs lietuvis. Atsakiau — taip. Ilgai kalbėjome politiniais klausimais, kadangi Lietuvos bei kt. Baltijos valstybių reikalai jiems buvo gerai žinomi. Apgailestavo, kad lietuviai negali sugrįžti į gimtąjį kraštą, kartu klausdami, ar galima Lietuvą lankyti? Mielai informavau juos, dar tą patį vakarą susitikę prie stiklo vyno.

Šiame pastate Edmontono Lietuvių namų valdyba surengė loterinio pobūdžio lošimus plačiajai miesto visuomenei ir sutelkė per $30.000 pajamų. Iš kairės valdybos nariai: pirm. A. Dudaravičius, H. Kasperavičienė, O. Drūteikienė, B. Žilinskas, V. Kasperavičius. Trūksta B. Burbulevičiūtės

Rengiatės į Lietuvą
arba Europą?

Reikia jums voltažo keitiklio (convertor) arba pritaikytojo (adaptor) bet kurioje pasaulio vietovėje?

Kreipkitės į ***"House of 220".*** *Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.*

Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.

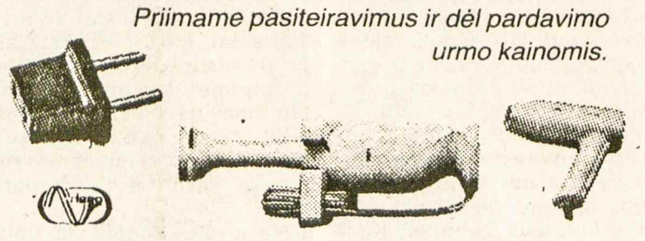

HOUSE OF 220
1444 Gerrard St. E., Toronto
(416)—461-2602

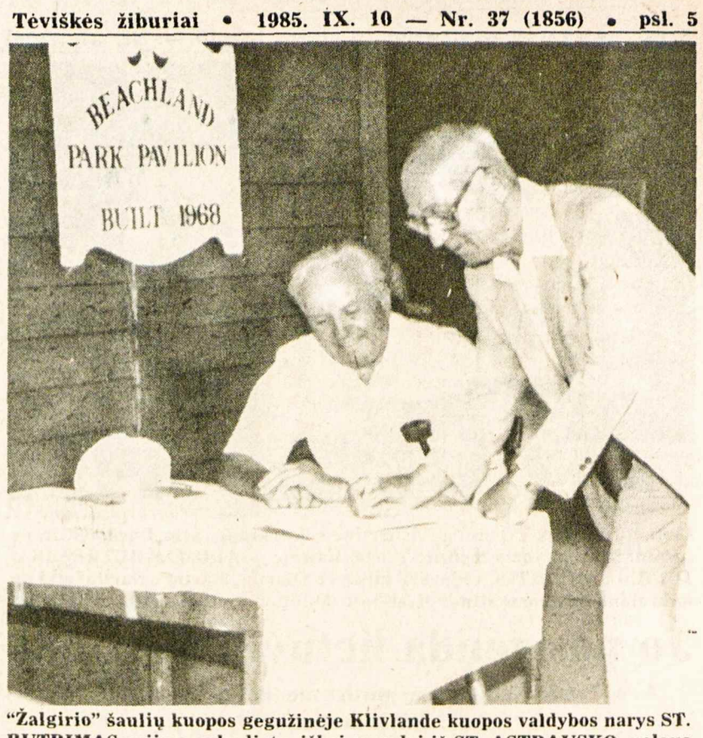

"Žalgirio" šaulių kuopos gegužinėje Klivlande kuopos valdybos narys ST. BUTRIMAS priima auką lietuviškai spaudai iš ST. ASTRAUSKO, uolaus lietuviškos spaudos skaitytojo Nuotr. V. Bacevičiaus

Australijos lietuviai veikia

Teatras "Atžala"

Liepos 7 d. Sydnėjaus lietuvių teatras "Atžala" suvaidino Paul Osborne 3 v. pjesę "7 A.M." Į lietuvių kalbą šį veikalą išvertė sydnėjiškė Elena Jonaitienė. Režisavo Daiva Labutytė-Bieri. Aktoriai — Laurie Cox (lietuviškai išmokęs australiukas), J. Šarkauskas, R. Žižytė-Blanjaar, A. Vingienė, H. Šliteris, K. Dauguvietytė-Šniukštienė, D. Karpavičienė, S. Šliogeris ir G. Renigerienė. Administratorius — Juozas Maksvytis. Veikalas lietuviškai pavadintas "Kur aš esu"? Iš anksto buvo sunku atspėti apie ką buvo kalbama. Ilgoki dialogai pagaliau įrodė, kad reikalas eina apie keturias kaimynystėje gyvenančias seseris ir jų vyrus, kuriems pakaušyje švilpavo keisti vėjai... Susilaukta kritikos, kad veikalas nelietuviškas.

Radijo rūpesčiai

Australijoje turime "Ethnic Radio" ir televiziją. Lietuviškai laidai, kurią girdime kas šeštadienį nuo 10 iki 11 v.r., vadovauja dr. Genovaitė Kazokienė. Jos pagalbininkas — inž. Vytautas Juška. Jie buvo pradėję transliuoti lietuvių sąžinės kalinių pavardes ir jų adresus, ragindami jiems rašyti laiškus. Paskelbus Viktoro Petkaus pavardę, sužinojo specialiai radijo vadovybė, kurios daugumą yra raudonnugariai, ir kalinių skelbimą uždraudė. Motyvas — mes kišamės į sovietų valdžios vidaus reikalus. Pagrasino suspenduoti lietuvišką laidą, jeigu koordinatorė nesuras patenkinamo pasiaiškinimo. Taigi sovietai turi gerų draugų ir pas mus, kurių algas turime apmokėti iš valstybės iždo.

Pavergtų tautų savaitė

Liepos 20 d. apie 50 autovežimių bei autobusų, papuošti šūkiais ir vėliavomis, pasipylė į Sydnėjaus gatves. Pavergtų tautų sunkvežimį paruošė su tautiniais skydais ir vėliavomis A. Kramilius ir jį vairavo. Motorkada baigėsi prie sovietų konsulato, kur vyko demonstracija. Pagrindiniu kalbėtoju buvo N. S. W. valstijos parlamento narys Peter Colman, M.P., ir "Quadrant" žurnalo redaktorius. Lietuvių vardu kalbėti buvo netikėtai iškviestas A. Kramilius, buvęs Pavergtų tautų N.S.W. komiteto pirmininkas.

Liepos 18 d. Lietuvių klube Sydnėjuje Pavergtų tautų komitetas suruošė pokylį 20 metų veiklos sukakčiai paminėti. Atsilankė per 100 svečių iš įvairių bendruomenių. Pagrindiniu kalbėtoju buvo Mr. Grover, OBE, atominės energijos specialistas ir kelių knygų autorius. Kalbėjo ir vietinės apylinkės parlamento narys lenkas Rick C. Mochalski, MLA, darbietis, kuris bandė įtikinti publiką, kad mums nereikėjo kištis į Vietnamo karą. Savo mintims jis nerado pritarėjų. Douglas Darby, PTK, vicepirm. ir organizacijos steigėjas, nušvietė Pavergtų tautų problemas ir spaudos ignoravimą mūsų veiklos.

Ruošiasi kunigystei

1984 m. lapkričio mėn. išleidome į Šv. Kazimiero kolegiją Romoje Dalios ir Mindaugo Šumskų sūnų Andrių. Paskutiniu metu jį aplankė jo mama Dalia. Andrius Šumskas rimtai žiūri į savo pašaukimą. Pasiilgsta Romoje lietuviško savo amžiaus jaunimo, nes seminarijoje ten studijuoja daugiausia vyresnio amžiaus studentai.

"Daina"

"Dainos" choras Sydnėjuje turi 47 dainininkus. Atsakingasis dirigentas — Bronius Kiveris, jo padėjėja ir moterų choro dirigentė — Australijoje gimusi lietuvaitė Birutė Aleknaitė. Liepos 27 d. "Daina" surengė savo viduržiemio vakarą — koncertą. Programą atliko mišrus "Dainos" choras ir moterų duetas — Elvyra Belkienė su Aleksandra Storpirštienė, akompanuojant Br. Kiveriui.

"Dainos" chorui patalpas repeticijoms nemokamai duoda Lietuvių klubas. Čia vyksta ir visi "Dainos" choro parengimai.

Svečiuose pas vokiečius

Rugpjūčio 10 d. Sydnėjaus "Dainos" choras buvo pakviestas į metinį Šv. Cecilijos vokiečių choro koncertą atlikti dalį programos. Dalyvavo ir kitas vokiečių Šv. Rapolo choras. "Dainos" choras, diriguojamas Br. Kiverio ir B. Aleknaitės padainavo devynias lietuviškas dainas. Koncertas buvo pradėtas bendrai visų chorų su vokiška daina "Gemeinsam gehn wir durchs Leben, gemeinsam gehn wir durch diese Welt".

Pasibaigus koncertui, "Dainos" choro administratorius A. Kramilius padėkojo vokiečiams už pakvietimą, prisimindamas ir vokiečių pastangas priglaudžiant apie 70.000 lietuvių, prieš 41 metus pabėgusių nuo bolševikinio maro. Šia proga vokiečių choro administratoriui Siegfried Unger jis įteikė su angliškais ir vokiškais įrašais knygą "Lithuania 700 Years". Vokiečiai labai šiltai priėmė mūsų dainas ir dovanėlę.

"Sūkurys"

Rugpjūčio 11 d. tautinių šokių grupė "Sūkurys" Lietuvių klube Bankstown atšventė savo veiklos 10-metį grandioziniu tautinių šokių koncertu. Grupei nuo pat pradžios vadovauja Marina Osinaitė-Cox. Valdybos pirm. — John Blanjaar. Grupėje šoka nuo 10 iki 20 metų jaunimas — 80 narių. Koncerte atliko 20 šokių. Šoko ir jaunųjų tėvai. Pirmą kartą išgirdome ir "Sūkurio" orkestrėlį, kuris bus tikra palaima šiai gražiai Sydnėjaus grupei. Tėvų grupėje šoka: australas, suomis ir ukrainietis.

Įsteigta dailės draugija

Steigiamasis lietuvių dailininkų susirinkimas įvyko Lietuvių namuose liepos 24 d. Išrinkta valdyba: pirm. dr. G. Kazokienė, sekr. Leeka Kraucevičiūtė ir ižd. Jasonia Palaitienė. Draugija pasivadino angliškai Lithuanian Art & Craft Association (LACA). Organizacijos tikslas — ruošti meno parodas, skleisti lietuvišką meną svetimtaučių tarpe.

Moterų veikla

Sydnėjaus lietuvių moterų socialinės globos draugijos metinis susirinkimas įvyko liepos 28 d., Lietuvių klube. Ši draugija, ilgus metus vadovaujama senosios kartos ateivės Onos Baužienės, pastatė Lietuvių senelių sodybą, kurioje šiuo metu yra 17 butų. Draugijos narės lanko ligonius, dalyvauja ir organizuoja rankdarbių parodas "Sutherland Shire Arts" metiniuose festivaliuose. Už ypatingą rūpestį ligoniams buvo suteiktas garbės narės titulas Magdalenai Migevičienei.

Į naują valdybą išrinktos: V. Kabailienė, T. Vingilienė, A. Adomėnienė, M. Bukevičienė, L. Žalienė, W. Ramanauskienė, A. Storpirštienė.

Panašios sodybos neturi daug didesnės bendruomenės. Sodyba turi ir savo svetainę bei biblioteką, kurią tvarko Zenonas Storpirštis. Atvykę iš užsienio svečiai, kaip kun. dr. K. Trimakas, vysk. P. Baltakis, buvo sodybiečių moterų nuoširdžiai pavaišinti.

Minėsime Jaltos sukaktį

Lenkų piliečių komitetas rengiasi paminėti Jaltos konferenciją, kuri atidavė rusiškai meškai rytinę Europą. Bus gedulo Mišios Sydnėjaus katedroje spalio 13 d. Po pamaldų — vieša manifestacija prie Sydnėjaus rotušės. Iš lietuvių kalbėti manifestacijoje pakviestas Antanas Kramilius. Bus reikalaujama atšaukti Jaltos sutartį. **A.K.**

Lietuvių būrelis Pščelnike, dabartinėje Lenkijoje, prie Dariaus-Girėno paminklo jų skrydžio metinių proga. Kairėje — ADOMAS BUTRIMAS ir JULIUS SANVAITIS, vadovavę giesmei "Marija, Marija". Garsiakalbį su mikrofonu buvo paskolinęs Myslibožo (Soldino) klebonas kun. Jonas Deja

Jo pasigenda lietuviška spauda

A. a. Prano Naujokaičio mirties metinės paminėtos gausaus būrio tautiečių

PATERSON, N.J. Pasimeldę už a.a. Praną gražioje Patersono lietuviškoje šventovėje, rinkomės vieni kitus sekdami ir klydinėdami apylinkės keliais bei greitkeliais į dabar jau vienos Linos Naujokaitienės užmiesčio sodybą, kurioje gyvena ji su kita našle p. Preikšiene.

Viskas taip pat, rodosi, tik trūksta didžiulio, plačiašakio milžino, kuris teikdavo pavėsį visam sodui. Sako nudžiūvęs ir buvę daug vargo jį išimti. Jei medis turėtų sielą, ji būtų išskridusi kartu su a.a. Prano.

Žydi visur gėlės, žaliuoja krūmai — rodos ims ir ateis pats šeimininkas. Neateina jis, nors gal žino ir girdi susirinkusius jį minint, o Liną pasakojant, kad iš vakaro buvęs toks keistas telefonas: angliškai kažkas norėjo kalbėti su Pranu. Kai ji pasakiusi, jog negali jo pakviesti, buvo stebimasi kodėl. Paaiškinta, kad jis jau metai amžinybėje... Su užuojauta ta kalba baigusis.

Be kitų atsilankiusių, buvo Prano sūnus Gediminas su savo jauna žmona, kuri labai pritapo prie kiekvienos grupuotės plačiuose sodo pavėsiuose, lyg būtų visiškai sava. Gediminas protarpiais filmavo namų aplinkoje ir anksčiau šventovėje.

Po prisiminimų, kalbų, dvasinio ir kūninio maisto atklydęs debesėlis, iš mažo, virtęs dideliu, su gausiu lietum visus staiga suvarė į vidų.

Dabartinis parapijos klebonas malonus žemaitis kun. A. Bertašius nelabai dar jaučiasi klebonu čia, nelabai dar tikras, kad juo pasiliks. Atkilęs iš Teksas, kur visus tuos metelius praleido, lyg dar neprigyja čia, nors parapijiečiai malonūs, talkina visokeriopai, bet ne taip greitai žmogus persisodina. Darbu patenkintas, visokeriopa talka taip pat, parapijiečiais irgi, tik trūksta Teksas.

A.a. Prano Naujokaičio mirties metinėse rugpjūčio 12 d. prisiminėm jį, kad buvo darbšti darbo bitelė: rašytojas, literatūros istorikas, pedagogas, žurnalistas, visuomenininkas, geras šeimos žmogus. Baigęs universitete lituanistiką ir pedagogiką, buvo Lietuvoje gimnazijos mokytoju, vėliau direktorium, Amerikoje — veikliu visuomenininku, mokytoju liet. mokykloje, knygų recenzentu. Vokietijoje parašė lietuvių literatūros vadovėlį, o Amerikoje — stambų trijų tomų veikalą "Lietuvių literatūra". Pranas rašė eilėraščius, išleido kelias knygas, rašė romanus, apysakas. Gavo "Draugo" premiją už romaną "Žydinčios dienos". Jo darbštumo ir gero žodžio pasigenda lietuviška spauda. **Audronė O.B.**

Daugiakalbės programos Kanadoje

Kanados radijo-televizijos ir telekomunikacijos komisija (The Canadian Radio-Television and Telecommunications Commission — CRTC) nori, kad Kanados radijo bei televizijos stotys daugiau duotų vietos daugiakalbėms programoms, kurios atspindėtų kalbinį ir kultūrinį krašto įvairumą.

CRTC 35 puslapių rašte apie etnines transliacijas išreiškia daugiakultūrių organizacijų susirūpinimą, kad daug radijo bei televizijos stočių tiksliau neatspindi kultūrinio Kanados įvairumo tikrovės.

Federacinė transliacijų komisija sako laukianti, kad visos stotys duotų pakankamai vietos daugiakalbėm programom. Šiam tikslui esą greitai bus pakeistos transliacijų taisyklės, kad tuo būdu būtų paskatinta tokių programų paruošimas.

Tačiau minėtoji komisija aktyviai neįsijungs į sekimą programų, kaip vaizduojamos kultūrinės ir rasinės mažumos transliacijose, nors daugelis grupių to pageidavo viešoje apklausoje. Komisija yra nuomonės, kad transliacijos turėtų ne tik respektuoti, bet ir atspindėti visų kanadiečių lygybę bei orumą, tačiau ji nesiima sekti transliacijų, nes tam neturinti nei lėšų, nei įgaliojimo.

Komisija tai paliekanti visuomenei — pranešti apie įžeidžiančias bei netinkamas programas. Tada ji galės reaguoti, kai skundas bus įregistruotas, bet negali imtis preventyvinių priemonių.

Komisija pagriežtina taisykles etninėms transliacijoms užtikrinti "mažų etninių bendruomenių, taip pat ir matomų mažumų grupių".

Praeityje etninių televizijų programos turėjo duoti tik 60%, etninės radijo stotys — 40% "trečios kalbos programų". Likusi dalis galėjo būti anglų kalba ar bendro pobūdžio daugiakultūrė programa.

Dabar komisija nustatė penkias aptartis, kurios įgalins nustatyti, kas gali būti laikoma etnine programa. Į jas įeina penki programų tipai.

A. Programos kitomis kalbomis negu prancūzų, anglų ar čiabuvių.

B. Programos prancūzų arba anglų kalba, skiriamos rasiškai ar kultūriškai skirtingom grupėm, kurių pirmoji kalba yra prancūzų arba anglų, kaip pvz. karibiečiams, Afrikos juodiesiems, indiečiams.

C. Programos prancūzų arba anglų kalba tiems, kurių paveldėta kalba nėra nei prancūzų, nei anglų, nei čiabuvių kanadiečių, nes neišlaikė trečiosios kalbos vartojimo.

D. Programos, kurios vaizduoja dviejų kalbų mišinį, sakykime, italų valgių gaminimo programa su paviršutiniška anglų kalba.

E. Plačiausio pobūdžio progama, įskaitant anglų ar prancūzų kalbas, skiriamas bet kokiai etninei grupei.

Leidimus turintieji etninių programų savininkai privalo duoti bent — 60% kategrijose nuo A iki D. Komisija nustatys, kiek iš tų 60% turi būti programos kategorijoje A ir B.

Dabartiniai etninių transliacijų savininkai turės kreiptis į komisiją, kad pakeistų leidimus sutinkamai su naujais potvarkiais.

Paskelbus šį CRTC pranešimą, Jack Murta, tuometinis daugiakultūrių reikalų ministeris, pranešė apie sudarytą tarpdepartamentinę grupę studijuoti įsteigimą bei kompetenciją patariamojo komiteto etninėm transliacijom tvarkyti. Toks komitetas buvo rekomenduojamas CRTC pareiškimu.

"Minėtiem reikalam yra įsteigta grupė, kurią sudaro pareigūnai iš mano bei komunikacijos departamento ir CRTC, bet taip pat tarsiuos ir su etnokultūrių grupių vadovais, daugiakultūrių programų parengėjais ir savo kabineto kolegomis apie tokį patariamąjį komitetą" — pareiškė Murta.

"Ši iniciatyva yra puiki pradžia, skatinanti Kanados transliacijų sistemą geriau atspindėti kultūrinį ir rasinį Kanados įvairumą" — pareiškė ministeris.

(Canadian Scene)

Vertė **J. Str.**

Visi kaip vienas – į Lietuvių dienas!

Lietuvių dienos rituoja pirmyn. Taigi ir pasiruošimo darbai po truputį mąžta. Antai jau yra atspausdintas šioms dienoms skirtas leidinys. Kaina — 3 dol. Jį bus galima nusipirkti parapijų kioskuose ir Lietuvių namuose. Būtų labai gerai, kad Toronto ir artimų apylinkių lietuviai jį įsigytų iš anksto. Leidinyje sutelkta daug informacinės medžiagos ir mūsų kultūrinio bei visuomeninio gyvenimo nuotraukų.

Jau baigiama paruošti programa, kuri savo formos ir turinio atžvilgiu gerokai skirsis nuo ankstyvesnių. Savaime aišku, dalykinė programa bus paskelbta spaudoje.

Visų pasiruošimo darbų peržiūrai rugpjūčio 28 d. Lietuvių namuose buvo sušauktas gana gausus posėdis — apie 30 asmenų. Jame dalyvavo apylinkės valdybos nariai ir atskirų renginių komisijų vadovai. Buvo ir svečių.

Paaiškėjo, kad dar ne visose renginių komisijose yra išbaigti pasiruošimo darbai. Bet yra daug laiko ir netikėtumų nelauktina.

Posėdžio dalyvių tarpe ir net nuošalėje paaiškėjo, jog esama skirtingų nuomonių šventės meto pamaldų atžvilgiu. Vieni mano, kad būtų geriau, jei pamaldos vyktų kurioje nors didelėje šventovėje. Esą joje tilptų visi šventės dalyviai ir pasijustų tartum įglaudinti į vieną lietuvišką šeimą. Be to, ir politiniu atžvilgiu svetimtaučiams būtų pademonstruota lietuvių tautinė vienybė.

Žinoma, šis motyvas yra gana stiprus, bet jis galbūt nenukentės, jei šventės dalyviai nueis į savų parapijų šventoves. Savo namuose visados yra jaukiau.

Dėl politinio argumento manoma, kad Lietuvių dienos yra veikiau tautinė šventė, jungianti tautiečius į vieną didelę šeimą, o ne politinį jungnį. Kanados lietuvių politinėmis aspiracijomis rūpinasi mūsų bendruomenės valdyba (ne apylinkės!). Nors mums gal ne viskas apie jos politinę veiklą yra žinoma, bet ji šią prievolę atlieka kartu su kitomis etninėmis grupėmis.

Taigi šiuo reikalu nutarta pasilikti prie pirmykščio valdybos nusistatymo. Taip pat ir dėl didelių bei ištaigių salių nuomojimo nusistatyta pasinaudoti savomis, nes jos pigesnės, o atlikusios lėšos galėtų būti panaudotos kultūriniams poreikiams. Antra vertus, jei atsitiktų kokių nesklandumų, tai sekantį kartą būtų galima jų išvengti.

Posėdžio dalyviai labai pageidavo, kad visi lietuviai gausiai dalyvautų savo šventėje, ypač toliau gyvenantieji. Gi Toronto lietuviai, patys būdami šios šventės šeimininkai, be abejonės savo pareigą supranta.

Taigi visi ruoškimės į savo šventę!

Inf. III — A. Kalnius

RAŠO IŠ AUSTRALIJOS

Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas

Šeštasis PLJ kongresas įvyks Australijoje 1987. XII. 20 (ši data — kongreso pradžia), tačiau jau dabar išjudintas visas Australijos lietuvių jaunimas, kad būsimam kongresui tinkamai pasiruoštų. Jau sudarytas organizacinis komitetas, kurin įeina: pirm. H. Antanaitis, I vicepirm. A. Stepanienė, II vicepirm. B. Prašmutaitė, ryšininkė A. Butkutė, ižd. A. Rakštelis, sekr. B. Kymantienė.

Atskiroms kongreso sritims yra sudarytos komisijos, kurių pirmininkai yra: G. Žemkalnis — spaudos ir informacijos, N. Jokūbaitis — lėšų, P. Kružas — parengimų, A. Milvydas — techniškų darbų, R. Skeivys — transporto, A. Stepanas — studijų dienų programų, B. Prašmutaitė — stovyklos programos, E. Baltutis — stovyklos technikinės ruošos, L. Kubilius — uždarymo, D. Jokūbaitienė — registracijos, M. Vaitiekūnaitė — parodų.

Visose didesnėse lietuvių kolonijose taip pat sudaryti pagalbiniai kongreso komitetai, į kuriuos išrinkti patys aktyviausi vietos jaunuoliai.

Aptarti kongreso reikalams š. m. balandžio mėnesį įvyko Melburne VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso organizacinio komiteto narių suvažiavimas, kuriame dalyvavo jaunimo atstovai iš Adelaidės, Kanberos, Melburno ir Sydnėjaus. Įvairių kolonijų atstovai pranešė apie jaunimo veiklą jų apylinkėse.

Jaunimo kongresas prasidės 1987 m. gruodžio 20 d. Sydnėjuje. Ten bus ir dalis studijų dienų. Kita jų dalis bus perkelta į Kanberą. Stovykla ir Naujų metų sutikimas bus Adelaidėje, o kongreso uždarymas — Melburne 1988 m. sausio 10 d.

Nemaža rūpesčių kelia kongresui lėšos. Įvairios išlaidos sieks keliasdešimt tūkstančių dolerių. Apie 10.000 dolerių yra pasiryžę sutelkti Australijos jaunimas savomis jėgomis. Kanberos lietuvių klubas yra pasižadėjęs kongreso išlaidoms skirti 3.000 dol. Iš Pasaulio Lietuvių Bendruomenės tikimasi gauti 30.000 dol. Tokios stambios išlaidos susidaro ryšium su patalpų nuoma ir kelionėmis, kurios šiuo metu yra gana brangios. Pvz. Pietų Amerikos jaunimas vargu pajėgtų kongrese dalyvauti, jeigu jiems patiems tektų sumokėti visas kelionės išlaidas. Kongreso rengėjų komitetas todėl nutarė Pietų Amerikos atstovams duoti piniginę paramą.

Neišvengiamai teks kongreso dalyvius kai kada pamaitinti ar parūpinti nakvynes, o taip pat — vietinį transportą. Visa tai šiuo metu labai brangiai kainuoja. Todėl rengėjai tikisi, kad Australijos lietuviai dosniai kongreso reikalams aukos. Jau dabar visose Australijos lietuvių kolonijose vyksta karšta darbymetė. Daromos rinkliavos, ruošiamos loterijos ir kitokios lėšų telkimo pramogos. Malonu stebėti jaunimo entuziazmą, gerą nuotaiką ir išradingumą.

Pirmuosius lėšų telkimo ir kongreso išgarsinimo ledus pralaužė melburniškės dainininkės, pasivadinusios "Svajonėmis": Virginija Bruožytė, Birutė Kymantienė ir pianistė-akompaniatorė Zita Prašmutaitė. Tai jaunos menininkės, pamilusios lietuvišką dainą. Jų repertuare, šalia šiuolaikinių lengvo stiliaus kūrinių, apstu senųjų mūsų liaudies dainų. Reikia stebėtis su kokiu įsijautimu šios jaunos dainininkės atlieka mūsų senas liaudies dainas ir net raudas. Klausytojus žavi ne tik šių lakštingalų jaunatviški skambūs balsai, bet ir jų laikysena, apranga, šilti žvilgsniai ir šypsenos. Šios dainininkės buvo žinomos ir seniau, bet dabartinio populiarumo susilaukė kaip muzikinis vienetas pasiryžęs aplankyti visas Australijos lietuvių kolonijas. Visur jos paliko gražiausius atsiliepimus apie minėtus koncertus. Tai turbūt čia pirmas meninis vienetas, susilaukęs visur aukščiausio įvertinimo ir pripažinimo. Salės buvo pilnos klausytojų, nors įėjimo bilietai nebuvo pigūs. Svarbiausia, kad visų šių koncertų pelnas buvo skirtas jaunimo kongresui.

Bet vis tai darbo pradžia. Kalnai visokių darbų, kol galutinai kongresui bus pasiruošta. Reikia atsiminti, kad lietuvių visuomenė Australijoje nėra gausi. Ruošos komitetui teks gerokai pasitempti, kad užsibrėžti planai būtų įvykdyti. Nors kongreso data, atrodo, dar toli, bet laikas yra greitas. Jaunimo kongreso paruošimas ne tik išbandys Australijos lietuvių jaunimo pajėgumą, bet ir bus tartum kraujo transfūzija negausiai lietuvybės salai, kokia yra Australija. Jis sustiprins lietuvybę jaunesniojoje kartoje. Žinoma, jaunimas nėra paliktas vienas vilkti visą organizacinio darbo naštą. Visur jaučiama vyresniosios kartos nuoširdi parama.

Nesu kieno nors įgaliotas kvieslys, bet tikiuosi būsiu atspėjęs jaunimo pageidavimą, kad kongrese jie norėtų matyti ne vien jaunimo atstovus, bet ir vyresniosios kartos tautiečius, kurie pasidomėtų ir pasektų, kas jaunimo yra daroma, ar paprašyti ateitų patalkinti darbų gausybėje. Tikėkimės, kad svečių į kongresą susilauksime iš įvairių kraštų, ir šis kongresas išjudins iš pačių pamatų visą Australijos lietuvių visuomenę.

Kas bus daroma ir kas yra padaryta, tikriausiai praneš kongreso ruošos k-to spaudos ir informacijos komisija. **B.S.**

Lietuvių grupės plakatas, ryškiai matomas baltiečių demonstracijoje Helsinkio mieste Nuotr. St. Daliaus

Vilniečio liudijimas Otavoje

Karo nusikaltėliams jieškoti komisijai liudijo Vilniaus žydas, parašęs ir savo atsiminimų knygą

Apie Vilniaus žydų pasipriešinimą nacių okupantams, gyvenimą getuose ir partizanavimą Rytų Lietuvos bei Vakarų Gudijos miškuose yra nemažai literatūros. Išsigelbėjusių žydų tarpe buvo tokie žydams žinomi rašytojai, kaip Abba Kovner, Abraham Sutzkever, Chaim Lazar ir kiti. Jie buvo žydai — sionistai, kurie neturėjo didelio noro kovoti už Sovietų Sąjungą, bet prisidėdami prie komunistinių partizanų norėjo išsigelbėti ir vėliau nuvykti į Palestiną. Daugumai tai pavyko padaryti. Nenorą guldyti savo galvų už Sov. Sąjungą sionistams partizanams prikiša komunistas, š. m. birželio mėn. miręs Genrikas Zimanas knygoje "Iliuzijos ir tikrovė". Lietuvių komunistų parašytose knygose, kaip pvz. T. Mončinsko "Rūdninkų girios partizanai", žydai visai nėra minimi arba labai mažai.

Autobiografinė knyga

Viena iš vėliausiai pasirodžiusių Vilniaus žydų knygų yra Joseph Riwash "Resistance and Revenge 1939-1949". Tai autobiografinio pobūdžio knyga, kurioje autorius aprašo ne tik pasipriešinimą naciams, bet ir savo jiems pokarinį kerštą.

Joseph Riwash gimė 1913 m. Vilniuje, čia baigė gimnaziją ir Stepono Batoro universiteto teisių fakultetą. Prasidėjus Lenkijos-Vokietijos karui, jis išvyko į Drujos miestelį, kur gyveno jo tėvai. Užėmę Drują sovietai išsiuntė jį į darbo stovyklą netoli Gardino aerodromo statybai. Čia jį užklupo karas tarp Sov. Sąjungos ir Vokietijos.

Nuo vokiečių jam pabėgti nepavyko. Porą metų išsislapstęs bei praleidęs Breslaujos ir Gluboko getuose, jis pabėgo pas plk. Markovo vadovaujamus komunistinius partizanus prie Medilo ežero. 1944 m. liepos 12 d. jis, jau kaip neva lietuviško partizanų dalinio "Žalgiris" narys, atsirado Vilniuje. Čia buvo mobilizuotas į sovietinį saugumą — NKVD. Dabar ta pati institucija vadinasi KGB. Knygoje yra jo nuotrauka NKVD leitenanto uniformoje.

NKVD tarnyboje

Kiekvienas budrus sovietų pilietis žino, kad jo socialistinė tėvynė yra ne tik apsupta kapitalistinių imperialistų, bet ir krašto viduje yra pilna visokių "buržuazinių nacionalistų", "buožių", trockistų ir kitokių "liaudies priešų", kurie stengiasi sabotuoti sovietinį ekonominį gyvenimą, kartais padegdami valstybinę nuosavybę.

Gaisrų priežastims išaiškinti yra specialus NKVD skyrius, į kurį ir pateko Joseph Riwash. Apie savo veiklą NKVD tarnyboje ir ar jam pavyko susekti kokį nors gaisro sukelėją, jis nerašo. Jis tik su malonumu prisimena, kad jam kartą pavyko išgelbėti savo tautietį Abramowicz, kuris sukėlė gaisrą savo bute, nelegaliai gamindamas tepalą batams. Už tai jis galėjo gauti 10 metų sunkiųjų darbų kalėjimo. Riwash jam paskyrė penkių rublių pabaudą ir paleido. Ar jis tokiu pat būdu padėjo ir kitų tautybių žmonėms, nerašo.

Riwash, manydamas, kad NKVD tarnyboje karjeros nepadarys, kadangi nebuvo komunistų partijos narys, užsirašė lenkų komitete repatriacijai į Lenkiją ir, kaip to krašto pilietis, 1946 m. vasario mėn. išvyko į Lenkiją. Ten jis pasinaudojo slaptos sionistų organizacijos "Berihah" patarnavimu ir išvyko per Vieną ir Miuncheną į Kanadą, kur ir dabar gyvena Montrealyje, turi nejudomo turto pardavimo įstaigą.

Suklastoti dokumentai

"Berihah" (hebraiškai "Bėgimas") buvo gerai suorganizuota sionistinė pogrindžio operacija, kurios tikslas — slaptai arba pusiau slaptai iš sovietų okupuotos Europos ir Sov. Sąjungos perkelti žydus į Vakarų pasaulį ir iš ten į Palestiną. Šios operacijos organizatorius ir vadas buvo vilnietis poetas Abba Kovner. Pagal "Encyclopedia Judaica", ši organizacija klastojo žydams dokumentus. 1946 m. buvo suklastoti Raudonojo kryžiaus dokumentai, pagal kuriuos žydai buvo padaryti graikais. Tais pačiais metais, kad patektų iš Berlyno į britų okupacinę zoną, buvo naudojamasi suklastotais dokumentais.

Karo nusikaltėliai

Karui pasibaigus, Joseph Riwash ėmė jieškoti karo nusikaltėlių. Jo veikla šioje srityje buvo gana sėkminga. Didžiausio pasitenkinimo jam suteikė Martin Weiss pagavimas ir nuteisimas. Jis rašo: "Weiss priklausė 'Sicherheitsdienstui' — nacių partijos žvalgybos korpusui. Savo barbariškumo karjerą jis pradėjo kaip vienas iš dviejų Gestapo karininko Schweineberg padėjėjų. (Kitas padėjėjas buvo August Hering). Schweinebergas buvo 'ypatingo būrio' vadas, kurį sudarė naciams pataikaujančių lietuvių gauja. 'Ypatingas' telkdavo žudikų būrius, kurie sunaikino Paneriuose dešimtis tūkstančių žydų". Weissą atpažino Vilniaus Gestape dirbęs Israel Segal. Vilniaus lenkų diversantų (Kedyw) vadas B. Krzyžanowski savo knygoje "Vilniaus gūžtelynas" rašo, kad Gestapo rūmuose, kuriuose dabar yra įsikūręs KGB, dirbo keliasdešmt žydų.

Deschenes komisijoje

"Resistance and Revenge 1939-1949" knygos autorius Joseph Riwash (anksčiau savo pavardę rašė "Rywosch") š. m. liepos mėn. buvo liudininku teisėjo J. Deschenes karo nusikaltėliams jieškoti komisijos posėdyje. Šiai komisijai J. Riwash pareiškė, kad į DP stovyklas Vokietijoje pateko karo nusikaltėlių, nes jokių dokumentų iš norinčių tose stovyklose apsigyvent nebuvo reikalaujama. Jeigu ir buvo įtariama, kad kokioje nors stovykloje buvo karo nusikaltėlis, sunku buvo jį suimti, nes stovyklos administracija, kurios naciai buvo tokios pačios tautybės kaip ir tariamas nusikaltėlis, su policija nebendradarbiavo. Vėliau tie patys žmonės emigravo į Kanadą ir kitur.

Kanadiečiai esą labiau bijojo, kad į jų kraštą nepatektų komunistai, negu naciai. J. Riwash pageidavo, kad karo nusikaltėliai būtų ištremti į tą kraštą, kuriame nusikaltimas buvo padarytas. Pvz. jeigu nusikaltimas buvo padarytas Sov. Sąjungoje, tai ir nusikaltėlis turėtų būti ten ištremtas.

Liudininką apklausinėjo, tarp kitų, ir ukrainiečių atstovas adv. Y. Botiuk. Pastarajam J. Riwash prisipažino, kad jis buvo NKVD narys, bet apie tai kanadiečių imigracijos pareigūnams, prieš vykdamas į Kanadą, pasakęs. Nors NKVD yra baisus, jis dirbęs šios institucijos skyriuje, kuriame užsiimama gaisrų priežasties tyrinėjimu. Jis buvęs į NKVD tarnybą paskirtas, nes pagal jį "visi žino, kad Sovietų Sąjungos pilietis neturi teisės pasirinkti savo likimo". Baigdamas savo apklausinėjimą Y. Botiuk Riwashui pasakė: "Tai buvo labai aišku, kai pasakėte, kad neturėjote savo likimo kontrolės, bet aš Jums sakau, kad piliečiai bet kokiame totalistiniame krašte yra panašioje padėtyje".

Mažai kas naujo

J. Riwash savo knygoje nieko nerašo apie tariamus lietuvių SS dalinius. Tokie prasilenkimai su istoriniais faktais yra dažnai randami lenkų atsiminimų ir netgi istorinėje literatūroje, filme "Holocaust" ir kitur. Jis nekartoja gandų, bet rašo tai, ką matė ir pergyveno. Savo knygoje jis neatskleidžia nežinomų faktų, nors galėtų plačiau aprašyti savo pergyvenimus sovietų partizanų tarpe ir veiklą NKVD tarnyboje. Sovietų diktatūrai J. Riwash simpatijų neturi. Jis daug kur pabrėžia baimę, kurioje sovietų piliečiai nuolatos gyvena. Naciams jis rodo neapykantą, o savo tautai — meilę. Tai pilnai suprantama, tačiau teisingumo saikas turėtų būti vienodas visiems. **J.B.**

Supažindinkite savo draugus bei pažįstamus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS", pranešdami jų adresus "TŽ" administracijai. Keletą numerių jie gaus nemokamai.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Gerry Lougheed Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Dailiųjų menų klubo sueiga poeto BALIO ir ALDONOS BRAZDŽIONIŲ sodybvoje Kalifornijos Vistoje. Iš kairės: Bernardas Brazdžionis, Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė, Danutė Railienė, ponia X, Vaclovas Mikuckis, Ilona Brazdžionienė, Jutta-Jūra Gustaitienė, Algirdas Gustaitis
Nuotr. Pr. Gasparonio

"Žiemos teologija"

V. A. JONYNAS

Premijuotasis A. Nykos-Niliūno poezijos rinkinys

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

"Vaikystė ateina mums, — sako prancūzų rašytojas Michel Tournier, — liepsnojančio chaoso pavidalu, ir mums paskui nepakanka ištiso likusio amželio, kad ją suprastume ir įžvelgtume joje dėsningumą". Suvokti savąsias ištakas visad buvo Nykai vilionė. Ir nenuostabu, jeigu naujajame rinkinyje aptinkam pluoštą eilėraščių, sukurtų vaikystės valdų ir tėviškės prisiminimais ("Vaikystės imperija", "Regintysis pasakoja apie namus", "Žiemos mūšiai", "Apleistas namas"). Ypatingu reljefiškumu, išjaustumu pasižymi eilėraštis "Aukštaitija". Panašiai turbūt kūrė Telesforas Valius savo monotipijas ta pačia tema Samogitijos ciklą. Kokia jėga išsakoma ištikimybė savo žemei! Kaip toli esame nuo jos linelių, čiobrelių, lumzdelių!

Tam tikrą rinkinio dalį sudaro eilėraščiai, atausti turistinių išvykių poveikyje. Du dalykai metasi į akis, lyginant juos su panašaus siužeto kitų poetų eilėraščiais. Visų pirma žodžio taupumas, glaustumas. Tvirta kaligrafinė piešinio linija ("Rehoboth Beach rugsėjy"). O antra — tai poeto pastanga įžvelgti kažkada tą vietovaizdį įamžinusių pirmtakų siluetus: "Wellfleet Bay" (Haufas), Maulbronn (Caroline von Schelling). Net ir tada, kai poetui norisi sukurti pusiau humoristinį turisto vargų piešinėlį ("Tryliktoji naktis"), jo Florencija nedvelkia spalvotų atvirukų egzotika, polaroidine banalybe. Ypatingai dinamiškas, puikiai orkestruotas, iššaukiantis skaitytojo vaizduotėje šviesų žaismą, virpesį, minios ūžesį eilėraštis apie bundančią Veneciją — "Riva degli Schiavoni".

Ar "iš Adrijos išlipęs Orento pirklys" yra aliuzija į Šeiloką ir tuo pačiu į Šekspyrą, ar ne, nesvarbu, bet man atrodo, kad dažnai N. Niliūno eilėraščiuose aptinkamos aliuzijos į rašytojus, dailininkus nėra knygiškumo, "apsiskaitėliškumo" manieringi džiuvėsėliai. Kaip bebūtų, Nykos-Niliūno asmenyje mes susiduriame su kiek nelauktu padaru — skaitytoju-rašytoju, su žmogumi, kuriam kultūriniai lobiai, meno pasaulis lygiai tokia pat reali tikrovė, kaip ir regimoji buitis. Užtat norint išreikšt savo mintis, emocijas, jam tenka operuot užuominom į tą "tikresnę" tikrovę. Galbūt net išreiškiant padėką visiem "širdžių agitatoriam", padėjusiem jam "išeit iš savęs", iš kasdieniškojo "aš".

"Būti kultūringu, — rašo kritikas Claude Roy, — nereiškia prisikrauti žinių naštą. Tai veikiau reiškia išgyventi daug įvykių, išjaust daug dvasinių virpesių, sugebėti išlįsti iš savo kailio ir pajusti ką pergyveno Eschilas ir Proustas, Firdusi ir Li Po... Nes literatūra, klasikai (kiekviena karta laidoja savuosius, kad prikeltų iš mirusių kitus) liūdija tai, kas dėjosi žmogaus širdyje. Mes skaitome ne tam, kad užsimirštume, bet tam kad apšviestume sau gyvenimo kelią".

Kad Nyka jieško pasaulinėje literatūroje grožio, dvasinių peizažų, kad laki jo vaizduotė sugeba juos atkurti, — puikų pavyzdį randam eilėraštyje apie tą Claude Roy minėtą Li Po — "Li Po kelionėje". Savo lengvumu, žodyno paprastumu šis eilėraštis bematant sukelia skaitytojo vaizduotėje kinietiškų graviūrų elegancijos įspūdį. Bet paradoksalu — jisai nemažiau įtaigiai išsako Nykos ilgėjimąsi taikos, rimties, ramumos. Panašiai nebūtina prisiimti "Mokytoją", kaip vaizdelio iš antikos pasaulio bachanalijų, nors jame minimos girtos bachantės. Esmėje jame išsakoma tiesa apie gentkarčių kovą, amžiną jaunimo veržimąsi gyveniman.

Visur Nykos-Niliūno esama mūsų amžiaus vaiko. Vienos ir tos pačios — laiko, mirties ir vienatvės karalijos gyventojo. Kaip visus, jį užklumpa tos pačios abejonės, tie patys klausimai: kas yra gyvenimas, kas yra mirtis? Tos pačios "Rytmečio mintys":

Kas yra stalas?
Kas yra šviesa?
Kas aš?

Arba:

Jei visas gyvenimas yra viena
ilga mirties diena,
Tai kuo tada šis mano rytas,
Skiriasi nuo amžinybės?
(Rytas nel mezzo del camin di nostra vita)

Arba:

Ir aš tau sakau,
Mūsų gyvenimas — sapnas
sapne,
Kuriame tu sapnuoji,
Kad aš gyvenu.
(Rudens mintys)

Visi tie lyriniai blyksniai, susimąstymo akimirkos, pasidrąsinimai, kai senatvės liūnai horizonte, tačiau nėra pateikiami skaitytojui atkištinai. Jie išplaukia iš eilėraščio nuotaikos, tėkmės paskutinėje strofoje. Užtat skamba ne kaip ontologija-teologija-gnoseologija, bet mums artimu savo nerimu, abejonėm, kančia, žmogaus išsisakymu. Tačiau užbaigtumo srityje poetas pakyla dar viena pakopa aukščiau.

Rinkinio naujovė, jo brangakmeniai yra pluoštas eilėraščių tariamai istorinėm, Bizantijos kronikų, temom. Juos papildo eilėraščiai karo tema — "Termopilų kareivis rauda po Letos topoliais", "Karas po trisdešimt metų", "Algirdo kareivis prisimena žygį prieš totorius". Poetas negrupuoja jų į vieną ciklą, bet juos jungia bendra gaida — protestas prieš karą, smurtą, brutalybę, prieš "prakaitu dvokiančios mirties" šėlimą. Lengva būtų juos pavadinti Nykos "Guernicomis" ar "Goyescomis". Žiaurumo vaizdai, mūšių metaforos yra tapusios jo vaizduotės obsesijom, kad jas netgi aptinkam vaikystės prisiminimų nuotrupose ("Žiemos mūšiai") ar vaiskaus orientalinio kolorito eilėraštyje "Li Po kelionėje".

Daug klausimų iškyla skaitant "Bizantijos imperatoriaus Andronikos Kommenos mirtį" arba "Chalkidės kunigaikščio vaikus". Kodėl Bizantija? Ar todėl, kad nūdienis pasaulis primena tos imperijos likimą? Ar tos kronikos rašytos remiantis autentiškais, istoriniais šaltiniais, ar ortodoksų šventųjų "žyvatom", ar jos tėra Nykos vaizduotės padariniai? Bet viena aišku: tose poemose plazda tokia jėga, tokia fantazijos šėla, nirtulingumas, kokio mes nesam iki šiol pajutę visoje mūsų poezijoje. O tačiau šis siausmas, alienacija, sadizmo pustoniai kažkaip išreiškia mūsų kraugeriško amžiaus dvasią.

Dievaži, kažin ar leistina vadinti Nyką "hermetišku" ar "nesuprantamu", kai aiškia užuomina į mūsų amžiaus kacetus, gulagus bei pabėgėlių stovyklas jisai sukuria tokias kupinas užuojautos paniekintiesiems eilutes:

Ir ten, dar kartą išbučiavę jo
rankas ir kojas,
Su nykiai skambančiu sidabro
varpeliu paleido
Šventosios Sofijos pavargėlių
minioj valdyti
Neaprėpiamos tamsos ir
skausmo karalystes.

Rodos, kalbama apie tolimą praeitį, apie skurdą, kurio pasaulyje buvo ir bus, bet kodėl šis vaizdas persilieja į dabartį? Kodėl išnyra mums prieš akis vaizdas mūsų amžiaus vaikų, kuriuos paleido narkotikų vertėlgos vargan su sidabro varpeliu? Sukurti tokį aštriabriaunį, įvairiausių asociacijų pakrautą kūrinį gali tik didelis menininkas.

Du rinkinio eilėraščiai pasibaigia tokiu pačiu rėkiančio pamišėlio vaizdu:

Ir švento ąžuolyno gelmėse
Grėsmingai skamba
Pamišusio vaidilos riksmas.
(Žiemos peizažas Lietuvoj A.D. 1387)

. . .ir aš
Klausydavausi kaip pamišęs,
vienmarškinis
Pranašas . . .
iš džiaugsmo gieda
Himnus žuvusiems laukams ir
gamtai . . .
(Žiemos mūšiai)

Galbūt tai pernelyg dramatiški finaliniai akordai, galbūt jais pakartojamas Nykos-Niliūno poetinio Credo išsisakymas "Septintoje elegijoje" ("Orfėjaus medžio" rinkinyje), bet "Žiemos teologija" aiškiai įrodo, kad Nykos nesama dramblio kaulo bokšte tupinčio estetėlio. Taip! Naujasis rinkinys yra reikalaujanti pastangos iš skaitytojo knyga, bet tai taip pat veikalas, padedąs mums pakelti savo nevilties ir vienatvės naštą.

Alfonsas Nyka-Niliūnas, ŽIEMOS TEOLOGIJA. Eilėraščiai. Alg. Mackaus knygų leidimo fondas. Čikaga 1985 m., 136 psl. Kaina — $8.00.

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

VYTAUTAS KASTYTIS

Prieš keturiasdešimt metų

AŠARĖLĖS NUDŽIUS

Baltmarškiniai beržai
Ašarėlėm žali:
Mums širdies per mažai
Svetimojoj šaly.

Mes pasiilgom laukų
Vasarojum brandžių,
Tik namie tarp savų
Ašarėlės nudžius . . .

Narvikas, Norvegija,
1945 m. vasario 19 d.

TĖVIŠKĖ SERGA

Rūtų darželiai,
Svyrančios pušys,
Lietuva, ašarų žeme,
Tėviške mūsų!

Tavo maža ašarėlė
Mums — išsiliejusi upė,
Tavo mažiausias šešėlis
Skaudžiai mums rūpi.

Tavo jaunamartės vargą
Patys širdim išpažinom.
Motina tėviškė serga,
Sūnų svetur numarinus.

Lietuva, ašarų žeme,
Lietuva, tėviške mūsų —
Ašaros didelę ateitį lemia
Nemunui, Neriai ir Mūšai!. . .

Narvikas, Norvegija,
1945 m. vasario 16 d.

LIETUVOS ATMINIMUI

Aš jieškau žydinčios gėlės
Papuošt tavajam atminimui.
Užgrius dangus, kalnai drebės,
Širdis rami ties tavo kojom rymo.

Ateina skausmas tėviškės arimais,
Juodi varnai atskrieja į mane,
Tavajam atminimui
Nuvargusiais akis išles . . .

Kiek kryžių. Viešpatie, kiek kryžių
Mūs pakelėse!
Kuriam tu savo kryžių
Našlaitės ašarom išliesi? . . .

Aš jieškau žydinčios gėlės
Papuošt tavajam atminimui.
Užgrius kalnai, dangus drebės,
Širdis rami ties tavo kojom rymo . . .

Narvikas, Norvegija,
1945 m. vasario 17 d.

Mokslinis žvilgsnis į išeiviją

Tautinės sąmonės išlaikymas išeivijoje – mokslinė konferencija 1985 m. lapkričio 23-24 d.d., Jaunimo centre, Čikagoje

PROGRAMA

I. TAUTINĖ SĄMONĖ DABARTINIAME IŠEIVIJOS VEIDE
Anketos duomenų analizė ir išvados — kun. dr. Kęstutis Trimakas, komisijos pirmininkas. Narės: dr. Dalia Katiliūtė-Boydstun ir dr. Jolita Kisieliūtė-Narutienė. Moderatorius — prof. dr. Tomas Remeikis

II. TAUTINIS IDENTITETAS SOCIALINIŲ MOKSLŲ ŠVIESOJE
a. Tautinio identiteto vystymasis psichologijos teorijų šviesoje — dr. Rimas Petrauskas
b. Akulturizacijos teorija ir vėliausi tyrinėjimų duomenys — prof. dr. Vyt. Černius
c. Savimonės vystymasis ir tautiškumas — prof. dr. Ina Užgirienė
d. Tautinių mažumų identiteto ribų išlaikymas — prof. dr. Liucija Baškauskaitė. Moderatorė — prof. dr. Ina Užgirienė

III. TAUTINIO SĄMONINGUMO UGDYMAS IŠEIVIJOJE
A. Lituanistinio švietimo ir tautinio auklėjimo padėtis mokykloje ir organizacijoje
a. Jungtinėse Amerikos Valstybėse — Jonas Kavaliūnas, JAV LB šviet. tarybos pirm.
b. Kanadoje — Vyt. Bireta, Kanados LB šviet. komisijos pirm.
c. Australijoje — Janina Vabolienė, Australijos LB šviet. komisijos pirm.
d. Pietų Amerikoje — Jūratė Statkutė-De Rosales
e. Vokietijoje ir Anglijoje — H. Šmitas, Vasario 16 gimnazijos direktorius
B. Tautinis sąmoningumas palyginamoje perspektyvoje — Elena Bradūnaitė-Aglinskienė. Moderatorius — Bronius Juodelis

IV. MODERNIŲ METODŲ IR PRIEMONIŲ TAIKYMAS TAUTINIO AUKLĖJIMO IŠLAIKYME IŠEIVIJOJE
A. Motyvacija tautiniam auklėjimui išeivijoje — dr. Dalia Katiliūtė-Boydstun
B. Metodai ir priemonės tautinio auklėjimo institucijose:
a. Lituanistinėje mokykloje: priešmokyklinis — Danutė Dirvonienė, pradžios — Ramunė Račkauskienė, aukštesniojoje — Danutė Bindokienė
b. Organizacijoje: ateitininkų, skautų ir kitų — kun. Antanas Saulaitis
c. Šeimoje — Irena Polikaitienė ir Rūta Udrienė. Moderatorius — prof. dr. Jonas Račkauskas

V. KONFERENCIJOS DARBŲ IŠVADOS. MODERATORIŲ PARUOŠTŲ REKOMENDACIJŲ PRIĖMIMAS

Atsiųsta paminėti

Jūratė Statkutė de Rosales, BALTŲ KALBŲ BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE. Devenių kultūrinio fondo leidinys nr. 8. Čikaga 1985 m., 327 psl. Kaina — $15.00.

TĖVYNĖN, Venezuelos Lietuvių Bendruomenės žiniaraštis 1985 m. 2-3 nr. Redaguoja kolektyvas.

KRONIKOS BALSAS, nr. 7, dvimėnesinis žiniaraštis, leidžiamas Lietuvos kronikos sąjungos (6825 So. Talman Ave., Chicago, IL 60629, USA).

CHRONICLE OF THE CATHOLIC CHURCH IN LITHUANIA No. 65, Jan. 6, 1985. Išvertė kun. K. Pugevičius, redagavo Marian Skabeikis, išleido Religinė katalikų šalpa (351 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207, USA).

Algirdas Landsbergis, VAIKAI GINTARO RŪMUOSE. Trijų veiksmų drama, 1981 m. laimėjusi JAV Lietuvių Bendruomenės kultūros tarybos konkurso premiją. Aplankas Vytauto O. Virkau. Išleido Ateities literatūros fondas (1000 South Bell Ave, Chicago, IL 60643, USA). Čikaga 1985 m., 76 psl. Kaina — $7.00.

SONDERDRUCK AUS ZEITSCHRIFT FUER OSTFORSCHUNG. Laender und Voelker im oestlichen Mitteleuropa. 33. Jahrgang 1984, Heft 1. Šiame žurnale išspausdintas Alfonso Šešplaukio straipsnis "Deutsche Uebersetzungen der 'Jahreszeiten' des Christian Donelaitis", 70-75.

Tautybių savaitėje Folkloramoje Winnipego mieste veikė ir lietuvių paviljonas. Jo darbuotojai: burmistras R. STANKEVIČIUS su paviljono karalaite E. SAMULAITYTE (jo kairėje), koordinatore J. RAZMAITE (jo dešinėje) ir jaunimo atstovais
Nuotr. A. Jančiukaitės

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Torontiškis "Gintaro" ansamblis yra pakviestas atlikti meninę programą radijo programos "Laisvės žiburys" metiniame vakare š. m. lapkričio 2 d. Niujorke.

Satyros bei humoro teatras "Antras kaimas" š. m. spalio 5 ir 6 d.d. Los Angeles lietuviams atliks du spektaklius parapijos salėje.

Muz. Nijolė Ulėnienė š. m. liepos mėnesį lankėsi Europoje, domėdamasi ypač muzikiniu jos gyvenimu. Prancūzijos Grenoblyje dalyvavo muzikos mokytojų ir pianistų suvažiavime. Domėdamasi Mozarto muzika, ji aplankė Mozarteumą Austrijos Salzburge.

Mažosios Lietuvos gamtovaizdžių atkūrimu rūpinasi V. Vokietijoje gyvenanti Ieva Koch, "Laisvosios Europos" radijo darbuotojo Valterio Banaičio sesuo. Ji yra suradusi dailininką, kuris pažino tą sritį ir sugebą atkurti gražius Klaipėdos, Kuršių marių bei kitų vietovių vaizdus, užfiksuotus senuose atvirukuose. Europos lietuviškųjų studijų savaitėse Augsburge Ieva Koch buvo sutelkusi 35 nutapytus Mažosios Lietuvos vaizdus. Tų tapybos darbų paroda 1984 m. lapkričio mėnesį buvo surengta Berlyne, Europos akademijoje.

Leonardo Andriekaus naujoji poezijos knyga "Atmink mane, Rūpintojėli" jau atspausdinta Brukline ir atiduota įrišti į kietus viršelius. Jai panaudotos veliones dail. Telesforo Valiaus iliustracijos, sukurtos ankstesniam L. Andriekaus poezijos rinkiniui "Saulė kryžiuose". Susipažinimą su naujaja knyga "Atmink mane, Rūpintojėli" š. m. spalio 27 d. Kultūros židinyje surengs Lietuvių katalikių moterų kultūros draugija. Apie knygą kalbės rašytojas Algirdas Landsbergis.

XIII-sis Lietuvių katalikų mokslo akademijos narių suvažiavimas — gruodžio 26-30 d.d. Kalifornijoje, Los Angeles mieste. Paskaitos bus skaitomos miesto centre, "Ambassador" viešbutyje, parodos veiks Šv. Kazimiero parapijos patalpose. Lig šiol numatytos paskaitos: kun. dr. Vytauto Kazlausko — "Teologinis žmogaus teisių pagrindas", prel. dr. Petro Celiešiaus — "Dievo ir žmogaus sąveika Apreiškime", dr. Broniaus Makausko — "Lietuvių mokyklos Vilnijoje ir Pietų Suvalkijoje 1920-39 metais pagal Lenkijos švietimo ministerijos dokumentus", doktorantės Rasos Mažeikaitės — "Didžiųjų Lietuvos kunigaikščių Algirdo ir Kęstučio laikysena krikščionybės atžvilgiu", prof. dr. Juozo Zarankos — "Pikto problema" (pagal Platoną, prel. Jakštą-Dambrauską, vysk. P. Būčį ir prof. dr. A. Maceiną). Apie "Aidų" žurnalo 40 metų sukaktį kalbės red. kun. dr. Leonardas Andriekus. Kiti paskaitininkai ir jų temos bus paskelbtos vėliau. Viešbučio vadovybė sales paskaitom žada duoti nemokamai, jeigu viešbutyje apsigyvens 25 dalyviai. Kambarys dviem asmenim kainuoja $55, vienam asmeniui — taip pat $55. Rengėjų komisijos informacijas teikia prof. dr. Feliksas Palubinskas, 10171 Birchwood Dr., Huntington Beach, CA 92646, USA.

Lietuvių rašytojų draugiją 1985 m. papildė septyni jauni nariai, išrinkti korespondenciniu balsavimu: Antanas Gailiušis Filadelfijoje, Leonas Lėtas Farmingtone, Conn., Jonas Minelga Čikagoje, Antanas Skirka Australijoje, Juozas Toliušis Čikagoje, Rūta Vidžiūnienė Kalifornijoje ir Bronius Žalys Australijoje. A. Gailiušis yra išleidęs novelių rinkinį "Visaip atsitinka", L. Lėtas — Lietuvių rašytojų draugijos 1983 m. premiją laimėjusį eilėraščių rinkinį "Trakas". J. Minelgos kūrybinį kraitį sudaro trys eilėraščių rinkiniai vaikams — "Žiogas muzikantas", "Labas rytas, vovere" ir "Kiškio pyragai". Antanas Skirka Australijoje parašė keturias beletristikos knygas — "Kur bėga Šešupė", "Ilgiuosi tavęs", "Be tėviškės", "Iš mano draugų paukščių gyvenimo", du eilėraščių rinkinius — "Tu esi nepamirštama", "Mintimis į tėvynę". J. Toliušiui priklauso du novelių rinkiniai — "Tryliktoji laida" ir "Susitikimas prie katedros". R. Vaidžiūnienė, laimėjusi šešias premijas už trumpo žanro kūrinius, išleido novelių rinkinį "Vieno vakaro melancholija". B. Žaliui atstovauja poezijos rinkinys "Apie žmones, žemę ir vėjus", eilėraščiai, paskelbti almanachuose "Plunksna ir žodis", "Terra Australis" ir "Tretieji vainikai".

Lengvosios-estradinės muzikos koncertai, rengiami Palangoje kas vasarą nuo 1972 m. Jie pavadinti "Baltijos jaunystė". Šiais metais įvesta porą naujovių. Nebuvo leista pakartoti pernykščių kūrinių ir įsteigta premiją už geriausiai festivaliui sukurtą dainą apie Palangą ar Baltijos jūrą. Dalyvavo penki svečių kolektyvai.

Kauno senamiestyje, Vilniaus gatvėje įsteigtas liaudies muzikos instrumentų muziejus. Čia kartu veikia ir "Armonikos" svetainė, kurioje vyksta liaudies konservatorijos užsiėmimai, o kiemelyje — folklorinių ansamblių koncertai. Muziejuje instrumentai suskirstyti į pučiamuosius, styginius, mušamuosius ir savaime skambančius. Lietuvių liaudies pučiamųjų instrumentų yra daugiausia, vien birbynių išstatyta dvylika tipų, pagamintų iš įvairių medžiagų. Populiariausi dainų šventėse yra skudučiai. Muziejuje yra senųjų liaudies meistrų pagamintų ir du komplektai šiuolaikinių. Tradicinis piemenų instrumentas yra lumzdelis. Lietuviškieji jų variantai paimti iš B. Buračio kolekcijos. Vaikų instrumentai, tai gyvulių ir žvėrelių formos molio švilpukai. Jų išstatyta keliasdešimt. Kanklės — viena iš populiariausių lietuvių instrumentų. Čia yra paprastųjų ir sudėtingųjų kanklių pavyzdžių. "Armonikos" svetainėje išstatyti įvairūs armonikų pavyzdžiai. Be rusiškos dvieilės, čia galima matyti vokiškų, austriškų instrumentų, "Pupų dėdės" armoniką, priešKarinių lietuvių meistrų dirbinių, bandomųjų, koncertinių. Iš svetur atkeliavusių instrumentų garbingiausia vieta skirta smuikui. Šalia smuikų glaudžiasi cimbolai, gitaros, mandolinos. Muziejus žengia pirmuosius žingsnius. Jo vedėjas — Vaidila Stulga, turįs daugybę sumanymų.

Matematikų suvažiavimas 1985 m. birželio mėnesį Vilniuje įvyko tarptautinė tikimybių teorijos ir matematinės statistikos konferencija. Dalyvavo 400 matematikų iš daugelio kraštų. Tikimybių teorija yra mokslas apie įvykių pasikartojimo galimybes. Ji yra reikalinga atominei fizikai ir todėl plečiama. Vilniaus universitetas turi senas šios matematikos šakos tradicijas. XVIII š. pabaigoje prof. Norvaiša, dėstydamas matematiką, lietė ir tikimybių teoriją. O universiteto auklėtinio Rekovskio iniciatyva buvo įsteigta tikimybių teorijos katedra, kuri veikė iki universiteto uždarymo. Šia teorija susidomėjo matematikas Jonas Kubilius, ilgametis Vilniaus universiteto rektorius. Jis atskleidė būdingus tikimybių teorijos dėsnius ir sukūrė vieną jos mokslo sričių. Jis parašė veikalą "Tikimybiniai metodai skaičių teorijoje", kuriame išdėstė savo tyrinėjimų rezultatus. Knyga išversta į anglų kalbą ir susilaukė trijų laidų. Rašoma, kad J. Kubiliaus mokiniai yra pasaulinio garso specialistai. Akademikai Vytautas Statulevičius ir Bronius Grigelionis pratęsė savo mokytojo darbą ir subūrė apie save naujų gabių matematikų. Vilniaus universiteto autoritetas šioje srityje nulėmęs, kad ši konferencija buvo suruošta Lietuvoje. Būdingi konferencijos dalyvių pasisakymai. Šiaurės Karolinos (JAV) universiteto profesorius G. Kalianpuras pažymi: "Vilnius tapo savotiška tikimybių teorijos mokslo sostine. Į svarbiausiąjį savo pasitarimą susirenka stipriausios matematikos jėgos. Mokslo pasaulyje yra gerai žinoma Lietuvos matematikos mokykla". Vroclavo (Lenkijos) universiteto profesorius K. Urbanikas: "Tokiems matematikų susirinkimams nereikalingas didelis miestas — reikalingas didelis mokslas. Todėl neatsitiktinai tarp matematikų toks didelis susidomėjimas konferencija. Jos šeimininkai garsėja ne tik svetingumu, mokėjimu organizuoti tarptautinius renginius matematikų forumuose jie pateikia įdomių pranešimų, minčių, pratęsdami žymios Lietuvos matematikų mokyklos tradicijas". O iš konferencijos šeimininkų akademikas V. Statulevičius taip pasisako: "Konferencijoje buvo plačiai pristatyti Lietuvos mokslininkų darbai. Sekcijų susirinkimuose pristatyta 80 pranešimų. Jaunieji respublikos mokslininkai toliau sėkmingai vysto tikimybių teorijos mokslus. Štai pavyzdžiai, vien Matematikos ir kibernetikos institute šiemet gynimui paruoštos 5 mokslo daktarų disertacijos. O kiekviena jų reiškia, kad yra išspręsta svarbi mokslo problema".

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI virš 27 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	10-3
Antradieniais	10-3
Trečiadieniais uždaryta	
Ketvirtadieniais	10-8
Penktadieniais	10-8
Šeštadieniais	9-1
Sekmadieniais	9-12.30

MOKA UŽ:

90 dienų termin. indėlius	8¼%
180-185 d. termin. ind.	8½%
term. indėlius 1 metų	9 %
term. indėlius 2 metų	9½%
term. indėlius 3 metų	9½%
pensijų s-tą	9 %
spec. taup. s-tą	7½%
taupomąją s-tą	7 %
depozitų-čekių s-tą	6 %

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo	11 %
mortgičius nuo	9¾% – 11½%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
Telefonas 762-7775
2239 Bloor Street West.
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas
Telefonas (416) 864-2734
pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.
MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"
3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048
* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite **Linai Kuliavienei** arba **Vidai Šiaučiulienei**

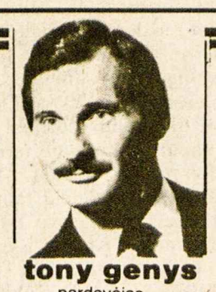
tony genys
pardavėjas
Agentas, kuris rūpinasi jumis
1. Jūsų namai yra svarbiausias mano rūpestis.
2. Pasirinkdami mane, jūs pasirenkate agentą, kuris rūpinasi jumis.
3. Skambinkite Antanui G e n i u i tel. 239-3991, ir turėsite pirmos klasės patarnavimą.
an independent member broker
"RE/MAX professionals inc.
1 east mall crescent, etobicoke, ontario M9B 6G8
bus: (416) 239-3991
res: 231-2839

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3
Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4
Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College)
Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Baltiečių taikos ir laisvės žygio dalyviai žygiuoja Stockholmo gatvėmis — Nuotr. M. Samatienės

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

rinka yra b ū t i n a Kanados pramonei. Ir šiuo atveju B. Mulroney delsia, laukdamas pačių kanadiečių pasisakymų. Provincijų premjerai pritaria laisvai prekybai, išskyrus Ontario premjerą D. Petersoną, kuriam spaudimą daro didžiųjų unijų atstovai. Laisvos prekybos atveju bendrovės turės padidinti gamybinį savo pajėgumą, varžytis su amerikiečių gamyklomis. Kanadai buvo pasiūlyta įsijungti ir į "žvaigždžių karo" technologiją, kuri pramonei gali atnešti naujų laimėjimų. Ir šiuo klausimu B. Mulroney sprendimo nėra padaręs, pasitenkindamas spaudoje kylančiomis diskusijomis. Praktika rodo, kad pagrindinius sprendimus turi padaryti ir jų įgyvendinimui vadovauti Kanados ministeris pirmininkas, prisiimdamas papeikimus už padarytas klaidas ir pagyrimus už pasiektus laimėjimus.

Ontario policija kovą su geriančiais automobilių vairuotojais nori sustiprinti griežtesniu jų registravimu. Suėmimo metu bus padarytos girtų vairuotojų nuotraukos, paimtos jų pirštų nuospaudos. Tokia taktika jau naudojasi Ontario provincinė policija, Otavos ir metropolinio Toronto policijos. Girti vairuotojai pradedami traktuoti kaip kriminaliniai nusikaltėliai. Tikimasi, kad panašiai pradės elgtis ir kitų Ontario vietovių policija.

Ontario susisiekimo ministerija, išduodama naujas automobilių registracijos plokšteles, bandys susitvarkyti su vis dar neapmokėtomis nelegalaus automobilio pastatymo kortelėmis. Tokios kortelės bus perkeltos į elektroninius skaitytuvus. Automobilių savininkai, nesumokėję baudos, negalės gauti registracijos plokštės. Dažnais atvejais baudai padengti atsiunčiami negaliojantys čekiai. Pernai tokių čekių buvo gauta 8.000 $700.000 sumai. Šiemet gauta negaliojančių 4.000 čekių $400.000 sumai. Tikimasi, kad registracijos plokščių atnaujinimo neišdavimas, kol yra nesumokėtos baudos kortelės, paspartins atsiskaitymą su susisiekimo ministerija.

Kanados ministeris pirm. B. Mulroney naujuoju Ontario provincijos gubernatoriumi paskyrė konservatorių Lincolną Alexanderį, 1968-80 m. buvusį Kanados parlamento narių. Ministerio pirm. J. Clarko valdymo laikotarpyje jis buvo darbo ministeriu. Jam teko būti pirmuoju negru, gavusiu ministeriją Kanados vyriausybėje. Pastaruoju metu L. Alexanderis dirbo Ontario darbininkų kompensacijos tarybos pirmininku. II D. kare jis tarnavo Kanados karo aviacijoje. L. Alexanderis pakeis iš Ontario gubernatoriaus pareigų pasitraukiantį liberalą J. B. Airdą, norintį grįžti advokatūron, laisvalaikius praleisti buriniame laivelyje.

M. Kwinteris, Ontario ministeris vartotojų reikalams, pranešė, kad JAV pasienyje trylika alkoholinių gėrimų parduotuvių bus atleistos nuo v i s ų mokesčių. Lig šiol tokias tris parduotuves turėjo tarptautinis L. B. Pearsono orauostis Toronte, bet jos priklausė ir buvo tvarkomos valdinės LCBO tarybos. Planuojamas parduotuves galės turėti privatūs žmonės ir alkoholio kainas reguliuoti savo nuožiūra. Jose alkoholis būna gerokai pigesnis. LCBO parduotuvėse už litrą ruginės degtinės reikia mokėti $19.70, o nuo mokesčių atleistoje parduotuvėje ji kainuoja tik $10. Nuo mokesčių atleistomis alkoholio parduotuvėmis norima vilioti amerikiečius turistus, įpratusius prie gerokai žemesnių alkoholio kainų JAV-se.

Skautų veikla

• Skautiškas ačiū P. Gulbinskui už $150 auką Romuvai. "Šatrijos" tuntas dėkoja Toronto Lietuvių namų valdybai už $100 auką.

• Rugsėjo 15, sekmadienį, 10 v.r. Lietuvos kankinių šventovėje "Rambyno" tuntas dalyvauja organizuotai su vėliavomis šv. Mišiose, o po jų didžiojoje salėje — tunto sueiga. Bus paminėta rugsėjo 8 — Tautos šventė. Taip pat pradėsime skautiškus darbo metus. Visi skautai dalyvauja pilnai uniformuoti ir renkasi 9.30 v.r. parapijos salėje.

• Lietuvių kooperatyvui "Parama" už finansinę pagalbą Romuvos stovyklavietei skautiškas ačiū. Toronto Lietuvių namams už finansinę paramą "Rambyno" tuntui ir Romuvos stovyklai su skautišku nuoširdumu dėkojame.

• Norintieji lankyti laužavedžių kursus registruojasi pas tuntininką iki rugsėjo 20 d. tel. 489-7735.

• Vienetų vadovai parenka skautus į skiltininkų kursus.

D. Barzdžiūtė

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

SPORTAS

VYČIO ŽINIOS

Onai Radzevičienei-Balsytei iškeliavus amžinybėn, nuoširdžiam mūsų rėmėjui Vincui Radzevičiui, klubo sportininkams ir darbuotojams — Juozui Balsiui ir Vytautui Balsiui bei visiems artimiesiems reiškiame gilią užuojautą.

Krepšininkai vasaros atostogų metu sėkmingai dalyvavo krepšinio pirmenybėse. Etobicoke lygos žaidynėse vytiečiai pasiekė baigminius žaidimus. Ateinančio rudens ir žiemos pirmenybėse vytiečiai vėl dalyvaus šiaurinio Toronto pirmenybėse. Šiame sezone tikimasi dar sėkmingiau žaisti, nes komandą pastiprins Jonas Karpis. Kanados lietuvių dienų krepšinio žaidynėse numatoma dalyvauti su 2 ar 3 komandom.

Wasagos krepšinio aikštelėje uždėta nauja paviršiaus danga, sutaisyti lankai ir aptvarkyta aikštelės aplinkuma. Aištelę taip pat numatoma pritaikyti lauko teniso žaidimams.

Lauko tenisininkai, Jono Žuko vadovaujami, dalyvauja ir tenisininkų turnyre. Tuo tarpu pasekmės dar nežinomos.

Golfininkai tikisi sezono pabaigoje suruošti susitikimą. Apie tai bus pranešta vėliau.

Mūsų rėmėjams — Vladui Bakūnui, Pranui Gulbinskui ir Kanados lietuvių fondui nuoširdžiai dėkojame. **A. S.**

RŪTA MEIKLEJOHN-STAUSKIENĖ, 1985 m. pavasarį baigusi Vakarų Ontario universite Londone muzikos mokslus bakalaurės laipsniu (Bachelor of Music Education). Rūta, Irenos Šernaitės-Meiklejohn ir Jim Meiklejohn duktė, yra baigusi Toronto Maironio mokyklą ir dalyvavusi "Gintaro" ansamblio dainos vienete. Ruošiasi tęsti studijas toliau Toronto universitete pedagogikos fakultete

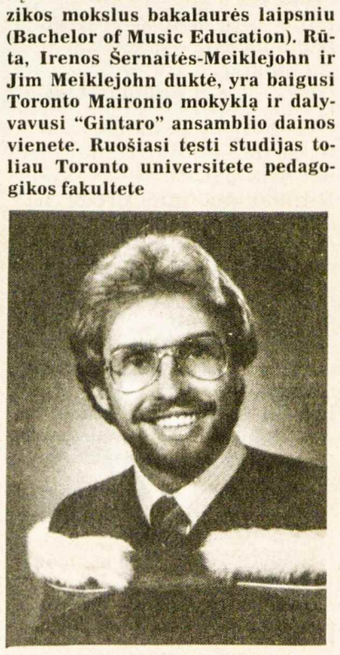

PETRAS MEIKLEJOHN, B.A.Sc., P. Eng., 1983 m. baigęs statybos inžinerijos fakultetą Toronto universitete. 1985 m. pavasarį išlaikė profesinės inžinierių sąjungos egzaminus ir priimtas jos nariu. Vakarais tęsia studijas Toronto universitete verslo administracijos srityje. Irenos Šernaitės-Meiklejohn ir Jim Meiklejohn sūnus, baigęs Toronto Maironio mokyklą. Dirba G. M. Sernas & Assoc., Whitby, Ontario, bendrovėje

A†A
MOTINAI
mirus,

sūnui JONUI PRANKIE-PRANSKEVIČIUI liūdesio valandoje reiškiame gilią užuojautą –

Hamiltono lietuvių pensininkų klubas

A†A
ROMUI DRAUDVILAI
mirus,

jo žmonai ELYTEI, sūnui – KĘSTUČIUI, dukrai – GINAI bei jos šeimai, Lietuvoje seseriai ALDONAI ir broliui VLADUI nuoširdžią užuojautą reiškiame, kartu liūdėdami –

T. K. Ėringiai — *A. Gaidelienė*
S. M. Petruliai — *J. A. Pliopliai*
R. E. Stravinskai — *S. Underytė*
E. A. Underiai

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:	IMA:
8¼% už 90 dienų term. indėl.	už asmenines paskolas nuo 11 %
8½% už 6 mėn. term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
9 % už 1 m. term. indėlius	su nekeičiamu nuošimčiu
9½% už 2 m. term. indėlius	1 metų 10½%
9½% už 3 m. term. indėlius	2 metų 11 %
9 % už pensijų planą	3 metų 11½% (fixed rate)
7½% už specialią taup. s-tą	su keičiamu nuošimčiu
7 % už taupymo s-tas	1, 2 ar 3 metų 9¾% (variable rate)
6 % už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 45 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

AL GARBENS REALTOR
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Telefonas 489-1543
Įstaiga, tarnaujanti lietuviams nuo 1951 metų

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
Telefonas 773-6480
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6
Alfonsas Garbenis, jn. B. Econ. CRA. Kvalifikuotas įkainojimas nuosavybių dėl mortgičių. Patarnauja palikimų (Estates & Capital Gains), investacijų ir kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A.
associate broker
4887 dundas st. west, islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999
232-2322

RUNNYMEDE-ANNETTE, trijų aukštų, 11 kambarių, 3 prausyklų namas. Tinkamas nuomojimui, dvigubas garažas. Labai gražiai prižiūrėtas. Kaina — $159,000.

HIGH PARK DUPLEKSAS, puikus, skoningai atremontuotas dviejų butų namas. Atskiri įėjimai ir šildymai. Naujai ir šviesiai užbaigtas rūsys, dvigubas garažas, centrinis vėsinimas. Arti požeminio. Kaina — $224,900.

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •
Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas. Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

A.P GOMES Real Estate & Insurance Ltd.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius
realtor
1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario
Telefonai:
531-1191
namų 537-2291

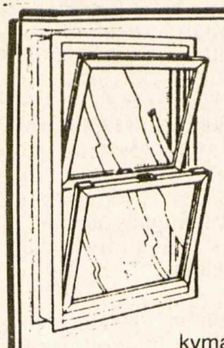
A & L Windows
66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1
Savininkai – Algis ir Lenis Žilvyčiai
Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. *Nemokamas įkainojimas.*
Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu
(416) 545-6556 Hamiltone,
Toronto ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

SKAITYTOJAI PASISAKO

KELIAUJANT Į LIETUVĄ

Nėra žmogaus, tikriausiai nėra tokio, kuris nejaustų meilės ir prisirišimo savo žemei, kraštui, savai kultūrai, kalbai ir papročiams. Dėl to bandoma nors kartą gyvenime Lietuvą aplankyti. Tai idealioji pusė.

Realioji pusė yra kitokia, kai reikia pereiti sovietinę paso, vizos ir muitinės kontrolę. Kartais visa grupė yra sulaikoma ir kratoma kokias šešias valandas. Nėra priemonių dėl to sovietų pagąsdinti, bet patys keliautojai galėtų palengvinti muitinės perėjimą, veždami tik liedžiamus dovanų kiekius. Atrodo, kai sovietų muitininkai suranda ko nors per daug pas vieną grupės narį, tai tuomet visus krečia. Kuo kaltas keliautojas, atsidūręs eilės gale, turi išstovėti tik perskridęs Atlantą, tiek valandų savo senatvėje, jei viską veža legaliai? Į tai tautiečiai turėtų atsižvelgti.

Reikia paminėti ir kelionių agentūras, kurios daugiausia yra lietuvių rankose, parūpina vizas ir lėktuvų bilietus kelionėms į Lietuvą. Reikia apgailestauti, kad kai kurios atlieka savo darbą skystokai, nors dėl reikalaujamų kainų niekas nesiginčija. Matyt, tų agentūrų savininkai per tiek metų yra jau tapę milijonieriais. O visa bėda su agentūromis tais atvejais, kai keleivis dėl geresnio poilsio ir privatumo yra nusistatęs gyventi vienas viešbutyje ir iš anksto sumoka reikalaujamą papildomą sumą, bet atvykę Vilniun be jokio pasitarimo jėga verčiamas priimti kitą gyventoją, kurio visiškai nepažįsta. Tai yra susitarimo laužymas.

Tai pat grupės vadovai nesiskelbia kuriam kambaryje jie gyvena. Reikalui iškilus, nežinai kur surasti, jei nerandi sėdinčių bare.

Grupės vadovų lagaminių perviršis yra neteisingai tvarkomas — išdalinama virš svorio bendra suma visiems grupės nariams, o reikėtų išdalinti pagal lagaminių skaičių.

Paskutinis dalykas, kuris reikalauja pastabos, tai grįžtant lagaminų surinkimas Helsinkio viešbutyje; toks nerūpestingas, kad ne tik lagaminai, bet ir keleiviai paliekami viešbutyje. Žinoma, dėl tų visų nesklandumų galima skųstis tam tikrom įstaigom, reguliuojančiom kelionių agentūras. Reikia tikėtis, po šių pastabų prabils agentūrų savininkų sąžinė, ir pradės geriau rūpintis savo keleiviais, kurios nuolat savo skelbimais vilioja kelionėms į Lietuvą.

A.G.

Nuotykiai prie...

(Atkelta iš 5-to psl.)

Prieš pat pietus staiga jie surinko visas gitaras iš asmenų, puoselėjančių tokią nepadorią vakariečių kultūrą, taipogi paėmė gitaras iš krautuvių ir atvežė čia. Kai aš pravažiavau, iš sunkvežimių jas iškrovė, sumesdami nemažą krūvą. Ką tik pravažiavus, užpylė kerosino ir uždegė.

Įdomu, kiek laiko tokie žandarai turėtų dirbti Amerikoje ir Kanadoje, apvalydami ne tik televizijų stotis, bet ir visokius klubus.

Krata stovykloje

Amal oazėje, svetimtaučių stovykloje, vieną naktį žandarai irgi darė tvarką. Alkoholio mėgėjai pradėjo daryti naminį alų ir virti samagoną. Kai kurie gėrė ne tik naktį, bet ir darbo metu, važinėdami po dykumą. Žinoma, reikėjo ir čia daryti tvarką. Kaip arabai sako, samagono mėgėjus galima užuosti prieš pamatant.

Tad vieną naktį žandarai apsupo stovyklą ir padarė kratą. Surinko aparatus, mieles, butelius, visokio dydžio raugimo indus, išvežė į dykumą ir kūjais sudaužė.

A. K. Omar

Toronto Maironio mokyklos vaikų darželis su savo mokytoja ALDONA BIRETAITE (viduryje) Nuotr. R. Pranaičio

Specialistas apie skrandžio ligas

Santrauka pasikalbėjimo su virškinimo ligų žinovu dr. A.G. Levy "U.S News & World Report" 1968. VI.24

Maždaug 50% amerikiečių turi pasikartojančias virškinimo kanalo problemas — nuo žaidzų (ulcers) ir rėmens iki vėžio ir tulžies akmenų.

Atrodo, kad susirgimai storosios žarnos vėžiu dažnėja. Vyrų tarpe po plaučių vėžio jis užima antrą vietą, o moterų tarpe trečią — po krūties ir plaučių vėžio.

Apytikriai 4 — 5 milijonai amerikiečių kentės nuo žaizdų. Nauji vaistai — Cimetidine, Tagamet, Ranitidine, Zantak drastiškai sumažina žaizdų operacijas. Žaizdas sukelia visa tai, kas didina rūgšties gamybą ar silpnina apsauginį skrandžio sluoksnį. Gali būti genetinis ar paveldėtas skrandžio palinkimas gaminti per daug rūgščių. Įtampa, kofeinas, alkoholis ir galbūt citriniai vaisiai irgi prisideda. Pienas ir grietinėlė, kurie anksčiau buvo patariami skrandžio ligoniams, iš tikrųjų didina rūgštį. Nikotinas bei rūkymas irgi prisideda.

Be to, tam tikri vaistai, kaip aspirinas ir nesteroidai prieš uždegimą, gali susilpninti apsauginę skrandžio dangą. Graužiantis, pastovus alkis ar spaudžiantis, deginantis sunkumas po krūtinės kaulu ar viršutinėje pilvo dalyje yra pirmieji žaizdos ženklai.

Kartais krūtinės skausmai yra panašūs į širdies priepuolio ženklus. Labai svarbu anksti nustatyti žaizdą, nes ji gali būti sunki, jeigu kraujuoja. Skrandžio žaizdos gali būti piktybinės, sukeliančios vėžį, todėl jos turi būti patikrintos laboratorine analize.

Rėmuo atsiranda, kai rūgštis patenka iš skrandžio į stemplę. Žemutiniame stemplės gale yra vožtuvėlis, kuris, jei tinkamai veikia, tuojau užsidaro, kai praleidžia maistą į skrandį. Tačiau vožtuvėlis kartais susiplnėja ir aklinai neužsidaro, todėl rūgštis veržiasi atgal, sukeldama rėmenį ar net aštrius, slegiančius skausmus, panašius į širdies priepuolio.

Nikotinas susilpnina šį vožtuvėlį, todėl daug rūkančiųjų turi chroniską rėmenį. Kiti kaltininkai yra šokoladas, mėta, alkoholis ir riebus maistas.

Nėščios moterys turi rėmenį, nes hormonai išskiriami nėštumo metu, susilpnina visą virškinimo kanalą, įskaitant vožtuvėlį. Norint sumažinti rėmenį, reikia vengti ankštų drabužių. Vaistas Metoclopramide-Reglan padeda žaizdą turintiems. Taip pat padeda rūgštį neutralizuojantieji vaistai, kaip Cimetidine ir Ranitidine.

Gastritis yra skrandžio ir žarnų uždegimas, pasireiškiąs karščiu, drebuliu, vėmimu, viduriavimu ir mėšlungiu. Taip pat jis yra vadinamas skrandžio gripu, kurį daugiausia sukelia virusai, kartais bakterijos. Amerikoje tai yra antra po slogos liga. Simptomai trunka nuo vienos iki septynių dienų. Čia svarbiausia yra dehidracija — vandens netekimas dėl viduriavimo. Tai ypač svarbu vaikams ir senyviems asmenims. Jei dehidracija yra didelė, reikia naudotis druskos ar elektrolininiais skiediniais, kaip Gatorade.

Keliaujant neišsivysčiusiuose kraštuose, norint apsisaugoti nuo "turistų viduriavimo", reikia vengti vandens ir ledo gabalų, lankytis tik tuose restoranuose, kurie aptarnauja turistus. Daugiausia viduriavimą sukelia E coli bakterija. Vaistai Doxycycline ir Pepto-Bismol, Bactrim ar Septra gali būti naudojami kaip apsisaugojimo vaistai.

Jeigu yra aštrus apendicitas, sukeliantis pilvo skausmus ir vėmimą, tuojau reikalinga operacija, nes jis gali sprogti ir išplėsti užkrėtimą.

Divertikulitis yra labai sunki liga, jei negydoma. Tai uždegimas, kuris išsivysto nenormaliuose mažuose maišiukuose, kurie kartais susidaro ant storosios žarnos sienelių. Bakterija, visada esanti storoje žarnoje, gali sukelti uždegimą šiuose maišiukuose, kurie tada kraujuoja ar sprogsta. Kartais reikia skubios operacijos. Uždegimas gali sukelti karštį, skausmus ir ištinimą bei suktrukdyti storosios žarnos veikimą. Kartais kraujas patenka į išmatas nejaučiant jokio skausmo. Ši liga gydoma antibiotikais ir antispazmodikais. Didesnę apsaugą teikia pluošto (fiber) vartojimas tokiame maiste, kaip pilnagrūdė kvietinė duona, sėlenų gaminiai (bran muffins) ir pilnagrūdžiai javainiai (all-bran cereals).

Dažniausias virškinimo kanalo sutrikimas yra storosios žarnos dangos uždegimas, kuris po 10 metų gali sukelti vėžį. Kitas dažnas sutrikimas yra Crohno liga arba ileitis — plonųjų žarnų žemutinės dalies uždegimas. Dar nežinoma jų priežastis, bet jos veiksmingai kontroliuojamos sulfa-salazininiais vaistais arba kortizonu.

Tulžies pūslės akmenys gydomi operacija, pašalinant visą organą. Daug žmonių gerai jaučiasi ir be jo. Yra vaistas Chenix, kuris daugeliu atvejų gali ištirpinti akmenis. Tai yra naudinga asmenims, kurie yra per seni ar per daug ligoti pakelti operaciją.

Storosios žarnos vėžys prasideda polipais arba mažais augliais ant žarnos dangos, kuriuos svarbu kuo greičiausiai pašalinti. Skrandžio vėžys JAV mažėja, bet nežinoma kodėl. Japonijoje tai sudaro rimtą problemą. Stemplės vėžys tebėra labai rimta problema ypač tarp rūkančiųjų ir geriančiųjų. Auglys gali sutrukdyti rijimą. Daugiausia gydomas operacija ir radioterapija.

Kiekvienas 40-50 metų amžiaus asmuo turėtų atliki kas treji metai sigmoidoskopiją — storosios žarnos patikrinimą vamzdžiu ar nėra polipų. Asmenys per 50 metų turėtų tikrinti kas dveji metai. Taip pat šis gydytojas rekomenduoja asmenims virš 50 metų kasmet altikti tiesiosios žarnos patikrinimą (digital nectal examination) ir tyrimą (slide test) ar nėra kraujo išmatose.

Paruošė **J. Str.**

• Daugelis jaunų rašytojų daro klaidą, su rankraščiu pasiųsdami sau adresuotą ir pašto ženklais apmokėtą voką, nes daugeliui redaktorių sunku atsispirti prieš tokią pagundą. (Ring Lardner).

Aukojo "Tėviškės žiburiams"

$400: Adolfas Kuliešius; **$76:** "Gintaro" 30-čio sukakties organizacinis komitetas; **$50:** kun. dr. I. Urbonas, KLK moterų draugijos Delhi skyrius, KLB St. Catharines apylinkės valdyba; **$40:** K. Kemežys; **$25:** Z. Ščepanavičienė, dr. A. Aviža, G. ir V. Agurkiai; **$20:** kun. K. Butkus, OFM, St. Varekojis, J. Poška, K. Konkulevičius, P. Baltuonis; **$17:** Z. Girdauskas; **$15:** E. Dulkienė, M. Žilinskas, dr. Č. Kuras, D. Kilinskas, T. Bartkus.

$10: V. Anysienė, B. Kerulienė, K. Milasevičius, M. Kizienė, K. Manglicas, J. Mikaila, J. Stravinskas, Vyt. Mačikūnas, Mrs. V. B. Platt, S. Kudokas, R. Zubrickas, A. Rickevičienė, J. Plečkaitis, Z. Romeika, Algis L. Šeškus, T. Stanulis, G. Palmer, Vyt. Šeštokas, J. Sprainaitis, L. ir E. Baltušiai.

$5: B. Jablonskis, B. Valiukėnas, M. Kazlauskienė, J. Aneliūnienė, Pr. Gustys, N. Kaspariūnienė, J. Grigonis, P. Grušys, P. Perkauskienė, B. Lukas, B. Naujalis, M. Juzumienė, J. Lietuvnikas, S. Vaiciekauskas, A. L. Čepulis, M. D., M. L. Gvildys, Br. Jasevičius, G. Karsokienė, A. Smailienė, V. Pošius, M. Šniuolis, O. Rinkuvienė, B. Racevičius, P. Račiukaitis, P. Putrius, J. Jakaitis, A. Kazlas, E. Kilikevičienė, kun. V. Kriščiūnevičius, M. Račys.

$4: M. Matusevičienė, A. P. Vilučiai, A. Radžiūnas, V. Biskys; **$3:** A. Kraujalienė, M. Dumčius; **$2:** V. Gruzdys, J. A. Raulinaitis.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė

$60: J. Paberžis; **$50:** J. Kuncaitis, A. Milius; **$35:** J. Leiberis; **$30:** V. Kačergius, V. Dubinskas, J. Krištolaitis, V. Kupcikevičius, P. A. Raulinaitis J. Dranginis.

$25: D. Stukas, A. A. Didžiulis, D. Jonynas, G. Gicius, Monika Gaputytė, vysk. A. Deksnys, Pr. Gaižutis, V. Simankevičius, Pr. Styga, dr. Č. Kuras, Br. Genčius, A. Jocas, N. Ardavičiūtė, M. Kupris, Mrs. Irena Ehlers, Tėvai pranciškonai (Ročesteris), F. Ignaitienė, L. R. Garbaliauskas, Juozas Grigonis, V. Gruzdys, V. Morkūnas, M. Meiliūnas, Pranciška Norušienė, A. Jucėnas, Antosė Bielskienė, J. V. Dunčia, St. Gaidauskienė, B. Neverauskas, J. Jocas, A. Liutkus, K. Manglicas, Br. Macianskis, kun. P. Patlaba, A. Narutis, W. Maciunskas, A. Norkeliūnas, P. Norvilas, Ada Poškaitienė, S. Vaiciekauskas, Mrs. V. B. Platt, St. Pogozel, J. Kuraitė-Lasienė, J. A. Milius, O. Pinkevičius, V. Pleskus, J. Mikalauskas, H. Kripavičius, Leon Kosell, P. P. Lukoševičius, B. J. Kaslas, J. Petronis, A. Mikšas, A. Klimienė, J. Paulius, Vic. Pošius, Z. Romeika, Vyt. Ripskis, Z. Ščepanavičienė, A. L. Šeškus, J. Sepulis, L. Mockuvienė, T. Bartkus, R. Kličienė, Br. Rakauskas, J. Prasauskas, E. Petravičius, P. Plestys, dr. A. Razma, J. Rimkūnas, K. Račiūnas, A. Rusinas, M. Ragauskas. V. Adams, B. Adams R. Slavickas, M. Šarauskas, A. Špakauskienė, Vyt. Šeštokas, A. P. Stanėnas, D. Slavinskas, J. Sprein, L. Sagys, A. Steigvilas, V. Menauskas, dr. Ed. Lenkauskas, A. Masaitis. O. Merkienė, I. Makauskienė, A. Kramilius, G. Kazėnas, E. Avižienė, J. Banylis, dr. A. Aviža, "Bon voyage garage", K. Čikotas, L. ir E. Baltušiai, O. Skėrienė, D. Vaidilienė, Mrs. R. Vilis, J. Vaidotas, A. Minelga, B. Novickis, J. Vaičius, R. Underys, M. Račys, St. Poška, D. Paškovičius.

Už dvejus metus po $25 rėmėjo prenumeratą atsiuntė: V. Kuzma, Mrs. D. Berius, Tėvai jėzuitai (Montrealis), I. Raškevičienė, G. J. Šimaitis, R. L. Kuliavas, Č. Tiškevičius, V. Pundzius.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame visiems kurie, siųsdami reguliarią prenumeratą, prideda ir auką.

Iš Lietuvos į Pensilvanijos anglių kasyklas

Liepos 14-27 d.d. Pocono kalnuose, Elmhurst, Pa., buvo surengta lietuvių kilmės jaunimui stovykla. Kasdien buvo lietuvių kalbos, tautinių šokių ir dainavimo pamokos. Kiti užsiėmimai: maudymasis, iškylos, stovyklos laikraštėlis, susimąstymas, kiaušinių marginimas, vaidinimai, laužai ir t.t. P. Saimininkienė vadovavo rankdarbiams — mergaites mokė gaminti šiaudinukus, o berniukus — medžio pjaustymo bei deginimo darbų.

Dvi dienos buvo skiriamos šių metų stovyklos temai — Pensilvanijos lietuviam angliakasiam. Pirmąją dieną paminėta anų laikų Lietuvos istorija ir išvardintos trys pagrindinės priežastys, kodėl lietuviai važiavo į Ameriką: priespauda po 1863 sukilimo, vengimas caro armijos ir ekonominė padėtis. Rytą caro kariuomenė užėmė stovyklą. Po to buvo pamokos apie laikraštį "Aušra", knygnešius ir vaizdelis — vargo mokykla. Po pietų visi svoyklautojai tapo knygnešiais ir bandė slapta pernešti "Aušrą" per Prūsų sieną.

Sekančią dieną visa stovykla važiavo į Ameriką! Kelionė buvo vaidinama penkiose scenose: varginga kelionė laivu, nerimo keliantis perėjimas Ellis Island, pavojingas darbas bei sunkus gyvenimas pasiekus Pensilvaniją, pirmųjų lietuvių ateivių nuopelnai — daug šventovių bei mokyklų, šalpos draugijos, eilė laikraščių ir knygų.

Jau antri metai, kai ses. Angelės priežiūroje ir Nukryžiuotojo Jėzaus seselių globoje rengiama krikščioniškoje ir lietuviškoje dvasioje stovykla "Aušra". **Kr.**

"Aušros" stovyklos Pensilvanijoje dainavimo būrelis su stovyklos vadove sesele ANGELE. Šioje stovykloje dalyvavo lietuvių kilmės vaikai, kurių tėvai atvyko Amerikon prieš daugelį metų

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B
2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas
Telefonai:
įstaigos (416)762-7393
namų 248-9458

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B
3031 Bloor St.W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario M8X 1C5
Telefonai:
įstaigos (416)231-4138
namų 848-0234

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
* atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
* parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
* įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
* atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas
* uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

RE/MAX west realty inc., realtor an independent member broker
Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.
1700 bloor street west toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

1985 metų ekskursijos
į VILNIŲ ir į kitus Europos miestus
Spalio 3 - 11 $1421.25
Visos kainos – kanadiškais doleriais. Į šias kainas įskaityta: lėktuvas, viešbučiai, maistas, pervežimai, ekskursija į Kauną, mokesčiai ir drauda. Norintiems nupirksiu automobilius arba ir kitus reikmenis už dolerius.
Sudaromi iškvietimai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui. Kelionėms dokumentai sutvarkomi pavieniams ar grupėms į visus pasaulio kraštus. Šiais metais dirbsime 3 žmonės. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ar telefonu.

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954
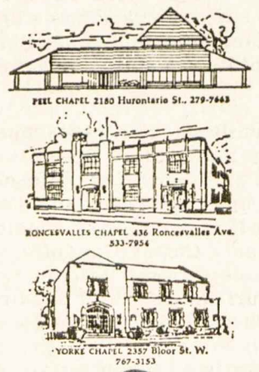
PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7663
RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954
YORKE CHAPEL 2357 Bloor St. W. 767-3153
Turner & Porter

SOLD
X. De LIMA REALTY INC.
1280 Dundas St. W Tor.
RE/MAX
Birutė Grigaitytė-Spudienė,
namų pirkimo ir pardavimo agentė
1280 Dundas Street West, (prie Dovercourt Rd.) Toronto, Ont. M6J 1X7
Įstaigos telefonas: 535-2500
Namų telefonas: 445-9469

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 10 v.r. - 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė – tel.(416) 846-7301, namų (519)853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Lietuvos kankinių šventė — parapijos atlaidai bus rugsėjo 22, sekmadienį. Iškilmingos Mišios — 4 v.p.p. Jas laikys ir Sutvirtinimo sakramentą teiks vysk. P. Baltakis. Po pamaldų — procesija į kapines. Po visų iškilmių — vyskupo pagerbtuvės ir vakarienė Anapilio salėje. Meninę programą atliks Montrealio mergaičių choras "Pavasaris". Pakvietimai ($15) gaunami sekmadienį po pamaldų parapijos salėje.

— Ryšium su parapijos šventė rugsėjo 22, sekmadienį, specialus autobusas veš maldininkus Anapilin iš Islingtono požeminio stoties dukart — 10.30 v. ryto ir grąžins 12.30; 3.30 v.p.p. ir grąžins 7 v.v.

— Parapijos choras, vadovaujamas muz. J. Govėdo, naują darbo sezoną pradeda rugsėjo 15, sekmadienį, 11 v.r. Po pamaldų — repeticija. Kviečiami ir nauji nariai.

— Rugsėjo 7 d. susituokė Vida Jasinevičiūtė su Gregory R. Davey.

— A.a. Juozas Bernatonis, 86 m., palaidotas lietuvių kapinėse rugsėjo 1 d.

— Parapijai aukojo $800 Alf. Piragis, $300 — V. J. Plečkaičiai.

— Mišios rugsėjo 15, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Joną Tonkūną, 11 v.r. — už a.a. Prancišką Riaubienę ir Žuklijų šeimos mirusius; Wasagoje 11 v.r. — už a.a. Bronių Povilaitį.

Išganytojo parapijos žinios

— Rugsėjo 15 d. pamaldos — 11.15 v.r. anglų ir lietuvių kalbomis. Giedos parapijos choras. Bus minimas kun. P. Dilio gimtadienis. Jis rugpjūčio 15 d. sulaukė 80 m. amžiaus. Po pamaldų — pagerbtuvės Lietuvių namuose.

— Elzė Jankutė rimtai susirgo ir guli Šv. Juozapo ligoninėje.

— Parapijos tarybos posėdis — rugsėjo 18 d., 7.30 v.v. parapijos salėje.

— Parapijos choras susirenka pirmadieniais 7.30 v.v. parapijos salėje.

Lietuvių namų žinios

— Pasibaigus vasaros atostogoms, LN biblioteka veiks trečiadieniais ir sekmadieniais 1 v.p.p. — 3 v.p.p. Vadovauja J. Katelė. Biblioteka yra nuolat papildoma naujai išleistomis knygomis, ir visi lietuviai skatinami šia paslauga pasinaudoti.

— Rugpjūčio 31 — rugsėjo 2 d.d. įvykęs šachmatininkų turnyras buvo labai sėkmingas. Vadovavo V. Genčius, vaišėmis rūpinosi A. Genčiuvienė. Paskirta per $2000 premijoms. Du LN šachmato klubo nariai laimėjo premijas.

— Sekmadienio popietes lanko daug svečių iš visų pasaulio vietovių. Popiečių laikas — nuo 11.30 v.r. iki 3 v.p.p.

— LN autoaikštėje naujai išdažytos linijos. Asmenys kurie naudojasi LN autoaikšte, prašomi užimti tik vieną automobiliui skirtą vietą.

— Prieš pradedant rudens sezoną, numatyta išdažyti Mindaugo menės sienas. Dažymu rūpinasi LN statybos komitetas.

"Tėviškės žiburiams" reikalingas talkininkas, kuris antradieniais galėtų talkinti laikraščio išsiuntimui ir savo automobiliu jo siuntą iš Mississaugos nuvežti į paštą Toronte. Skambinti "TŽ" administracijai tel. 275-4672.

Tautinių šokių grupė "Atžalynas jau pradėjo naują darbo sezoną. Repeticijos vyksta Toronto Lietuvių namuose antradieniais 6.30 v.v. ir sekmadieniais — 12 v. "Ažalynas", sėkmingai pasirodęs tautybių savaitėje — Karavane, dalyvaus Kanados lietuvių dienų programoje.

Parduodamas Vatikano pašto ženklų rinkinys, kurio kataloginė vertė yra $589. Kun. Juknevičius testamentu paliko Religinei lietuvių katalikų šalpai šį ir pilną Lietuvos pašto ženklų rinkinį bei atskirus ženklus. Toronto lietuvių filatelistų draugija sutiko šiuos rinkinius parduoti be jokio atlyginimo. Teirautis: P. Barbatavičius, 39 Thornbeck Dr., Scarborough, Ont. M1G 2J7, Canada.

Jonas Tamulaitis su žmona (Dailydaite) iš Čikagos lankėsi Toronte-Mississaugoje, kur gyvena jo giminės. Jis yra profesionalas fotografas. Lankydamasis Anapilyje, jis padarė daug meniškų nuotraukų, kurios bus panaudotos spaudai, atvirukams ir leidiniams. Jo nuotraukų iš lietuvių veiklos dažnai matyti įvairiuose laikraščiuose.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Kun. Alf. Grauslys skaitys paskaitą tema "Ar Bažnyčia diskriminuoja moterį" rugsėjo 13, penktadienį, 7.30 v.v., Parodų salėje.

— Ruošiasi tuoktis: Paulius Karauskas su Gloria D'Andrea.

— Rugsėjo 10 d. palaidota a.a. Marija Kevėžienė, 85 m. amžiaus.

— Pakrikštyta Vida Elena, Nijolės ir Algimanto Simonavičių dukrelė.

— KLK moterų dr-jos Prisikėlimo skyriaus susirinkimas — rugsėjo 15, sekmadienį, po 11.30 v. Mišių Parodų salėje. Programoje — farmacininkės A. Pakalniškytės paskaita apie vaistus ir vitaminus.

— Madų paroda, kurią ruošia KLK moterų dr-jos Prisikėlimo par. skyrius, įvyks rugsėjo 29 d., 4 v.p.p., didžiojoj parapijos salėj. Įėjimo bilietai jau platinami po Mišių parapijos salėje.

— Tretininkų susirinkimas įvyko rugpjūčio 31 d. Nutarta iškilmingai atšvęsti šv. Pranciškaus Asyžiečio šventę spalio 3 d., 7 v.v. Po Mišių tretininkai pavaišins svečius kavute Parodų salėje. Valdybos pirmininkas yra J. Zakas.

— Parapijos kavinėje lietuviškas maistas bus pradėtas gaminti ateinantį sekmadienį.

— Parapijos biblioteka, kuriai vadovauja P. Jurėnas, pradeda naujo sezono darbą. Ji veikia sekmadieniais po 8.30 v. Mišių iki po paskutinių Mišių.

— Parapijai aukojo: Algis Čiužas $500, K. Juodka $500, A. S. Ciplijauskai $200; po $100 — A. V. Lukai, P. G. Stauskai, M. Vaškevičienė, U. Žilinskaitė; $50 — E. P. Lapinskai; pranciškonų klierikų fondui: M. Gečienė $100, P. Gaidelis $50; vienuolynui: P. Gaidelis $50; religinei šalpai: P. Sideris $25.

— Mišios rugsėjo 15, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Agotą ir Mykolą Batūras, Domininką ir Stasį Asevičius, 9.30 v.r. — už a.a. Edvardą Kanopą, 10.15 v.r. — už a.a. Juozą Barščiauską ir Alfonsą Mazlavecką, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius, 7 v.v. — už a.a. Oną Sabaliauskienę.

— Kanados vyskupų paskelbta rinkliava Kanados katalikų reikalams bus rugsėjo 22 d.

Toronto Maironio mokykla naujus mokslo metus pradeda **rugsėjo 21**, šeštadienį, įprastoje vietoje – Šv. Vincento Pauliečio mokykloje (116 Fermanagh). Pamokos ir naujų mokinių registracija prasidės 9.30 v.r. Vaikai keturių metų amžiaus (gimę 1981 m.) bus priimti į darželį. Pamokos tą šeštadienį baigsis 11 v.r. Nuo rugsėjo 28 d. pamokos vyks įprastu laiku nuo 9 v.r. iki 12 v. Kviečiame visus tėvus atvežti vaikus jau pirmąją dieną, kad galėtume planingai pradėti mokyklos darbą. Vedėjos telefonas: 249-1305.

G. Paulionienė, vedėja

Registracija į Aukštesniuosius lituanistinius kursus (XI, XII, XIII ir lietuviškai nekalbančių klases) įvyks rugsėjo 18, trečiadienį, 6-9 v.v., ir rugsėjo 19, ketvirtadienį, 7-9 v.v., West Park High School patalpose, Bloor ir Dundas kampas. Kviečiame visus, kurie šiemet baigė Maironio mokyklą, ir buvusius kursantus įsijungti į šiuos kursus ir laiku užsiregistruoti. Pamokos vyks antradieniais 6.30-9.15 v.v., pradedant spalio 1 d.

Kursų vedėja —
Giedra Rinkūnaitė-Paulionienė

Kanados lietuvių katalikų kunigų suvažiavimas — š. m. rugsėjo 23, pirmadienį, 10 v.r., Lietuvos kankinių parapijos klebonijoje Mississaugoje. Dalyvaus ir vysk. P. Baltakis, kuris padarys pranešimą apie dabartinius lietuvių išeivijos sielovados rūpesčius. Bus svarstomas pasiruošimas Lietuvos krikščionybės 600 metų sukakčiai 1987 metais ir kiti klausimai.

Šv. Jono lietuvių kapinių administracija praneša, kad paminklams pamatai bus liejami spalio 1 d. Norintieji pastatyti paminklus prieš kapinių lankymo dieną, prašomi administracijai pranešti prieš spalio 1 d. tel. 273-3796.

Jaunų vyrų grupė "Uždainuokim", susidedanti iš 18 asmenų — instrumentalistų ir dainininkų, koncertuos Toronte š. m. gruodžio 1 d. Anapilio salėje. Koncertą rengia Lietuvos kankinių parapijos kultūros sekcija.

KVIEČIAME VISUS Į

XXX Kanados lietuvių dienas

Toronte 1985 metų spalio 11 - 13

Penktadienį, spalio 11

6.30 v.v. *MENO IR PAPUOŠALŲ PARODA*
Lietuvių namų Gedimino menėje, 1573 Bloor St.W.

7.30 v.v. *LITERATŪROS IR DRAMATURGIJOS VAKARAS* ($5.00)
rašytojas *J. Kralikauskas,* "Aitvaras", vad. *A. Byszkiewicz,*
ir "Aukuras" vad. *E. Kudabienės,* West Park Collegiate, 1515 Bloor St.W.

9.00 v.v. *JAUNIMO ŠOKIAI* ($5.00)
didžiojoje Prisikėlimo parapijos salėje, 1011 College St.

Šeštadienį, spalio 12

10.00 v.r. *ŠAUDYMO VARŽYBOS*
Hamiltono Giedraičio lietuvių medžiotojų ir meškeriotojų klubo šaudykloje

10.00 v.r. *SPORTO RUNGTYNĖS*
ledo rutulio ir krepšinio, West Park Collegiate, 1515 Bloor St.W.

KANADOS LIETUVIŲ MENININKŲ PARODA
nuo spalio 12 iki 18 d.d. Toronto miesto rotušės II aukšte.
Atidarymas ir Lietuvos vėliavos pakėlimas — **spalio 12, šeštadienį, 12 v.**
Po to numatyta žmogaus teisių demonstracija

SUSIPAŽINIMO VAKARAS-ŠOKIAI
Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. W.

6.00 v.v. kokteliai Mindaugo ir Vytauto menėse

7.00 v.v. *Meninė programa.* Atlieka Hamiltono mergaičių choras *"Aidas",*
vad. muziko *J. Govėdo,* Mindaugo menėje

8.00 v.v. Šokiai Mindaugo ir Vytauto menėse
Bilietai: Vytauto menėje — $ 8.00; Mindaugo menėje — $10.00

Sekmadienį, spalio 13

IŠKILMINGOS PAMALDOS

10.15 v.r. Prisikėlimo šventovėje, 1011 College St.W.

11.00 v.r. Lietuvos kankinių šventovėje, 2185 Stavebank Rd., Mississaugoje

11.15 v.r. Išganytojo evangelikų liuteronų šventovėje, 1691 Bloor St.W.

KANADOS LIETUVIŲ DIENŲ KONCERTAS

4.00 v.v. Anapilio salėje, 2185 Stavebank Rd., Mississaugoje.
Programą atliks *Toronto, Hamiltono, Otavos ir Montrealio chorai, "Atžalyno" tautinių šokių grupė, solistai A. Pakalniškytė, S. Žiemelytė ir R. Strimaitis, pianistė L. Paulauskaitė-Kanovičienė; dirigentai — A. Stankevičius, D. Deksnytė, J. Govėdas ir D. Viskontienė.*
Bilietai — $10, pensininkams ir studentams — $8.

ATSISVEIKINIMO VAKARAS (Vyno ir sūrio vaišės)
7.00 v.v. Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. W.

Bilietai platinami sekmadieniais parapijose, bankeliuose ir Lietuvių namuose.
Informacijos reikalais skambinti tel. **432-3312.**

Kanados katalikų savaitraštis "The Catholic Register" 1985. IX. 7 išspausdino žinią iš Romos apie Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II kalbą, pasakytą rugpjūčio 25 d. maldininkams Castelgandolfe. Joje Šv. Tėvas kalbėjo apie tikinčiųjų priespaudą Lietuvoje, išreikšdamas gilų K. Bendrijos solidarumą su Lietuvos katalikais, kentėjusiais praeityje, kenčiančiais ir dabar. Taip pat jis išreiškė norą aplankyti Lietuvą 1987 m., kai ten bus minima 600 metų krikščionybės sukaktis. Minėtoje žinioje iš Romos pastebima, kad Baltijos valstybės buvo sovietų jėga užimtos 1945 m. Lietuvoje iš 3,2 milijono gyventojų 2,5 mil. yra katalikai.

Hamiltono dienraštis "Spectator" išspausdino ilgoką Reuterio žinių agentūros informaciją apie Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II kalbą, pasakytą maldininkams Castel Gandolfo vasarvietėje, apie lietuvių tautą, kuri rengiasi 1987 m. minėti 600 metų krikščionybės sukaktį. Šv. Tėvas pasakęs: "Su atsivertimu, populiariai vadinamu Lietuvos krikštu, ši tauri tauta įsijungė į krikščioniškų Europos tautų šeimą, kuriai per šimtmečius ji liudijo savo tvirtą tikėjimą bei šventumą". Šv. Tėvas savo kalboje išreiškęs viltį kada nors aplankyti Lietuvą, bet nepasakęs, ar tikisi dalyvauti ten 1987 m. iškilmėse. "Ištikima lietuvių tauta niekad nenutolo nuo šimtmetinės krikščioniškosios tradicijos, nepaisant daugelio jos istorijos vingių senaisiais ir naujaisiais laikais" — pridūrė Šv. Tėvas, išreikšdamas linkėjimą, kad "mūsų broliai Lietuvoje jaustų gilų solidarumą su visa K. Bendrija šiuo malonės metu savo religinio gyvenimo".

A.a. Romo Draudvilos atminimui paaukojo "Tėviškės žiburiams": Aldona Aleliūnienė $20, Regina ir Petras Bražukai $20, Stefa Grikėnienė $16.

A.a. Jono Adomaičio atminimui J. K. Dervaičiai, užjausdami liūdinčią velionies žmoną Albiną ir šeimą, paaukojo "Tėviškės žiburiams" $25.

Adolfas Kuliešius, uolus "Tėviškės žiburių" skaitytojas ir dosnus rėmėjas, atsiuntė $400 auką. Laikraščio leidėjai jam reiškia nuoširdžią padėką už tokią dosnią auką lietuviškam laikraščiui.

"AMERIKOS BALSAS"

(Voice of America, Washington, D. C.)

nuolat jieško kvalifikuotų tarptautinių radijo darbuotojų lietuvių kalbos programoms.

Atlyginimas – nuo $17,824 iki $26,381. "Amerikos balso" atstovai š. m. rugsėjo pabaigoje bus Toronte ir kalbėsis su galimais kandidatais bei tirs jų tinkamumą. Kandidatai, sklandžiai kalbantys lietuviškai ir angliškai, turintys patyrimo žurnalistikoje, tekstų vertime ir arba akademinių tyrinėjimų srityje, gali gauti pasimatymą, kreipdamiesi šiuo adresu:

Janet Haspert, Voice of America,
Recruitment and Placement Division, (202) 485-8119.

"Amerikos balsas", kaip darbdavys, teikia visiems lygias galimybes.

Mylimai Motinai

A†A
MARIJAI KEVĖŽIENEI

mirus,

VALEI SIMINKEVIČIENEI, jos šeimai ir artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą –

Toronto Lietuvių namų moterų būrelis

MONTREAL QUE

Lituanistinė mokykla pradeda naujus mokslo metus rugsėjo 21 d., 9 v.r., tose pačiose patalpose. Nauji mokiniai registruojasi pas mokyklos vedėją Liną Staškevičių tel. 768-5484. Šiais metais reikalingas ir naujas mokytojas arba mokytoja. Kreiptis irgi pas vedėją.

Saulius Brikis, Reginos ir Petro Brikių sūnus, vedė daktarę J. Allard. Šaunios vestuvės įvyko rugpjūčio 17 d.

Kun. A. Grauslys, vasarą talkinęs AV parapijos kunigams, grįžo į Čikagą.

Latvių jaunimo penktoji dainų ir šokių šventė, remiama Kvebeko imigracijos ir kultūros ministerijos, įvyko Place des Arts didžioje Wilfrid-Pelletier salėje. Rugpjūčio 31 d. po pietų buvo atliekami tautiniai šokiai, vakare — latvių jaunimo orkestro koncertas. Šį orkestrą sudarė Šiaurės Amerikos ir Europos latviai muzikai, galutinai susirepetavę per paskutinę savaitę Orfordo meno centre. Rugsėjo 1 d. po pietų įvyko latvių muzikos rečitalis ir vakare — dainų festivalis.

B. S.

Montrealio lietuvių studentų sąjunga kviečia visus studentus (18 metų ir vyresnius) į

XXII tradicinę

ŽIEMOS STOVYKLĄ

1985 m. gruodžio 29 - 1986 m. sausio 3 d.
(5 naktys) "Base de plein air St. Jovite",
St. Jovite, Que., Canada

- Slidinėjimas (25% nuolaida už Mt. Tremblant keltuvo bilietus) ir kitos žiemos sporto šakos
- Pusryčiai ir vakarienė
- Keturi asmenys viename kambaryje
- Kaina vienam asmeniui — $175 kanad. (certifikuoti čekiai arba perlaidos MLSS; sumokėti iki 1985 m. spalio 15 d.)

Informacijų teirautis: MLSS, 131 Balfour Ave., T.M.R, Quebec, H3P 1L8
arba Monika 1(514) 438-3998, Živilė — 1(514) 365-5417.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:
Certifikatus: min. $1,000.00		Nekilnojamo turto, asmenines ir prekybines. Paskolos mirties atveju draudžiamos iki $10,000
1 metų	9 %	
Terminuotus indėlius:		
1 metų	8.75%	
180 – 364 d.	8.50%	
120 – 179 d.	8.25%	
60 – 119 d.	8 %	
30 – 59 d.	7.75%	
Taupomosios sąskaitos:		
specialios	6.25%	
su draudimu	6 %	
kasdieninis %	5.75%	
Čekių sąsk.	5 %	

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	3907A Rosemont
Pirm. antr. treč.	9.00 – 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00 – 8.00	4.00 – 8.00
Penktadieniais	10.00 – 6.00	2.00 – 6.00

Užsakykite "TĖVIŠKĖS ŽIBURIUS" kaip dovaną jaunavedžiams, studentams, mokslus baigusiems, jauniems profesionalams, naujakuriams, vienišiems tautiečiams. Metinė prenumerata naujam skaitytojui – $15.00, JAV-se – $15.00 amerikietiškų. Reguliari prenumerata – $20.00, JAV-se – $20.00 amerikietiškų.

JIEŠKOMA vyresnio amžiaus moteris lengviems namų darbams Mississaugoje. Darbo valandos ir atlyginimas pagal susitarimą. Skambinti tel. 270-4925.

REIKALINGA malonaus būdo moteris priežiūrai senyvos moters, palaikyti keturių kambarių švarai bei pagaminti sau ir dviem senjoram maistą. Gali būti ir iš Suvalkų trikampio. Iki High Park požeminio traukinio stoties tik 5 minutės pėsčiam. Skambinti tel. 763-6498 Toronte.

IŠNUOMOJAMI du kambariai ir virtuvė su baldais atrame aukšte, skambinti tel. 534-8056 Toronte.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA mediciniškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniais ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

MYKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 534-3882 Toronte.

ATLIEKU visokius namų remonto ir staliaus darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

EUROPEAN CATERING
Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.

CANDLELIGHT CATERERS
SAVININKAI J. S. BUBULIAI
Baliai, vestuvės, sužadėtuvės, parengimai namuose ir laidotuvių pusryčiai. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 279-0256 arba 279-6864 Toronte.

LIETUVIŠKA
gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ.
MENIŠKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuvėms, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.